Ex dono
Illustrissimi
ac
Reverendissimi
D. D. Francisci
DE BOVET,
Arch. Tolosani.
Anno 1838.

CLASSICI
ROMANORVM SCRIPTORES.

VOLVMEN VII.

C. VALERII FLACCI
SETINI BALBI
ARGONAVTICON
LIBRI VIII.

AD OPTIMORVM EXEMPLARIVM FIDEM

RECENSITI

ATQVE

PROOEMIO

ARGVMENTIS ET INDICE RERVM

INSTRVCTI

A

IOANNE AVGVSTINO WAGNER.

GOTTINGAE, MDCCCV.
SVMTIBVS HENRICI DIETERICH.

C. VALERII FLACCI

SETINI BALBI

ARGONAVTICON

LIBRI VIII.

AD OPTIMORVM EXEMPLARIVM FIDEM

RECENSITI

ATQVE

PROOEMIO

ARGVMENTIS ET INDICE RERVM

INSTRVCTI

A

IOANNE AVGVSTINO WAGNER.

GOTTINGAE, MDCCCV.

SVMTIBVS HENRICI DIETERICH.

PROOEMIVM

DE

VALERII FLACCI

VITA ET CARMINE.

Quae pluribus olim inde a M. Valerio Poplicola ſaeculis ob res praeclare domi militiaeque geſtas inclaruerat gens Valeria, non eamdem in ſingulis familiis fortunam experta eſt. Meſſalis enim quum contingeret priſtinum ſub Imperatoribus primi aerae Chriſtianae ſaeculi ſplendorem ſeruare, nomenque Valeriorum ad Diocletianum adeo, Conſtantios, Conſtantinos, Galeriosque propagare; Flacci contra bellis ciuilibus ad obſcuritatem tenuemque cenſum redacti atque depreſſi videntur vixiſſe, quo factum, vt, quo patre prognatus fuerit, quem denuo in publicum emittimus, poeta C. Valerivs Flaccvs, plane ignoremus.

Haud multo certiora ſunt, quae de patria eius traduntur. Quod ſi enim Codices ſequamur, qui C. Valerii Flacci Setini Balbi nomen (de quo quid ſentiendum ſit, vide Commentarium ab initio) praeferunt, Setiam, Campaniae oppidum, hodie Sezza, patriam adgnouiſſe videri poſſit poeta. Nec deeſſe ho-

nori iſtius vrbis (ſunt enim cupidiores omnino in adſerendis ſibi claris olim viris ciuitates Italiae) voluit ICtus Setinus, poſtea pater purpuratus Pet. Marcellus Corradinus, Valerium Setiae vindicare conatus in libro de ciuitate et eccleſia Setina Romae 1702. edito, ſententiam tamen ſuam non niſi recentiorum auctoritatibus ſcriptorum firmare potuit. Propius ad veritatem adcedere videntur, qui Patavii Valerium natum arbitrantur, Martialis, cui interior cum Valerio neceſſitudo interceſſit, locis quibusdam inducti. Bilbilitanus enim ille poeta Libro I. Epigr. 77. amicum ſuum nominat *Antenorei ſpem et alumnum laris* (ad Antenora vero originem referebant Patavini, Liv. 1, 1. Virgil. Aen. 1, 242 ſq.) et Lib. 1. Epigr. 62. *cenſetur Apona Livio ſuo tellus, Stellaque, nec Flacco minus.* Apona autem tellus Patavium eſt ab Apono, fonte ibi medicato. v. Claudian. Eidyll. 6. p. 657. ed. Gesn. Vberius Patavio adſeruit Flaccum Scardeonius Lib. 1. hiſtoriae Patavinae p. 61. in Tomo 6. Theſauri Italiae P. 3.

Tantas componere lites operae ſi pretium eſſet, dici fortaſſe poſſit, Setiae Valerium natum, Patavii educatum eſſe, fundos in agro Patavino, larem tamen etiam Romae habuiſſe; quod vt credamus, facit ipſe poeta ab initio carminis v. 5. vbi *Cumaeae vatis cortinam domi ſuae ſtetiſſe* gloriatur. Qui locus, quamquam hiſtoriae repugnare videatur, quum Tacito auctore Annal. Lib. 6. c. 12. Auguſti ſaltem aetate Sibyllina carmina omnino *priuatim* habere non licuerit, et, quae genuina haberentur, in baſi ſtatuae Apollinis ſeruari ſolerent, vix tamen alium ſenſum admittit, quam vt praeeuntibus Pio et Heinſio Valerium in Quindecimuiris ſacris faciundis fuiſſe ſtatuamus.

Omnino ſibi Romae vixiſſe putandus eſt, aureae mediocritatis amans, et, quam lauream triumphis

maiores ſibi quaeſiuiſſent, eamdem doctae ſibi frontis praemium eſſe maluit, ſpreto amiciſſimi Martialis conſilio, qui eodem, quod modo laudauimus, Epigr. 77. vt miſſo verſuum pangendorum ſtudio cauſas in foro ageret ſuaſerat: *Pierios differ cantusque chorosque ſororum: Aes dabit ex iſtis nulla puella tibi. — Romanum propius diuitiusque forum eſt. Illic aera ſonant: at circum pulpita noſtra Et ſteriles cathedras baſia ſola crepant.* Ceterum Veſpaſiani aetate quum maxime floruit, annumque a. C. 80. ipſi adſignat venerabilis ſenex Chriſtoph. Saxius in Onomaſtico Vol. 1. p. 264. deceſſit autem ſub Domitiano poſt annum 88. ſi recte calculos ſubduxit in Annalibus Quintilianeis Henr. Dodwellus.

Iam vero, quo loco inter poetas habendus ſit, diſpiciamus. In quo iudicio ferendo bonum omen, nec contemnenda praerogatiua eſt, quod iam olim Quintilianus, intempeſtiuam eius mortem dolens, Inſtit. Or. 10, 1. *multum*, inquit, *in Valerio Flacco nuper amiſimus.* In pluribus eum carminum generibus elaboraſſe veriſimile eſt, quorum tamen nihil aetatem tulit praeter Argonautica, quibus igitur ſolis poetica eius facultas aeſtimanda venit. Et primo quidem, quam primariam epici carminis dotem eſſe volunt, vt rem a viris magnis ſusceptam grauem ſiſtat, quae multum difficultatis, inpedimentorum atque periculi habeat, quae magnam virium contentionem poſtulet, vires adeo humanas ita videatur ſuperare, vt non niſi interuentu miniſterioque Deorum expediri et ad finem perduci poſſit — eam igitur dotem argumento, in quo elaborare placuit Noſtro, ineſſe quis neget? At vero paupertatem quamdam ingenii prodidiſſe videri poſſit propterea, quod actum agere et in tam trita et a multis ante eum decantata fabula denuo periclitari voluerit, quo nomine ab aequali Iuvenale Sat. 1.

7-10. oblique tactum et inrifum effe crediderunt nonnulli, de quo vide ibi Ruperti Commentarios ed. maioris. Magnus vtique numerus et Graecorum eft et Latinorum, qui expeditionem Argonauticam carminis argumentum fibi fumferunt. Nam, vt praeteream, qui eam hiftoriam obiter tractarunt, vel leui manu adtigerunt, Homerum Odyff. 12, 69 fq. Pindarum Pyth. 4. Ovidium Metam. 7, 1 fq. Claudianum initio belli Getici, iuftis etiam et perpetuis carminibus eamdem celebrarunt, fed nunc deperditis, Hefiodus, Epimenides Cretenfis, Cleon Cyprius, Eumelus Corinthius, Herodorus, Dionyfius Milefius cet. quorum nonnulla etiam fragmenta feruauit paffim Scholiaftes Apollonii. Vide omnino Fabricii Bibl. Graecam Lib. 3. c. 26. Vol. 4. p. 264. ed. Harles. et *Groddeck in Bibl. der alten Literat. und Kunft* St. 2. S. 60. 70 fq. E Latinis laudatur in primis P. Terentius Varro Atacinus, Apollonii non tam imitator, quam interpres, quamquam et de fuis fubinde aliqua addiderat, de quo vide Ruhnkenium in Ep. critica 2. ed. fec. p. 199.

Quod igitur ex prifcis illis heroicis, quae vocant, temporibus, quae epopoeiae non vna de caufa magis adcommodata habebantur, quam a recentiori aetate depromere argumentum Valerius maluerit, tantum abeft, vt vitio verti poffit, vt potius laudandus effe videatur, qui aliorum fuae aetatis poetarum, Lucani in primis et Silii Italici exemplum noluerit fequi, qui, quod hiftorico carminum genere, quamquam epico veftitu induto, inclarescere voluerunt, nec ciuium tamen, nec pofterorum plaufum tulere. Nimirum antiquitas maiorem omnino vim habet ad animos adficiendos et admiratione inbuendos, eam etiam ob caufam, quod inter prifcos illos homines Dii adhuc verfari credebantur, quo fubfidio fere carere debebant recentioris fabulae fcriptores, qui, etiamfi res magnas

praeclareque geftas canerent praeclare, Deorum tamen vfi haud recte fuiffent minifterio, vbi humana virtute prudentiaque effici omnia poffent. Quo factum eft, vt carmina veri nominis epica a nonnullis ea tantum haberentur, in quibus naturae inducerentur vltra fortem humanam euectae, et quorum argumenta nifi ex vltima antiquitate, vti Miltoni Paradifus, tamen ex paullo remotiori aetate, vti Chrifteis Klopftockii, petita effent: Voltarius contra haud recte pluribus feciffe videretur, qui in Henriciade fuae aetati propiorem heroa fumfiffet celebrandum. — Fieri denique potuit, vt Argonautarum facinus eam potiffimum ob caufam deligeret Valerius meus, quod, quum Varronem Atacinum Apollonii veftigia premere magis quam fequi vidiffet, liberius mallet genio indulgere fuo, Graecique poetae licere fibi putaret quaedam refingere, alia addere, detrahere, contrahere, alioue modo exornare. Non eft igitur, quod litem moueamus homini de argumenti delectu; immo vero non folum gratias habebunt, qui, Graece quippe nefcientes, Orphea vel Apollonium legere non poffunt, fed vtriusque etiam linguae gnari vnum e Latinis fuperftitem effe gaudebunt enarratorem expeditionis Colchicae tam fuauem atque iucundum.

At vero, dicat aliquis, imitatoris tamen vbique perfonam agit Valerius tuus, et non Apollonium tantum ob oculos habuit, fed multas etiam aliis Graecorum et Latinorum poetis fubripuit et fententias et loquendi formulas. Quod vti in vniuerfum negare haud fustineo, feueriores tamen adeo Ariftarchi, fi adcuratius in rem inquirant, vel plures eiusdem culpae focios condemnandos, vel noftrum etiam leuiori nota dimittendum effe cenfebunt. Latinos enim ad vnum omnes, ne praeclariffimis quidem fcriptoribus exceptis, philofophos, oratores, poetas pendere a Graecis, quem

fugit? Sed non omnes eodem loco habendi ſunt imitatores, quorum ſi qui ad ſeruum pecus referendi ſunt, alii tamen callidius agunt, materiam apud alios inuentam alia induere forma, exquiſitiorem ornatum, maioremque ſplendorem addere, et coronam vndique decerptam floſculis diſtinguere in ſuo ipſorum horto natis adlaborarunt. His melioris notae imitatoribus aequi, qui propius norunt, Valerium iudices adnumerabunt.

Apollonium igitur, fateor, in primis ſequutus eſt Valerius in ſumma carminis, totaque deſcriptione et oeconomia, nec in ea mutare aliquid vel potuit, vel debuit, vituperandus adeo, ſi ſecus feciſſet. Hiſtoriam expeditionis Argonauticae ipſam non erat, quod ex Apollonio deſumeret, quam ex quocumque alio, pedeſtris etiam orationis auctore, petere poſſet. Nec in itineris ſociis ita preſſo pede ſequutus eſt; nam non eodem omnes ordine enumerat, ſed primum, quem Apollonius Orpheo tribuerat locum, Noſter Herculi adſignat, nonnullos etiam habet, quos ille ignorat, Iphin, Philoctetem et Deucalionem, in quibus Hyginum auctorem habuit. In tenore porro itineris e Theſſalia in Colchidem nihil mutandum fuit: vterque habet Lemnum, Samothracen, Cyzicum, Cyaneas; in ſingulis tamen fluuiis, promontoriis, oppidulis aliquando differunt. Omnino, ſi quis familiaritatem aliquam cum vtroque poeta contraxerit, is mecum facile conſentiet, longe aliam ſaepe viam ingredi vatem Romanum. Conferat mihi aliquis vel primum Apollonii librum, et plura copioſius, alioque plane modo Valerium narraſſe inueniet. Sic a Chirone Centauro Achillem puerulum, vt abiturienti patri vale diceret, aduectum ſiſtit vterque, ita tamen, vt rem leuiter tangat Apollonius 1, 553 ſq. Flaccus contra animum paruuli puerilem egregie pingat 1, 266. Sic pieta-

tem Hypſipyles Lemniae in patrem Thoantem paucis tantum verbis ab Apollonio 1, 620 ſq. memoratam fuſius exponit Valerius 2, 245 ſq. Eadem ratio eſt in triſti regis Cyzici caede, in qua deſcribenda id egiſſe Romanum vatem adparet, vt Graecum adfectibus mouendis ſuperaret. Aliis contra locis, ſi vtrumque conferas, breuiorem Latinum deprehendes Graeco.

Quae quum ita ſint, oculis quidem vbique obuerſatum fuiſſe Valerio Apollonium negari non poteſt: ſunt adeo loca haud pauca, in quibus ad verba hunc ille ſequutus eſt; quae, vbi ad inluſtrandum obſcuriorem locum facerent, vbique fere adduxi. Et, ne quis nimio me mei Valerii amore abreptum putet, non ad Apollonii tantum, ſed Virgilii in primis exemplar in ſententiis dicendique formulis ſingulis ſeſe comparauit, nec aliorum Graecorum, Homeri praeſertim, veſtigiis ſpreuit inſiſtere.

Fuit hoc imitandi ſtudium adſiduaeque priorum poetarum lectionis oſtentatio omnibus illius aetatis poetis communis. Vti enim Alexandrini, in quibus et Apollonius, Ptolemaeorum aetate a ſimplicitate illa Homerica disceſſerant; (v. Heyne Proluſ. de genio ſaeculi Ptolemaeor. in Opuſc. Acad. Vol. 1. p. 76.) ita Latini proprietatem ſermonis facilitatemque Virgilianam deſerentes mirifice ſibi placuerunt, ſi altius euolare, omnia in maius efferre, prioresque poſt ſe relinquere ſibi viderentur. Plura ſi ſcire de hac illius aetatis labe cupis, vide ſis I. C. G. Erneſti commentationes duas de elocutionis poetarum veterum Latinorum luxurie Lipſ. 1802. editas. Nil igitur mirum, ſi Valerius etiam imitatorem ageret, ita tamen, vt ſuo ipſius iudicio vteretur, vt, quas memoria teneret, ſententias loquendique formulas ad ſuam rem adcommodaret, vt imaguncula, quas primis tantum lineis

adumbratas inueniſſet, aliis, qui ſplendidiores ſibi ardentioresque viderentur, coloribus diſtingueret, vt alia epiſodia comminiſceretur, vt perſonas aliter agentes, aliter loquentes induceret. Nec tamen totis pendet ab aliis, et quae ſua ipſius ſunt, ingenium produnt haud contemnendum. Ita enim apte omnia connectit, epicam ita grauitatem ſectatur, characteres perſonarum tuetur diligenter, et animi motuum exprimendorum ita artifex eſt, vt, ſi ab vno alteroue moroſo nimis ac difficili iudice diſceſſeris, ab omnibus omnis aetatis ingeniorum peritis aeſtimatoribus poeta elegantiſſimus, et a Virgilio ſecundus habitus ſit.

Vnde vero, quaerat aliquis, factum, vt tantopere neglectus iaceret? Nimia nimirum doctrinae ex interioribus mythologiae adytis depromtae venditatio, comparationes haud raro longius petitae, ordo verborum ſaepe perplexior, conciſum porro et nimis abruptum loquendi genus, obſcuriorem faciunt eum intellectuque difficilem. Haecce ſingulorum locorum vitia Valerius ipſe, ſi vltimam limam adhibere poſterioribus in primis libris per aetatem licuiſſet, ſine dubio emendaturus, molliusque multa eloquuturus fuiſſet. Haud pauca etiam non ipſius poetae ſunt, ſed librariis debentur, quos oſcitantiae atque ſtuporis conuinci poſſe certiſſime perſuaſus ſum, ſi plures ad noſtram aetatem codices perueniſſent. Non inmerito igitur iam ſuo tempore queſtus eſt Io. Fr. Gronovius in Sylloge Epiſtolar. a viris inluſtribus ſcriptarum T. 3. p. 419. *infinita in Valerio eſſe conrigenda,* et Nic. Heinſius ibid. T. 4. *nihil eſt inquinatius miſerrimo Valerio;* et quamquam, qui pluribus poetis Latinis ſanitatem reſtituiſſet, idem Heinſius de Valerio meritus eſt praeclare, Marklandus tamen in Ep. critica ad Harium, Cantabrigiae 1723 edita, eumdem *mendorum omnis generis theſaurum locupletiſſimum* adpellare haud

dubitauit. Anno poſt editio prodiit Burmanni, qui vir illo tempore in arte critica regnare, niſi aliis, ſibi tamen ipſi viſus eſt. Optima etiam nunc eius editio habetur; multa enim emaculauit, multa interpretatus eſt felicius. Nec laude ſua defraudandus Harleſius, qui recuſam Burmanni editionem notulis Bononienſi anni 1498 adſcriptis et ab I. A. Erneſti ſubpeditatis recentiorum quorumdam criticorum, quibusdam etiam ſuis emendationibus, auxit. Poſt tot eruditorum labores, plures tamen, qui mecum Valerium amant, nuper etiam conqueſti ſunt de locis haud paucis, in quibus obfendas: quorum numerum an ego minuerim, aliorum iudicium eſto.

Sed, quid ego mea qualicumque opera praeſtare voluerim, paucis liceat exponere. Et primo quidem legibus, quas Cel. Ruperti ſibi ſuisque ſociis ſcripſit, obtemperandum fuit. Non tam noſtrum conſilium hoc eſt, vt grauis armaturae commentarios demus, in quibus omnis variantium lectionum copia enumeretur atque excutiatur; immo vero iuuare volumus vel erectioris animi iuuenes, qui iam aliquantulum in literis profecere, vel maturioris aetatis viros, qui, in otio minime otioſi, animum ex grauioribus negotiis iucunde atque vtiliter recipere, et in ſinum amicorum, quos olim adamaſſent, confugere cupiunt. Vtrumque lectorum genus facile absterretur magnae molis editionibus, in quibus haud raro, vbi per ſiluas variarum lectionum et coniecturarum, per argutias, concertationes, conuitia adeo tandem eluctatus fueris, nihil tamen habeas, quod ad intelligendos difficiliores locos ſenſumque pulcritudinis excitandum faciat.

Porro, vti ſingula carminum genera ſuas quaeque regulas atque cautiones habent, ita et ſinguli auctores non iisdem omnes legibus diiudicandi tractandique

ſunt. Qui ſi ſingularia amant, et in his profecto Valerius eſt, iſta ſingularia, vitia adeo, indicanda quidem, ſed iis relinquenda ſunt. Sic igitur feci, in eoque diſceſſi a Frieſemanno, qui in Conlectaneis criticis Amſt. 1786. 4. editis p 69-118. multum operae in emendando Valerio inpendit, plerumque tamen coniecturas adtulit ingenioſas illas quidem, et ſenſum facilem praebentes, ſed quae haud raro vim poeticam frangant, et pedeſtri magis orationi adcommodatae ſint.

In pulcritudinis ſenſu eruendo aeſtheticaque, quam vocant, ratione ea cautione vſi ſumus, vt nec iuſtae aetatis lectorum palato praemandendis quaſi cupediis diffidere videremur, neque vero deeſſemus iuuenibus, quibus, quid ſit pulcrum et quare ſit, digitis monſtraremus, quidque vitioſum, haud ſatis aptum, adfectatum, turgidum poetae exciderit, indicaremus.

In conſtituendo contexto ita verſati ſumus, vt neque ſuperſtitioſi atque timidi, nec cupidiores iuſto atque temerarii deprehenderemur. Haud pauca, fateor, nouaui: fieri tamen aliter nec potuit, nec debuit in auctore, quem conruptiſſimum omnes queruntur. Si quis velit cum Burmanno — Harleſiana editione conferre meam, is, vbi variarum lectionum aut coniecturarum copia oneraſſent locum priores interpretes, tralatitiam memet lectionem interpretando tuitum eſſe, vel vna ſaepe literula ſeu interpunctione mutata adiuuiſſe animaduertet. Vbi tam leni medela defungi non poſſem, et integra verba reponenda eſſe viderentur, vel codicum a Burmanno laudatorum, vel aliorum recentioris aetatis, quotquot ad manus habui, quosque ſuo quemque loco laudare haud neglexi, auctoritatem ſequutus ſum, vel meo ipſius ingeniolo ita aliquando induſſi, vt tamen inmodeſtiae temerita-

tisue criticae ſedulo cauerem notam incurrere; in eorum vero gratiam, qui tenaciores eſſe ſolent in tuenda vulgari lectione, in commentario eam ſeruarem.

Vt vero, quid ad faciliorem lectu ſuauioremque Valerium reddendum contulerim, vno obtutu conſpicere poſſint harum rerum periti, omnes a me factas mutationes exſcripſi. Lib. I. v. 12. *pandat.* — v. 67. poſt *queat* ſignum interrog. poſui. — v. 114. *facta* pro fata. — v. 117. *nunc* pro hunc. — v. 265. *placido.* — v. 305. *Tritonia* pro Saturnia. — v. 529. interpunctio mutata. — v. 547. itidem: praeterea vero *manent* repoſui pro manet. — v. 553. *quos* pro quot. — v. 578. *motu* pro moto. — v. 637. aliter interpunxi, et *toti* pro tota. — v. 671. *ſeu ſidere* pro ſic ſtaret. — v. 841. *plantas.* — Lib. II. v. 236. *obdunt* — *acti* pro abdunt — atris. — v. 317. *te Tethy* pro ſed Ceto. — v. 439 et 440. inciſo poſt *populos* ſublato, pro *vatis* reſcripſi *vati*, et pro mane *vale.* — v. 621. *Taurus* pro Canus. — Lib. III. v. 121. *inſomnes*, pro: in quo omen. — v. 397. *vati* pro vate. — v. 439. *fert Mopſus* pro per medios. — v. 516. *a tenero*, pro: et tenero. — v. 524. *corytus* pro myrtus. — v. 558. *ceu* pro ſic. — v. 670. *ſequor agmina* pro: quae tegmina. — Lib. IV. v. 8. *arma viro* pro arma, viros. — v. 268. interpunxi aliter. — v. 525. *numquam noua* pro numquam non. — v. 702. *primas oras* pro primis oris. — Lib. V. v. 102. *rediit* pro recipit. — v. 425. *permutat.* — v. 484. *numine* pro nomine. — v. 521. *premit* pro fremit. — v. 671. *ſim* pro ſic, et aliter interpunctum. — Lib. VII. v. 139. *At* pro aut — v. 302. *vinclis* pro vittis. — v. 333. *velocior vlla peſtis erat*, pro velocius vlla peſtiferum. — v. 345. *tunc pater atque*, pro tun' poteras — v. 398. *hinc* pro hic — v. 420. *ante* pro ille. — v. 456. *nam iam* pro neque enim — v. 499. *virgo* pro ergo. — — Lib. VIII. v. 42. *aurea*

pro antea. — v. 140. *Idyia* pro adhuc. — v. 208. *defleta* pro deflexa. — v. 211. *ponunt* pro ponti. — v. 281. *alii* pro alti. — v. 325. *vnum* pro imum. — v. 434. *pofcunt.*

Denique confpectum fubieci editionum omnium, eumque, vt fpero, emendatiorem. Quae omnia, fi maximam faltem partem aequis probata effe iudicibus animaduertero, erit quidem, quod gaudeam inpenfe, nec tamen aegre feram, fi in locis quibusdam, qui explicatus haberent difficiliores, aliam interpretandi rationem fequendam fuiffe iidem pronuntient.

Scr. Merfeburgi, ipfis Cal. Iuliis MDCCCIV.

I. A. WAGNER.

INDEX EDITIONVM.

Poggium Florentinum in monafterio S. Galli prope Conftantiam libros Valerii tres priores et quarti partem inueniffe, notum eft; nulla tamen, quod nonnulli crediderunt, typis expreffa eius, anno 1459. mortui, editio exftat. Editio igitur princeps eft:

1474. Bononienfis I. C. Valerii Flacci Setini Balbi Argonautica. In fine: Bononiae inpreffum per me Vgonem Rugerium et Doninum (fic rectius fine dubio Panzerus, quum alii habeant Dominum) Bertochum, Regienfes. Anno Domini MCCCCLXXIV. die feptimo Madii. (Ita enim Maii menfis nomen illa aetate quidam efferebant.) Laus Deo Amen. Fol. fine fign. cuft. et paginarum numero lin. 35. v. Panzer. Annal. typogr. T. 1. p. 206.

Sine anno Florentina I. Val. Fl. Argon. etc. Florentiae apud Sanctum Iacobum de Ripoli, 4. cum fignat., non infra, fed ad exteriorem vltimae lineae marginem adpofitis; quae prior, an pofterior Bononienfi modo memorata fit, diiudicare non audent Burmannus et Panzerus. Ego vero Bononienfi principem locum tribuerim; nam ap. Panzerum T. 1. p. 404. fub anno 1476. obcurrit Grammatica di Donato, Flor. ap. S. Iacobum de Ripoli, vbi adfcripfit Panz. haec: "*Primum* hunc effe librum, in „officina typographica inpreffum, quam Florentiae in „monafterio S. Iacobi de Ripoli Dominicus de Piftoia „et Petrus de Pifa, ambo Ord. S. Dominici adfcripti anno 1476. erexerunt, docet Vincent. Finefchi in Notizie Storiche fopra la Stamperia de Ripoli in Firenze 1781. 8. p. 16 et 19."

(1494.) huius anni Bononienfem laudat Ernefti Bibl. Fabric. T. 2. p. 252. alii omnes ignorant. Fortaffe fcribere voluit *Venetam* 1494. quae tamen et ipfa dubia eft, et Panz. T. 3. p. 364. non nifi Maettarii auctoritatem ex fubleftae fidei Catalogo Iac. Krollii fumtam adferre potuit. "Alii, addit Panzerus, Bononiae — male."

1498. Bononienfis II. fuit olim in bibl. I. A. Ernefti (vendita 8. Imp. 12 gr.). Margini adfcriptas huic exemplari

varias lectiones, communicatas ab Erneſtio, ſuae editioni inſeruit Harleſius. Index hic eſt: C. Valerii Flacci, poetae elegantiſſimi, Argonautica, diligenter adcurateque emendata et ſuo nitori reddita in hoc volumine continentur. In fine: Explicit hoc opus C. Valerii Setini Bononiae inpreſſum p. Bened. Hectoreum bibliopolam ſub Anno Dei MCCCCXCVIII. die XII. Aprilis, Io. Bentivolo — inluſtrante. Fol.

1500. Paris. ex edit. Gervaſii Amoeni. 4. Hanc in aduerſariis meis olim enotaueram ex bibl. F. O. Menkenii, ex quo eodem fonte adtulit Panzer T. II. p. 339.

—— Venetiis apud Chriſtoph. de Penſis de Mandello. die X. Iunii 4. Panzer ex Maittario et Erneſti bibl. p. 185.

1501. ibid. ap. eumdem, ſed die IX. Iulii 4.

—— Romae 4. cum titulo Gothicis literis exarato, viſa Vulpiis teſte eorum editione (vid. infra an. 1720.) p. 40. Sic Bipontini. Panzerus ignorat.

1503. Florentina II. apud Phil. Iuntam 8. duodecimo Cal. Decembris.

1511. Paris. ex officina Aſcenſiana, ſequitur Bononienſem primam, Erneſtio teſte. Panzerus non habet textum Valerii hoc anno editum, ſed Pii adnotatt. priores et poſteriores, quibus Commentarius in Valerium ineſt. Aliam tamen

1512. Aſcenſianam adfert Panzerus T. 7. p. 561. anno Domini MCCCCC. duodecimo nonas Ianuarii. 4.

(1512.) Florentina laudatur a Bipontinis ex bibl. ſelectiſſ. Engelii, ſed errori operarum iſthaec debetur editio; (vid. Emendanda Catal. Engeliani) debebat eſſe

1517. quo anno vere prodiit Florentina III. ap. Phil. Iuntam, cui editioni praefuit Barthol. Fontius.

—— Paris. Argonauticon libri VIII. ab Aeg. Maſerio recogniti et ſcholiis inluſtrati, typis Iod. Badii Aſcenſii Nonis Auguſti. Fol. v. Catal. de la Biblioth. du Roi, belles lettres T. 1. p. 317.

1519. Paris. eiusdem Maſerii, adiectis Sabellici notulis, ad decimum quartum Cal. Febr. Anni ad calculum Romanum MDXIX. Fol.

1519. Bononienſis III. C. Valerii Flacci commentarii Pio Bononienſi auctore, cum codicis poetae emendatione, ex antiquo exemplari Dacico, additis libris tribus, qui de-

fiderabantur, et Orpheo Latino. — — excuffore Hieronymo Platonico Bonon. Leone X. fedente 1519. Cal. Maiis. Fol.

1523. Aldina. Venet. in aed. Aldi et Andreae Afulani, menfe Maio. 8.

1524. Complutenfis, C. Val. Flaccus per Laur. Balbum Lilienfem, cum animaduerff. in margine et notis MSS. docti Aispani. Sic habet Catal. bibl. Burmanni Sec. Lugd. Bat. 1779. venditae.

1525. Argentorati p. Phil. Engentinum, excudebat Io. Knobloch. Pii textum fere repetit. 8.

1532. Paris. ap. Sim. Colinaeum. ad Engentinianam expreffa. 8.

1545. Lugduni ap. Seb. Gryphium. 12. et

1548. ibidem ap. eumdem. 12. Engentini itidem filiae.

1565. Antverpiae ap. Chriftoph. Plantinum ex emendat. Ludov. Carrionis. 8.

1566. ib. ap. eumdem a Carrione emendatius edita. 12.

1604. Lugduni. 12.

1612. Rothomagi c. praefatione A. S. I. V. D. 12. (Andreae Schotti Iuris Vtriusque Doctoris?) qui et in Obfervationibus humanis, Hanoviae 1615. editis plura Valerii loca expofuit.

1617. Coloniae Allobrogum c. notis Lud. Carrionis, Laur. Balbi et Andr. Schotti ap. Ef. le Preux. 8. Nouo haec editio titulo, qui annum 1689. et Parifienfem typographum, Car. Osmontum, mentitur, emiffa eft.

—— Lugduni c. Carrionis et Iufti Zinzerlingi notis. 12.

1630. Lamp. Alardus perpetuo commentario inluftrauit, Carrionis errores detexit etc. Continet haec editio etiam Sabellici variantes lectiones, Carrionis caftigationes, Chph. Bulaei fchediasmata et Io. Weitzii Conlectanea. Lipf. fumtibus heredum Henningi Grofii iun. 8.

1680. Amft. ex recenfione Heinfii, fed fine notis. 12.

1689. vide fupra ad an. 1617.

1701. Ex recenf. Heinfii c. eiusdem notis, curante Pet. Burmanno. Traiecti ad Rhenum. 8.

1713. A Maittairio, Operibus et fragmentis vett. poetar. Latinorum Lond. h. a. editis, Tomo 2 infertus. Fol.

1718. Traiecti ad Rhenum. Heinfiana a Burmanno repetita. 12.

1720. Patauina ex recenf. Heinfii et Burmanni, exc. Io. Cominus. (Praefuit huic editioni Io. Ant. Vulpius, qui et indicem fingularum vocum et loquendi formularum adiecit.) 8.

1724. Traiectina Heinſio-Burmanniana. 12.

—— Burmanniana. C. Valerii Flacci Argonauticorum libri octo, c. notis integris Lud. Carrionis, Laur. Balbi Lilienſis, Iuſti Zinzerlingii, Chriſtoph. Bulaei, Gerh. Voſſii et Nic. Heinſii, et ſelectis Aeg. Maſerii, Io. Bapt. Pii, Io. Weitzii et alior. curante Petro Burmanno, qui et ſuas adnotationes adiecit. Leidae ap. Sam. Luchtman. 4.

1731. In Corpore omnium veterum poetarum Latinorum c. Italica verſione a Ioſ. Ricchio Malateſta Mediolani 1731-1765. Voluminibus 36. 4. edito Valerius Tomos 14. et 15. explet.

1781. Harleſiana. c. notis Pet. Burmanni I. integris, et ſelectis Lud. Carrionis cet. recenſuit ſuasque adnotationes adiecit Theoph. Chph. Harleſius. Altenburgi ex off. Richteria. 8.

1786. Bipontina, quae Harleſianam ſequitur.

Verſiones Valerii nullae mihi innotuerunt praeter Italicam, in modo memorato Corpore poetar. Mediolanenſi, cuius auctor fuit Maximilianus Buzius. Nec inter Germanos adhuc dum inuentus eſt, qui nondum ſatis expurgato poetae manum vellet admouere; nil niſi particulas quasdam, quod me docuit Cel. Degen. in Literatura interpretum, dedit C. H. Schmidius Gieſſenſis interpretationi Cruſiani de latinis poetis libri adiectas.

Praeter has integras Valerii editiones, delectas etiam habemus ſingulas particulas. Iam olim Nic. Reusnerus in Hodoeporicis. Baſ. 1580 et 1592. 8. (de quo libro vide Freytag Adparat. liter. T. 3. p. 370 et 387.) librum I. inde a v. 22. iter in Colchidem, et e libro VIII. reditum in Theſſaliam dedit. Noſtra autem aetate Harleſius in Anthol. poet., Doeringius in Eclogis vett. poetar. Latinor. in iuuentutis vſum nonnulla decerpſerunt; largiores vero dapes adpoſuit Lenzius Gothanus in *erklärenden Anmerk. zu den Auszügen aus den epiſch erzählenden Dichtern der Römer.* Braunſchweig 1797. e quibus haud parum me profeciſſe lubens gratusque profiteor. — Vtilem etiam operam praeſtitit Burmannus Catalogo Argonautarum editioni ſuae praemiſſo, quem Harleſius et Bipontini repetiuerunt; nec ſpernendus eſt libellus Ern. Fr. Krauſii: Apollonii Rhodii Catalogus Argonautarum. Halae 1798. — Denique ad inluſtrandum nonnulla contulerunt b. Schoenemannus in Geographia Argonautarum. Goett. 1788. 4. et Luenemannus in deſcriptione Caucaſi. Lipſ. 1803. 4.

C. VALERII FLACCI

SETINI BALBI

ARGONAVTICON

LIB. I.

ARGVMENTVM.

v. 1–4. Summam totius carminis exponit poeta. 5–7. Phoebi auxilium inplorat. 7–21. Dedicat opus Vespasiano ita, vt non ipsi solum, sed filiis etiam, Tito et Domitiano, aduletur. 22–63. Pelian, Thessaliae regem, oracula iusserant cauere ab fratris, Aesonis, filio Iasone, qui fortitudinis iamiam aliquam conlegerat famam. Huius igitur e medio tollendi captum iam diu consilium exsequi optime sibi visus est, si iuueni gloriae cupido expeditionem maritimam demandaret. Blanda itaque, sed dolosa oratione, vt, quod per Phrixum olim et Hellen ad Colchos peruenisset, aureum vellus patriae restitueret, suadet, postulat, iubet. 64–90. Sentit dolum iuuenis, videt opus alea plenum, vincit tamen gloriae cupiditas, ad quam explendam Deas, Iunonem et Minervam, fautrices sese sperat habiturum. Ad has igitur dirigit preces. 91–99. Exaudiunt Deae, et Minerva quidem ad Argum naupegum se confert, nauim iubet fabricari, ipsa comitatur in siluam; Iuno autem per circumiacentes regiones diuulgat, Iasonem in eo esse, vt intentatum adhuc iter egregia naue per mare faciat. 100–106. His auditis fortes et viri et iuuenes Iasoni auent se comites addere, quos ipsi Dii Deaeque agrestes, siluestres, fluuiatiles instimulant. 107–119. Primus omnium aduolat, quamquam inuita Iunone, Hercules, comite adolescente armigero, Hyla. 120–148. Interea feruet opus in singulis nauis partibus elaborant artifices, Pallas ipsa antennas quaerit, et absolutam tandem nauem exornat picturis: prima Thetidis ad nuptias cum Peleo celebrandas per mare properantis, secunda epularum nuptialium, tertia pugnae Centauros inter et Lapithas consertae. 149–183. Iason de his omnibus gaudet quidem, vt tamen Peliae aegre faciat, Acastum, eius filium, ducere secum constituit, qui conditionem

adcipit laetus. 184 - 204. *Argonautae nauem humeris inpositam in mare demittunt et sacra faciunt Diis marinis; Iason vero Neptunum in primis propitium habere, eique sese excusare cupit eo, quod non sponte, sed a Pelia coactus maris vias tentet inlicitas.* 205 - 226. *Interea Mopsus augur magna cum vociferatione adcurrit, narratque, vidisse se Deos marinos omnes Neptunum hortantes, vt iura sua defenderet, et deprecante quidem Iunone Deos tandem concessisse, multa tamen et in itinere, et in ipsa Colchide pericula Iasonem manere praedicit.* 227 - 239. *Contra hunc insurgit alius augur, Idmon, longe illo placidior, qui et ipse dura multa inminere Argonautis non negat, eosdem tamen omnia superaturos laetosque patriam reuisuros, sibi vero eamdem laetitiam denegatam esse lacrumans vaticinatur.* 240 - 254. *Ita ad nouam spem excitatus Iason, socios bono animo esse, et, quod reliquum sit diei, epulando fallere iubet.* 255 - 270. *Epularum laetitias auget Chiron Centaurus, cum disciplinae suae alumno, Achille puerulo, adueniens, vt patrem Pelea, Argonautam, ante abitum salutet filiolus.* 271 - 293. *Vespere procedente Orpheus ad lyram canit Phrixi et Helles casum.* 294 - 310. *Tandem somno sese dant omnes, Iason vero in vrbem regressus parentes consolatur; quo facto et ipse cubitum it, per somnum autem tutelam nauis audire sibi videtur animum addentem iubentemque, vt abitum adceleret.* 311 - 314. *Summo igitur mane prosilit e lecto, inuenitque socios in paranda ad soluendum naue occupatos.* 315 - 349. *Iam vero vltimum vale dicendum est parentibus; muliebriter dolet Alcimede mater, viriliter Aeson pater.* 350 - 461. *Argonautae suo quisque loco duobus ad remos considunt ordinibus, quorum alterum Telamon, alterum Hercules ducit. Nomina singulorum vide in Indice v.* Argonautae. 462 - 483. *Nonnulli tamen a remigio inmunes aliis muneribus funguntur, astra obseruant, vela antennasque curant, socios hortantur cet.* 484 - 497. *Aduolat tandem, inscio patre Pelia, Acastus, anchora soluitur, matres in litore stantes oculis prosequuntur abeuntes, donec nauis euanescat.* 498 - 530. *Iupiter ipse laetatur Diique omnes, exceptis tamen Sole et Marte, quorum ille filio Aeetae, Colchorum regi, hic aureo sibi dedicato velleri timet.* 531 - 574. *Ad horum querelas ita respondet Iupiter, vt constitutum inde ab initio rerum a se tempus dicat adesse, quo interior hominum consociatio merciumque amplior commutatio locum debeat habere, omninoque praenuntiet, orbis terrarum imperium per varios populos migraturum.* 575 - 609. *Interea Boreas, ab Thracia rupe naui per ul-*

tum incedente conſpecta, furibundus avolat ad mare Tyrrhenum, vbi ventorum rex, Aeolus, ſedem habebat, a quo petit, vt ſibi aliisque ventis tam temerariam Graecorum nauim mergere concedat. 610-640. *Adnuit rex: ſaeua oritur tempeſtas et Argonautae animum fere deſpondent.* 641-692. *Neptunus, datae Iunoni et Palladi ſidei memor, placat mare et ſerenitas redit coelo, Iaſon vero ad gratias agendas libat vino, ſeque ſuosque Deo commendat.* 693-699. *His periculis erepto Iaſoni alius de relictis domi parentibus oboritur metus, nec inanis.* 700-729. *Deſiderato enim filio Pelias furit, vindictamque, quam a Iaſone ipſo non poſſet, a parentibus ſumere conſtituit.* 730-737. *Alcimede per id tempus et Aeſon ſacra Diis inferis fecerant, manesque euocauerant maiorum, vt, quae fata cariſſimum filium manerent, exquirerent.* 738-751. *Adparet ex inferis Cretheus, Aeſonis pater, et laeta quidem Iaſoni omnia felicemque in patriam reditum, ipſis vero crudele Peliae conſilium praenuntiat, quod voluntaria ſuadet morte praeuertere.* 752-826. *Audito fremebundae vrbis clamore Aeſon coeptum in luco ſacrificium interrumpit, et dubium animi ipſa excitat coniux, comitemque ſeſe morituro lubentiſſime fore profitetur. Ad ſacra igitur perficienda mactatur adſtans adhuc taurus, cuius tactis cornibus Aeſon Deos, vt placidam ſibi apud inferos ſedem concedere velint, precatur, Pelian contra deuouet diris. Tum vero hauſto tauri ſanguine calido concidunt vtrique; miſſique a Pelia percuſſores, quum moribundos obſendunt parentes, filiolum (Promachum) trucidant.* 827-851. *Deſcribitur ampla Plutonis regia. Duae ibi portae, latior altera, altera anguſtior, ducens ad campos Elyſios, in quibus gaudia et magna et multa vbique dominantur. Hos in campos mirantes laetantesque Aeſona filium nurumque Alcimeden inducit Cretheus.*

Prima Deum magnis canimus freta peruia natis
Fatidicamque ratem, Scythici quae Phaſidis oras
Auſa ſequi, mediosque inter iuga concita curſus
Rumpere, flammifero tandem conſedit Olympo.
Phoebe, mone, ſi Cymaeae mihi conſcia vatis
Stat caſta cortina domo; ſi laurea digna
Fronte viret. Tuque o, pelagi cui maior aperti

Fama, Caledonius poſtquam tua carbaſa vexit
Oceanus, Phrygios prius indignatus Iulos,
Eripe me populis et habenti nubila terrae,
Sancte Pater! veterumque faue veneranda canenti
Facta virum. Verſam proles tua pandat Idumen,
(Namque poteſt) Solymo nigrantem puluere fratrem
Spargentemque faces et in omni turre furentem.
Ille tibi cultusque Deum delubraque genti
Inſtituet, quum iam genitor lucebis ab omni
Parte poli. Neque enim in Tyrias Cynoſura carinas
Certior, aut Graiis Helice ſeruanda magiſtris,
Seu tu ſigna dabis, ſeu te duce Graecia mittet
Et Sidon Nilusque rates. Nunc noſtra ſerenus
Orſa iuues, haec vt Latias vox inpleat vrbes.
  Haemoniam primis Pelias frenabat ab annis,
Iam grauis et longus populis metus: illius amnes,
Ionium quicumque petunt; ille Othryn et Haemum
Atque imum felix verſabat vomere Olympum.
Sed non vlla quies animo fratrisque pauenti
Progeniem Diuumque minas: hunc nam fore regi
Exitio, vatesque canunt pecudumque per aras
Terrifici monitus iterant: ſuper ipſius ingens
Inſtat fama viri virtusque haud laeta tyranno.
Ergo anteire metus iuuenemque exſtinguere pergit
Aeſonium, letique vias ac tempora verſat.
Sed neque bella videt, Graias neque monſtra per vrbes
Vlla. Cleonaeo iam tempora cluſus hiatu
Alcides; olim Lernae defenſus ab angue
Arcas; et ambobus iam cornua fracta iuuencis.
Ira maris vaſtique placent discrimina ponti:
Quum iuuenem, tranquilla tuens nec fronte timendus,
Obcupat, et fictis dat vultum et pondera verbis:
Hanc mihi militiam, veterum quae pulcrior actis,

Adnue, daque animum. Noſtri de ſanguine Phrixus
Cretheos vt patrias, audiſti, effugerit aras.
Hunc ferus Aeetes, Scythiam Phaſinque rigentem
Qui colit, (heu magni Solis pudor!) hospita vina
Inter et adtonitae mactat ſollemnia menſae,
Nil noſtri Diuumque memor. Non nuntia tantum
Fama refert; ipſum iuuenem tam ſaeua gementem,
Ipſum ego, quum ferus feſſos ſopor adligat artus,
Adſpicio, meque adſiduis lacera illius vmbra
Queſtibus et magni numen maris excitat Helle.
Si mihi, quae quondam, vires; vel pendere poenas
Colchida iam, et regis caput hic atque arma videres.
Olim annis ille ardor hebet, necdum mea proles
Imperio et belli rebus matura marique.
Tu, cui iam curaeque vigent animique viriles,
I, decus! et pecoris Nephelaei vellera Graio
Redde tholo, ac tantis temet dignare periclis.
Talibus hortatur iuuenem, propiorque iubenti
Conticuit, certus Scythico concurrere ponto
Cyaneas, tantoque ſilet poſſeſſa dracone
Vellera, multiſidas regis quem filia linguas
Vibrantem ex adytis cantu dapibusque vocabat,
Et dabat heſterno liuentia mella veneno.
  Mox taciti patuere doli, nec vellera curae
Eſſe viro, ſed ſeſe odiis inmania cogi
In freta. Qua iuſſos ſic tandem quaerere Colchos
Arte queat? Nunc aerii plantaria vellet
Perſeos, aut currum, vt ſaeuos frenaſſe dracones
Creditus, ignaras Cereris qui vomere terras
Inbuit, et flaua quercum damnauit ariſta.
Heu quid agat? populumne leuem veterique tyranno
Infenſum atque olim miſerantes Aeſona patres
Aduocet? an ſocia Iunone et Pallade fretus

Armiſona ſuperet magis, et freta iuſſa capeſſat?
Si qua operis tanti domito conſurgere ponto
Fama queat, tu ſola animos mentemque peruris,
Gloria! te viridem videt inmunemque ſenectae
Phaſidis in ripa ſtantem, iuuenesque vocantem.
Tandem animi incertum confuſaque pectora firmat
Religio, tendensque pias ad ſidera palmas,
Omnipotens regina, inquit, quam, turbidus atro
Aethera caeruleum quateret quum Iupiter imbre,
Ipſe ego praecipiti tumidum per Enipea nimbo
In campos et tuta tuli, nec credere quiui
Ante Deam, quam te tonitru nutuque repoſci
Coniugis et ſubita raptam formidine vidi,
Da Scythiam Phaſinque mihi; tuque, innuba Pallas,
Eripe me. Veſtris egomet tum vellera templis
Illa dabo; dabit auratis et cornibus igni
Colla pater, niueique greges altaria cingent.
Adcepere Deae, celerique per aethera lapſu
Diuerſas petiere vias. In moenia pernix
Theſpiaca ad carum Tritonia deuolat Argum.
Moliri hunc puppim iubet et demittere ferro
Robora, Peliacas et iam comes exit in vmbras.
At Iuno Argolicas pariter Macedumque per vrbes
Spargit, inexpertos tentare parentibus auſtros
Aeſoniden; iam ſtare ratem, remisque ſuperbam
Poſcere quos reuehat, rebusque in ſaecula tollat.
Omnis auet, quae iam bellis ſpectataque fama
Turba ducum, primae ſeu quos in flore iuuentae
Tentamenta tenent, necdum data copia rerum.
At quibus aruorum ſtudiumque inſontis aratri,
Hos ſtimulant, magnaque ratem per luſtra viasque
Viſi laude canunt manifeſto in lumine Fauni
Siluarumque Deae atque elatis cornibus Amnes.

Protenus Inachiis vltro Tirynthius Argis
Aduolat, Arcadio cuius flammata veneno
Tela puer facilesque humeris gaudentibus arcus
Geſtat Hylas. Velit ille quidem, ſed dextera nondum
Par oneri clauaeque capax. Quos talibus amens
Inſequitur ſolitosque nouat Saturnia queſtus:
O vtinam Graiae rueret non omne iuuentae
In noua facta decus, noſtrique Euryſtheos haec nunc
Iuſſa forent! imbrem et tenebras ſaeuumque tridentem
Iam iam ego et inuiti torſiſſem coniugis ignem.
Nunc quoque nec ſocium noſtrae columenue carinae
Eſſe velim, Herculeis nec me vmquam fidere fas ſit
Auxiliis, comiti et tantum debere ſuperbo.
Dixit, et Haemonias oculos detorquet ad vndas.
Feruere cuncta virum coetu, ſimul vndique cernit
Delatum nemus, et docta reſonare bipenni
Litora; iam pinus gracili disſoluere lamna
Theſpiaden, iungique latus, lentoque ſequaces
Molliri videt igne trabes, remisque paratis
Pallada velifero quaerentem brachia mala.
Conſtitit vt longo moles non peruia ponto
Puppis, et vt tenues ſubiere latentia cerae
Lumina, picturae varios ſuperaddit honores.
Hic inſperatos Tyrrheni tergore piſcis
Peleös in thalamos vehitur Thetis; aequora delphin
Corripit; illa ſedet deiecta in lumina palla,
Nec Ioue maiorem naſci ſuſpirat Achillem.
Hanc Panope Dotoque ſoror laetataque fluctu
Proſequitur nudis pariter Galatea lacertis,
Antra petens; Siculo reuocat de litore Cyclops.
Contra ignis viridique torus de fronde dapesque
Vinaque, et aequoreos inter cum coniuge diuos
Aeacides; pulſatque chelyn poſt pocula Chiron.

Parte alia Pholoe multoque inſanus Iaccho
Rhoetus et Atracia ſubitae de virgine pugnae.
Crateres menſaeque volant araeque Deorum
Poculaque, inſignis veterum labor. Optimus haſta
Hic Peleus, hic enſe furens adnoſcitur Aeſon.
Fert grauis inuito victorem Neſtora tergo
Monychus; ardenti peragit Clanis Actora quercu;
Nigro Neſſus equo fugit; adclinisque tapeti
In mediis vacuo condit caput Hippaſus auro.
Haec quamquam miranda viris ſtupet Aeſone natus,
Et ſecum: Heu miſeros noſtrum natosque patresque!
Haccine nos animae faciles rate nubila contra
Mittimur? in ſolum nunc ſaeuiet Aeſona pontus?
Non iuuenem in caſus eademque pericula Acaſtum
Abripiam? Inuiſae Pelias freta tuta carinae
Optet, et exoret noſtris cum matribus vndas?
Talia contanti laeuum Iovis armiger aethra
Aduenit, et validis fixam erigit vnguibus agnam.
At procul e ſtabulis trepidi clamore ſequuntur
Paſtores fremitusque canum; citus obcupat auras
Raptor, et Aegaei ſuper effugit alta profundi.
Adcipit augurium Aeſonides, laetusque ſuperbi
Tecta petit Peliae. prior huic tum regia proles
Aduolat, amplexus fraternaque pectora iungens.
Ductor ait: Non degeneres, vt reris, Acaſte,
Venimus ad queſtus; ſocium te iungere coeptis
Eſt animus: neque enim Telamon, aut Canthus et Idas
Tyndariusque puer mihi vellere dignior Helles.
O quantum terrae, quantum cognoſcere coeli
Permiſſum eſt! pelagus quantos aperimus in vſus!
Nunc forſan graue reris opus: ſed laeta recurret
Quum ratis, et caram quum iam mihi reddet Iolcon,
Quis pudor heu noſtros tibi tunc audire labores?

Quas referam viſas tua per ſuſpiria gentes!
  Nec paſſus rex plura virum. Sat multa parato,
In quaecumque voces; nec nos, ait, optime, ſegnes
Credideris, patriisque magis confidere regnis,
Quam tibi; ſi primos, duce te, virtutis honores
Carpere, fraternae ſi des adcreſcere famae.
Quin ego, ne qua metu nimio me cura parentis
Inpediat, fallam ignarum, ſubitusque paratis
Tunc adero, primas linquet quum puppis arenas.
Dixerat. ille animos promiſſaque talia laetus
Adcipit, et greſſus auidos ad litora vertit.
  At ducis imperiis Minyae monituque frequentes
Puppim humeris ſubeunt, et tento poplite proni
Decurrunt intrantque fretum. non clamor anhelis
Nauticus, aut blandus teſtudine defuit Orpheus.
Tum laeti ſtatuunt aras: tibi, rector aquarum,
Summus honor; tibi caeruleis in litore vittis
Et Zephyris Glaucoque bouem, Thetidique iuuencam
Deiicit Ancaeus. Non illo certior alter
Pinguia letifera perfringere colla bipenni.
Ipſe ter aequoreo libans carcheſia patri
Sic ait Aeſonides: O qui ſpumantia nutu
Regna quatis, terrasque ſalo complecteris omnes,
Da veniam. Scio me cunctis e gentibus vnum
Inlicitas tentare vias, hiememque mereri;
Sed non ſponte feror, nec nunc mihi iungere montes
Mens tumet, aut ſummo depoſcere fulmen Olympo.
Ne Peliae te vota trahant: ille aſpera iuſſa
Reperit et Colchos in me luctumque meorum.
Illum ego — Tu tantum non indignantibus vndis
Hoc caput adcipias et preſſam regibus alnum.
Sic fatus pingui cumulat libamine flammam.
  Protulit vt crinem denſis luctatus in extis

Ignis, et adſcendit ſalientia viſcera tauri;
Ecce ſacer totusque Dei per litora Mopſus,
Inmanis viſu, vittamque comamque per auras
Surgentem laurusque rotat. vox reddita tandem,
Vox horrenda viris; tum facta ſilentio vati:
Heu, quaenam adſpicio! noſtris modo conſcius auſis
Aequoreos vocat ecce Deos Neptunus et ingens
Concilium; fremere et legem defendere cuncti
Hortantur. Sic amplexu, ſic pectora fratris,
Iuno, tene: tuque o puppim ne deſere, Pallas:
Nunc, patrui nunc flecte minas. Ceſſere ratemque
Adcepere mari. Per quot discrimina rerum
Expedior! ſubita cur pulcer harundine crines
Velat Hylas? vnde vrna humeris niueosque per artus
Caeruleae veſtes? vnde haec tibi vulnera, Pollux?
Quantus io! tumidis taurorum e naribus ignis!
Tollunt ſe galeae ſulcisque ex omnibus haſtae,
Et iam iamque humeri. Quem circum vellera Martem
Adſpicio? quaenam aligeris ſecat anguibus auras
Caede madens? quos enſe ferit? miſer, eripe paruos,
Aeſonide; cerno en thalamos ardere iugales.
Iam dudum vates Minyas ambage ducemque
Terrificat; ſed enim contra Phoebeius Idmon,
Non pallore viris, non vllo horrore comarum
Terribilis, plenus ſatis Phoeboque quieto,
(Cui genitor tribuit monitu praenoſcere Diuum
Omina, ſeu flammas, ſeu lubrica comminus exta,
Seu plenum certis interroget aera pennis)
Sic ſociis Mopſoque canit: Quantum augur Apollo
Flammaque prima docet, praeduri plena laboris
Cerno equidem, patiens ſed quae ratis omnia vincat.
Ingentes durate animae, dulcesque parentum
Tendite ad amplexus. Lacrumae cecidere canenti,

Quod ſibi iam cluſos inuenit in ignibus Argos.
  Vix ea fatus erat, iungit quum talia ductor
Aeſonius: Superum quando conſulta videtis,
O ſocii, quandoque datur ſpes maxima coeptis,
Vos quoque nunc vires animosque adferte paternos.
Non mihi Theſſalici pietas culpanda tyranni
Suſpectique doli: Deus haec, Deus omine dextro
Imperat; ipſe ſuo voluit commercia mundo
Iupiter et tantos hominum miſcere labores.
Ite, viri, mecum, dubiisque euincite rebus,
Quae meminiſſe iuuet noſtrisque nepotibus inſtent.
Hanc vero, o ſocii, venientem in litore laeti
Dulcibus adloquiis ludoque educite noctem.
Paretur: molli iuuenes funduntur in alga
Conſpicuusque toris Tirynthius. Exta miniſtri
Rapta ſimul veribus Cereremque dedere caniſtris.
  Iamque aderat ſummo decurrens vertice Chiron,
Clamantemque patri procul oſtendebat Achillem.
Vt puer ad notas erectum Pelea voces
Vidit et ingenti tendentem brachia paſſu,
Adſiluit, caraque diu ceruice pependit.
Illum nec valido ſpumantia pocula Baccho
Sollicitant, veteri nec conſpicienda metallo
Signa tenent; ſtupet in ducibus, magnumque ſonantes
Haurit, et Herculeo fert comminus ora leoni.
Laetus at inpliciti Peleus rapit oſcula nati,
Suſpiciensque polum: Placido ſi currere fluctu
Pelea vultis, ait, ventosque optare ferentes,
Hoc, ſuperi, ſeruate caput. Tu cetera, Chiron,
Da mihi: te paruus lituos et bella loquentem
Miretur: ſub te puerilia tela magiſtro
Venator ferat, et noſtram feſtinet ad haſtam.
  Omnibus inde magis calor additus: ire per altum

Magna mente volunt. Phrixi promittitur abſens
Vellus et auratis Argo reditura corymbis.
Sol ruit, et totum Minyis laetantibus vndae
Deduxere diem. Sparguntur litore curuo
Lumina, nondum vllis terras monſtrantia nautis.
Thracius hic noctem dulci teſtudine vates
Extrahit; vt ſteterit redimitus tempora vittis
Phrixus, et iniuſtas contectus nubibus aras
Fugerit, Inoo linquens Athamanta Learcho;
Aureus vt iuuenem miſerantibus intulit vndis
Vector, et adſtrictis vt ſedit cornibus Helle.
Septem Aurora vias totidemque peregerat vmbras
Luna polo, dirimique procul non aequore viſa
Coeperat a gemina discedere Seſtos Abydo.
Hic ſoror Aeoliden, aeuum manſura per omne,
Deſerit, heu ſaeuae nequidquam erepta nouercae!
Illa quidem feſſis longe petit humida palmis
Vellera, ſed bibulas vrguenti pondere veſtes
Vnda trahit, leuique manus labuntur ab auro.
Quis tibi, Phrixe, dolor, rapido quum concitus aeſtu
Reſpiceres miſerae clamantia virginis ora
Extremasque manus ſparſosque per aequora crines!
Iamque mero ludoque modus, poſitique quietis
Conticuere toris; ſolus quibus ordine fuſis
Inpatiens ſomni ductor manet. Hunc grauis Aeſon,
Et pariter vigil Alcimede ſpectantque tenentque
Pleni oculos. illis placidi ſermonis Iaſon
Subgerit adfatus, turbataque pectora mulcet.
Mox, vbi victa graui ceciderunt lumina ſomno,
Viſa coronatae fulgens tutela carinae
Vocibus his inſtare duci: Dodonida quercum
Chaoniique vides famulam Iovis. aequora tecum
Ingredior, nec fatidicis auellere ſiluis

Me niſi promiſſo potuit Tritonia coelo.
Tempus adeſt, age, rumpe moras, dumque aequore toto
Currimus, incertus ſi nubila duxerit aether;
Iam nunc mitte metus, fidens ſuperisque mihique.
Dixerat; ille pauens, laeto quamquam omine Diuum,
Proſiluit ſtratis. Minyas ſimul obtulit omnes
Alma nouo crispans pelagus Tithonia Phoebo.
Diſcurrunt tranſtris: hi celſo cornua malo
Expediunt; alii tonſas in marmore ſummo
Praetentant; prora funem legit Argus ab alta.
Increſcunt matrum gemitus, et fortia languent
Corda patrum, longis flentes amplexibus haerent.
Vox tamen Alcimedes planctus ſuper eminet omnes;
Femineis tantum illa furens vlulatibus obſtat,
Obruat Idaeam quantum tuba Martia buxum.
Fatur et haec: Nate, indignos aditure labores,
Diuidimur; nec ad hos animum componere caſus
Ante datum, ſed bella tibi terrasque timebam.
Vota aliis facienda Deis. Si fata reducunt
Te mihi, ſi trepidis placabile matribus aequor,
Poſſum equidem lucemque pati longumque timorem;
Sin aliud Fortuna parat, miſerere parentum.
Mors bona, dum metus eſt, nec adhuc dolor. Hei mihi! Colchos
Vnde ego et auecti timuiſſem vellera Phrixi?
Quos iam mente dies, quam ſaeua inſomnia curis
Proſpicio! quoties raucos ad litoris ictus
Deficiam, Scythicum metuens pontumque polumque,
Nec de te credam noſtris ingrata ſerenis!
Da, precor, amplexus, haeſuraque verba relinque
Auribus, et dulci iam nunc preme lumina dextra.
Talibus Alcimede moeret, ſed fortior Aeſon
Adtollens dictis animos: O ſi mihi ſanguis,
Quantus erat, quum ſignifero cratere minantem

Non leuiore Pholum manus haec compeſcuit auro!
Primus in aeratis poſuiſſem puppibus arma,
Concuſſoque ratem gauderem tollere remo.
Sed patriae valuere preces auditaque magnis
Vota Deis: video en noſtro tot in aequore reges
Teque ducem: tales, tales ego ducere ſuetus
Atque ſequi: nunc ille dies, (det Iupiter oro)
Ille ſuper, quo te Scythici regisque marisque
Victorem atque humeros ardentem vellere rapto
Adcipiam, cedantque tuae mea facta iuuentae.
Sic ait; ille ſuo conlabſam pectore matrem
Sustinuit, magnaque ſenem ceruice recepit.
  Et iam finis erat, Zephyrumque ratemque morantes
Soluerat amplexus triſti tuba tertia ſigno.
Dant remo ſua quisque viri, dant nomina transtris.
Hinc laeuum Telamon pelagus tenet; altior inde
Obcupat Alcides aliud mare; cetera pubes
Diuiditur. Celer Asterion, quem matre cadentem
Criſtatus gemino fouit pater amne Cometes,
Segnior Apidani vires vbi ſentit Enipeus.
Nititur hinc Talaus, fratrisque Leodocus vrguet
Remo terga ſui, quos nobile contulit Argos.
Hinc quoque miſſus adeſt, quamuis arcentibus Idmon
Alitibus; ſed turpe viro timuiſſe futura.
Hic et Naubolides tortas conſurgit in vndas
Iphitus; hic patrium frangit Neptunius aequor,
Qui tenet vndiſonam Pſamathen ſemperque patentem
Taenaron, Euphemus; mollique a litore Pellae
Deucalion certus iaculis, et comminus enſe
Nobilis Amphion, pariter quos edidit Hypſo,
Nec potuit ſimiles, voluitue ediſcere vultus.
Tum valida Clymenus percuſſo pectore tonſa
Frater et Iphiclus puppim trahit; et face ſaeua

In tua mox Danaos acturus ſaxa, Caphareu,
Nauplius; et tortum non ab Iove fulmen Oileus
Qui gemet, Euboicas nato ſtridente per vndas;
Quique Erymanthei ſudantem pondere monſtri
Amphitryoniaden Tegeeo limine Cepheus
Iuuit, et Amphidamas; at frater plenior annis
Maluit Ancaeo vellus contingere Phrixi.
Tectus et Eurytion ſeruato colla capillo,
Quem pater Aonias reducem tondebit ad aras.
Te quoque Theſſalicae, Neſtor, rapit in freta puppis
Fama, Mycenaeis olim qui candida velis
Aequora nec ſtantes mirabere mille magiſtros.
Hic vates Phoebique fides non vana parentis
Mopſus, puniceo cui circumfuſa cothurno
Palla imos ferit alba pedes vittataque frontem
Caſſis et in ſummo laurus Peneia cono.
Quin etiam Herculeo conſurgit ab ordine Tydeus,
Nelidesque Periclymenus, quem parua Methone
Et leuis Elis equis et fluctibus obuius Aulon
Caeſtibus aduerſos viderunt frangere vultus.
Tu quoque Phrixeos remo, Paeantie, Colchos,
Bis Lemnon viſure petis, nunc cuspide patris
Inclutus, Herculeas olim moture ſagittas.
Proximus hinc Butes Actaeis diues ab oris:
Innumeras nam claudit apes, longaque ſuperbus
Fuscat nube diem, dum plenas nectare cellas
Pandit, et in dulcem reges dimittit Hymetton.
Inſequeris caſusque tuos expreſſa, Phalere,
Arma geris; vacua nam labſus ab arbore paruum
Ter quater ardenti tergo circumuenit anguis;
Stat procul intendens dubium pater anxius arcum.
Tum caelata metus alios gerit arma Eribotes;
Nec Peleus fretus ſoceris et coniuge Diua

Deſuit: at prora ſplendet tua cuſpis ab alta,
Aeacide; tantum haec aliis excelſior haſtis,
Quantum Peliacas in vertice vicerat ornos.
Linquit et Actorides natum Chironis in antro,
Vt ſocius caro pariter meditetur Achilli
Fila lyrae, pariterque leues puer incitet haſtas,
Diſcat eques placidi conſcendere terga magiſtri.
Et, quem fama genus non eſt decepta Lyaei,
Phleias inmiſſus patrios de vertice crines.
Nec timet Ancaeum genetrix committere ponto,
Plena tulit quem rege maris. Securus in aequor
Haud minus Erginus, proles Neptunia, fertur,
Qui maris inſidias, clarae qui ſidera noctis
Norit, et e clauſis quem deſtinet Aeolus antris,
Non metuat cui regna ratis, cui tradere coelum
Adſidua Tiphys vultum laſſatus ab Arcto.
Taurea vulnifico portat caelataque plumbo
Terga Lacon, ſaltem in vacuos vt brachia ventos
Spargat, et Oebalium Pagaſeia puppis alumnum
Spectet, ſecuro celebrantem litora ludo.
Oraque Theſſalico melior contundere freno,
Vectorem pauidae Caſtor dum quaereret Helles,
Paſſus Amyclaea pingueſcere Cyllaron herba.
Illis Taenario pariter tremit ignea fuco
Purpura, quod gemina mater ſpectabile tela
Duxit opus, bis Taygeton ſiluasque comantes
Struxerat, Eurotan molli bis fuderat auro;
Quemque ſuus ſonipes niueo de ſtamine portat,
Et volat amborum patrius de pectore cycnus.
At tibi conlectas ſoluit iam fibula veſtes,
Oſtenditque humeros fortes ſpatiumque ſuperbi
Pectoris, Herculeis aequum, Meleagre, lacertis.
Hinc numeroſa phalanx, proles Cyllenia; certus

Aethalides ſubitas neruo redeunte ſagittas
Cogere; tu medios gladio bonus ire per hoſtes,
Euryte; nec patrio Minyis ignobilis vſu,
Nuntia verba ducis populis qui reddit, Echion.
Sed non, Iphi, tuis Argo reditura lacertis;
Heu celerem Scythica te moeſta relinquet harena,
Ceſſantemque tuo lugebit in ordine remum.
Te quoque dant campi tanto paſtore Pheraei
Felices, Admete; tuis nam pendit in aruis
Delius, ingrato Steropen quod ſuderat arcu.
Ah quoties famulo notis ſoror obuia ſiluis
Fleuit, vbi Oſſaeae captaret frigora quercus,
Perderet et pingui miſeros Boebeide crines!
Inſurgit tranſtris et remo Nerea verſat
Canthus, in Aeaeo voluet quem barbara cuſpis
Puluere; at interea clari decus adiacet orbis,
Quem genitor geſtarat Abas; ſecat aurea fluctu
Tegmina Chalcidicas fugiens Euripus harenas;
Celſaque ſemiferum contorquens frena luporum
Surgis ab oſtrifero medius, Neptune, Geraeſto.
Et tibi Palladia pinu, Polypheme, reuecto
Ante vrbem ardentis reſtat deprendere patris
Relliquias, multum famulis pia iuſta moratis,
Si venias. Breuiore petit iam caerula remo
Obcupat et longe ſua transtra nouiſſimus Idas.
At frater magnos Lynceus ſeruatur in vſus,
Quem tulit Arene, poſſit qui rumpere terras,
Et Styga transmiſſo tacitam deprendere viſu.
Fluctibus e mediis terras dabit ille magiſtro,
Et dabit aſtra rati; quumque aethera Iupiter vmbra
Perdiderit, ſolus transibit nubila Lynceus.
Quin et Cecropiae proles vacat Orithyiae,
Temperet vt tremulos Zetes fraterque ceruchos.

Nec vero Odryſius tranſtris inpenditur Orpheus,
Aut pontum remo ſubigit, ſed carmine tonſas
Ire docet, ſummo paſſim ne gurgite pugnent.
Donat et Iphiclo pelagus iuuenumque labores
Aeſonides, feſſum Phylace quem miſerat aeuo,
Non iam operum in partem, monitus ſed tradat vt acres,
Magnorumque viros qui laudibus vrat auorum.
Arge, tuae tibi cura ratis; te moenia doctum
Theſpia Palladio dant munere; ſors tibi, ne qua
Parte trahat tacitum puppis mare, ſiſſaque fluctu
Vel pice vel molli conducere vulnera cera.
Peruigil Arcadio Tiphys pendebat ab aſtro
Hagniades, felix ſtellis qui ſegnibus vſum
Et dedit aequoreos coelo duce tendere curſus.
  Ecce per obliqui rapidum compendia montis
Ductor auens laetusque dolis adnoſcit Acaſtum,
Horrentem iaculis et parmae luce coruſcum.
Ille vt ſe mediae per ſcuta virosque carinae
Intulit, ardenti Aeſonides retinacula ferro
Abſcidit; haud aliter ſaltus vaſtataque pernix
Venator quum luſtra fugit, dominoque timentem
Vrguet equum, teneras compreſſus pectore tigres,
Quas aſtu rapuit pauido, dum ſaeua relictis
Mater in aduerſo catulis venatur Amano.
  Vt pariter propulſa ratis, ſtant litore matres,
Claraque vela oculis percuſſaque ſole ſequuntur
Scuta virum; donec iam celſior arbore pontus
Inmenſusque ratem ſpectantibus abstulit aer.
  Siderea tunc arce pater pulcerrima Graium
Coepta tuens, tantamque operis conſurgere molem,
Laetatur; patrii neque enim probat otia regni.
Vna omnes gaudent ſuperi, venturaque mundo
Tempora, quaeque vias cernunt ſibi creſcere Parcae.

Sed non et Scythici genitor discrimine nati
Intrepidus tales fundit Sol pectore voces:
Summe ſator, cui noſtra dies voluentibus annis
Tot peragit reficitque vias, tuane iſta voluntas?
Graiaque nunc vndis duce te nutuque ſecundo
It ratis? an meritos fas et mihi rumpere queſtus?
Hoc metuens, et ne qua foret manus inuida nato,
Non mediae telluris opes, non inproba legi
Diuitis arua plagae; (teneant vberrima Teucer
Et Libys et veſtri Pelopis domus) horrida ſaeuo
Quae premis arua gelu, ſtrictosque inſedimus amnes.
Cederet his etiam, et ſeſe ſine honore referret
Vlterius; ſed nube rigens ac neſcia rerum
Stat ſuper et noſtros iam zona reuerberat ignes.
Quid regio inmanis, quid barbarus amnibus vllis
Phaſis et auerſis proles mea gentibus obſtat?
Quid Minyae meruere queri? num vellere Graio
Vi potitur? profugo quin agmina iungere Phrixo
Abnuit, Inoas vltor nec venit ad aras;
Imperii ſed parte virum nataeque moratus
Coniugio, videt e Graia nunc ſtirpe nepotes,
Et generos vocat et iunctas ſibi ſanguine terras.
Flecte ratem motusque, pater, nec vulnere noſtro
Aequora pande viris, veteris ſat conſcia luctus
Silua Padi et viſo flentes genitore ſorores.
Adfremit his quaſſatque caput, qui vellera dono
Bellipotens ſibi fixa videt tentataque; contra
Pallas et amborum gemuit Saturnia queſtus.
Tum genitor: Vetera haec nobis et condita pergunt
Ordine cuncta ſuo, rerumque a principe curſu
Fixa manent: neque enim terris tum ſanguis in vllis
Noſter erat, quum fata darem, iuſtique facultas
Hic mihi, quum varios ſtruerem per ſaecula reges.

Atque ego curarum repetam decreta mearum:
Iam pridem regio, quae virginis aequor ad Helles
Et Tanain tenus inmenfo defcendit ab Euro,
Vndat equis floretque viris; nec tollere contra
Vlla pares animos nomenque capeffere bellis
Aufa manus; fic fata, locos fic ipfe fouebam.
Adcelerat fed fumma dies, Afiamque labantem
Linquimus, et pofcunt iam me fua tempora Graii;
Inde meae quercus tripodesque animaeque parentum
Hanc pelago mifere manum; via facta per vndas
Perque hyemes, Bellona, tibi; nec vellera tantum
Indignanda manent; propior de virgine rapta
Ille dolor, (fed nulla magis fententia menti
Fixa meae) veniet Phrygia nam paftor ab Ida,
Qui gemitus irasque pares et mutua Graiis
Dona feret. Qua claffe dehinc effufa procorum
Bella! Quot ad Troiam flentes hyberna Mycenas!
Quot proceres natosque Deum, quae robora cernes
Obpetere, et magnis Afiam concedere fatis!
Hinc Danaum de fine fedet, gentesque fouebo
Mox alias. Pateant montes filuaeque lacusque,
Cunctaque clauftra maris; fpes et metus omnibus efto
Arbiter. Ipfe locos terrenaque fumma mouendo
Experiar, quaenam populis longiffima cunctis
Regna velim, linquamque datas vbi certus habenas.
Tunc oculos Aegaea refert ad caerula, robur
Herculeum Ledaeque tuens genus, atque ita fatur:
Tendite in aftra, viri; me primum regia mundo
Iapeti poft bella trucis Phlegraeque labores
Inpofuit; durum vobis iter et graue coeli
Inftitui; fic ecce meus, fic orbe peracto
Liber et expertus terras remeauit Apollo.
Dixit, et ingenti flammantem nubila fulco

Direxit per inane ſacem, quae puppe propinqua
In bifidum diſceſſit iter, fratresque petiuit
Tyndarios; placida et mediis in frontibus haeſit
Protenus amborum, lumenque innoxia fudit
Purpureum, miſeris olim inplorabile nautis.
  Interea medio ſaeuus permiſſa profundo
Carbaſa Pangaea Boreas ſpeculatus ab arce,
Continuo Aeoliam Tyrrhenaque tendit ad antra
Concitus. Omne Dei rapidis nemus ingemit alis,
Strata Ceres, motuque niger ſub praepete pontus.
Aequore Trinacrio refugique a parte Pelori
Stat rupes horrenda fretis; quot in aethera ſurgit
Molibus, infernas totiens demiſſa ſub vndas.
Nec ſcopulos aut antra minor iuxta altera tellus
Cernitur; illam Acamas habitat nudusque Pyracmon.
Has nimbi ventique domos et naufraga ſeruat
Tempeſtas; hinc in terras latumque profundum
Eſt iter; hinc olim ſoliti miſcere polumque
Infelixque fretum; neque enim tunc Aeolus illis
Rector erat, Libya quum rumperet aduena Calpen
Oceanus, quum flens Siculos Oenotria fines
Perderet, et mediis intrarent montibus vndae,
Intonuit donec panidis ex aethere ventis
Omnipotens, regemque dedit, quem iuſſa vereri
Saeua cohors. In monte chalybs iterataque muris
Saxa domant Euros; quum iam prohibere frementum
Ora nequit, rex tunc aditus et clauſtra refringit
Ipſe volens, placatque data fera murmura porta.
Nuntius hunc ſolio Boreas proturbat ab alto:
Pangaea quod ab arce nefas, ait, Aeole, vidi!
Graia nouam ferro molem commenta iuuentus
Pergit, et ingenti gaudens domat aequora velo,
Nec mihi libertas imis freta tollere harenis.

Qualis eram, nondum vinclis et carcere clauſus!
Hinc animi ſtructaeque viris fiducia puppis,
Quod Borean ſub rege vident. Da mergere Graios
Inſanamque ratem; nil me mea pignera tangunt,
Tantum hominum compeſce minas, dum litora iuxta
Theſſala, nec dum aliae viderunt carbaſa terrae.
Dixerat; at cuncti fremere intus et aequora venti
Poſcere. Tum valido contortam turbine portam
Impulit Hippotades. Fundunt ſe carcere laeti
Thraces equi, Zephyrusque et nocti concolor alas
Nimborum cum prole Notus, crinemque procellis
Hiſpidus et multa flauus caput Eurus harena;
Induxere hyemem, raucoque ad litora tractu
Vnanimi freta curua ferunt, nec ſola tridentis
Regna mouent; vaſto pariter ruit igneus aether
Cum tonitru, piceoque premit nox omnia coelo.
Excuſſi manibus remi, conuerſaque frontem
Puppis in obliquum reſonos latere adcipit ictus;
Vela ſuper tremulum ſubitus volitantia malum
Turbo rapit. Qui tum Minyis trepidantibus horror!
Quum picei fulſere poli, pauidamque coruſcae
Ante ratem cecidere faces, antennaque laeuo
Prona dehiſcentem cornu quum ſuſtulit vndam!
Non hyemem miſſosque putant conſurgere ventos
Ignari, ſed tale fretum. Tum murmure moeſto:
Hoc erat, inlicitas temerare rudentibus vndas,
Quod noſtri timuere patres. Vix litore puppim
Soluimus, en quanto fremitu ſe ſuſtulit Aegan!
Hoccine Cyaneae concurrunt aequore cautes?
Triſtius an miſeris ſupereſt mare? linquite, terrae,
Spem pelagi, ſacrosque iterum ſeponite fluctus.
Haec iterant, ſegni flentes obcumbere leto.
Magnanimus ſpectat pharetras et inutile robur

Amphitryoniades; miſcent ſuprema pauentes
Verba alii, iunguntque manus, atque ora fatigant
Adſpectu toti in miſero, quum protenus alnus
Soluitur, et vaſto puppis mare ſorbet hiatu.
Illam huc atque illuc nunc torquens verberat Eurus,
Nunc ſtridens Zephyris aufert Notus: vndique feruent
Aequora, quum ſubitus triſida Neptunus in haſta
Caeruleum fundo caput extulit. Hanc mihi Pallas
Et Soror hanc, inquit, mulcens mea pectora fletu,
Abstulerint; veniant Phariae Tyriaeque carinae,
Permiſſumque putent. Quoties mox rapta videbo
Vela Notis plenasque malis clamoribus vndas!
Non meus Orion, aut ſaeuus Pliade Taurus
Mortis cauſa nouae; miſeris tu gentibus, Argo,
Fata paras; nec iam merito tibi, Tiphy, quietum
Vlla parens volet Elyſium manesque piorum.
Haec ait, et pontum pater ac turbata reponit
Litora, depellitque Notos, quos caerulus horror
Et madido grauis vnda ſinu longeque ſequutus
Imber ad Aeoliae tendunt ſimul aequora portae.
Emicuit reſerata dies, coelumque reſoluit
Arcus, et in ſummos redierunt nubila montes.
Iam placidis ratis exſtat aquis, quam gurgite ab imo
Et Thetis et magnis Nereus ſocer erigit vlnis.
Ergo humeros ductor ſacro velatur amictu,
Aeſoniamque capit pateram, quam munere gaudens
Liquerat hoſpitio, pharetrasque rependerat auro
Salmoneus, nondum ille furens, quum fingeret alti
Quadrifida trabe tela Iovis, contraque ruentem
Aut Atho, aut Rhodopen; moeſtae nemora ardua Piſae
Aemulus et miſeros ipſe vreret Elidis agros.
Hac pelago libat latices, et talibus inſit:
Di, quibus vndarum tempeſtatisque ſonorae

Imperium et magno penitus par regia coelo,
Tuque, fretum Divosque, pater, ſortite biformes,
Seu caſus nox iſta fuit, ſeu voluitur axis
Vi ſuperum, ſeu ſidere opus tollique viciſſim
Pontus habet, ſeu te ſubitae noua puppis imago
Armorumque hominumque truces conſurgere in iras
Inpulit, haec luerim ſatis, et tua numina, rector,
Iam fuerint meliora mihi; da reddere terris
Has animas, patriaeque amplecti limina portae.
Tum quocumque loco meritas tibi plurimus aras
Paſcet honos, vbicumque rotis horrendus equisue
Stas, pater, atque ingens vtrimque fluentia Triton
Frena tenet, tantus noſtras condere per vrbes.
Dixerat haec; oritur clamor dextraeque ſequentum
Verba ducis. Sic, quum ſtabulis et meſſibus ingens
Ira Deum et Calabri populator Sirius arui
Incubuit, coit agreſtum manus inſcia priſcum
In nemus, et miſeris dictat pia vota ſacerdos.
Ecce autem molli Zephyros deſcendere labſu
Adſpiciunt; volat inmiſſis caua pinus habenis
Infinditque ſalum et ſpumas vomit aere tridenti:
Tiphys agit, tacitique ſedent ad iuſſa miniſtri;
Qualiter ad ſummi ſolium Iouis omnia circum
Prona, parata Deo, ventique imbresque niuesque
Fulguraque et tonitrus et adhuc in fontibus amnes.
  At ſubitus curaque ducem metus acrior omni
Mensque mali praeſaga quatit, quod regis adortus
Progeniem, raptoque dolis crudelis Acaſto,
Cetera nuda neci medioque in crimine patrem
Liquerit, ac nullis inopem vallauerit armis,
Ipſe procul nunc tuta tenens; ruat omnis in illos
Quippe furor: nec vana pauet trepidatque futuris.
  Saeuit atrox Pelias, inimicaque vertice ab alto

Vela videt, nec qua ſe ardens effundere poſſit,
Nil animi, nil regna iuuant; fremit obiice ponti
Clauſa cohors, telisque ſalum facibusque coruſcat
Haud ſecus, aeriſona volucer quum Daedalus ora
Proſiluit, iuxtaque comes breuioribus alis,
Nube noua linquente domos, Minoia fruſtra
Infremuit manus, et viſu laſſatur inani
Omnis eques, plenisque redit Gortyna pharetris.
Quin etiam in thalamis primoque in limine Acaſti
Fuſus humi, iuuenis greſſus et inania ſigna
Ore premit, ſparſisque legens veſtigia canis,
Te quoque iam moeſti forſan genitoris imago,
Nate, ait, et luctus ſubeunt ſuſpiria noſtri;
Iamque dolos circumque trucis discrimina leti
Mille vides; qua te, infelix, quibus inſequar oris?
Non Scythicas ferus ille domos, nec ad oſtia Ponti
Tendit iter, falſae ſed captum laudis amore
Te, puer, in noſtrae durus tormenta ſenectae
Nunc lacerat. Celſis an ſi freta puppibus eſſent
Peruia, non vltro iuuenes claſſemque dediſſem?
O domus, o freti nequidquam prole penates!
Dixit, et extemplo furiis iraque minaci
Terribilis: Sunt hic etiam tua vulnera, praedo,
Sunt lacrumae carusque parens. Simul aedibus altis
Itque reditque fremens, rerumque aſperrima verſat.
Biſtonas ad meritos quum cornua ſaeua Thyoneus
Torſit, et infelix iam mille furoribus Haemus,
Iam Rhodopes nemora alta gemunt, talem incita longis
Porticibus coniuxque fugit natique Lycurgum.
  Tartareo tum ſacra Iovi Stygiisque ferebat
Manibus Alcimede, tanto ſuper anxia nato,
Si quid ab excitis melius praenoſceret vmbris.
Ipſum etiam, curisque parem talesque prementem

Corde metus ducit, facilem tamen, Aeſona coniux.
In ſcrobibus cruor et largus Phlegethontis operti
Stagnat honos, ſaevoque vocat grandaeua tumultu
Theſſalis exanimes atauos, magnaeque nepotem
Pleiones. Et iam tenues ad carmina vultus
Extulerat, moeſtosque tuens natumque nurumque,
Talia libato pandebat ſanguine Cretheus:
Mitte metus, volat ille mari, quantumque propinquat,
Iam magis atque magis variis ſtupet Aea Deorum
Prodigiis, quatiuntque truces oracula Colchos.
Heu quibus ingreditur fatis! qui gentibus horror
Pergit! mox Scythiae ſpoliis nuribusque ſuperbus
Adueniet; cuperem ipſe graues tum rumpere terras.
Sed tibi triſte nefas fraternaque turbidus arma
Rex parat, et ſaeuos irarum concipit ignes.
Quin rapis hanc animam, et famulos citus effugis artus?
I, meus es, iam te in lucos pia turba ſilentum
Secretisque ciet volitans pater Aeolus antris.
  Horruit interea famulum clamore ſupremo
Moeſta domus, regemque fragor per moenia differt
Mille ciere manus, et iam dare iuſſa vocatis.
Flagrantes aras, veſtemque nemusque ſacerdos
Praecipitat, ſubitisque pauens circumſpicit Aeſon,
Quid moueat. Quam multa leo cunctatus in arcta
Mole virum rictuque genas et lumina preſſit;
Sic curae ſubiere ducem, ferrumne capeſſat
Inbelle, atque aeui ſenior geſtamina primi,
An patres regnique acuat mutabile vulgus.
Contra effuſa manus haerensque in pectore coniux:
Me quoque, ait, caſus comitem, quicumque propinquat,
Adcipies; nec fata traham, natumque videbo
Te ſine, ſat coeli patiens, quum prima per altum
Vela dedit, potui quae tantum ferre dolorem.

Talia per lacrumas; et iam circumſpicit Aeſon,
Praeueniat quo fine minas, quo fata capeſſat
Digna fatis; magnos obitus natumque domumque
Et genus Aeolium pugnataque poſcere bella.
Eſt etiam ante oculos aeui rudis altera proles,
Ingentes animos et fortia diſcere facta
Quem velit, atque olim leti meminiſſe paterni.
Ergo ſacra nouat: veteris ſub nocte cupreſſi
Sordidus, et multa pallens ferrugine taurus
Stabat adhuc, cui caeruleae per cornua vittae
Et taxi frons hirta comis; ipſe aeger, anhelans,
Inpatiensque loci viſaque exterritus vmbra.
Hunc ſibi praecipuum, gentis de more nefandae,
Theſſalis in ſeros Ditis ſeruauerat vſus.
Tergeminam tum placat heram, Stygiasque ſupremo
Obſecrat igne domos, iam iam exorabile retro
Carmen agens: neque enim ante leues niger auehit vmbras
Portitor, et cunctae primis ſtant faucibus Orci.
Illum vbi terrifici ſupereſſe in tempore ſacri
Conſpexit, ſtatuit leto, ſupremaque fatur,
Ipſe manu tangens damnati cornua tauri:
Vos, quibus imperium Iouis et non ſegne peractum
Lucis iter, mihi conciliis, mihi cognita bellis
Nomina, magnorum fama ſacrata nepotum;
Tuque, excite parens vmbris, vt noſtra videres
Funera, et oblitos ſuperum paterere dolores,
Da placidae mihi ſedis iter, meque hoſtia veſtris
Conciliet praemiſſa locis. Tu, nuntia fontum
Virgo Iovi, terras oculis quae proſpicis aequis,
Vltricesque Deae Fasque et grandaeua Furorum
Poena parens, meritis regis ſubcedite tectis,
Et ſaeuas inferte faces; ſacer effera raptet
Corda pauor. Nec ſola mei grauia adfore nati

Arma ratemque putet; claſſesque et Pontica ſigna
Atque indignatos temerato litore reges
Mente agitet, ſemperque metu decurrat ad vndas
Arma ciens; mors ſera viam tentataque claudat
Effugia, et noſtras nequeat praecurrere diras,
Sed reduces iam iamque viros auroque coruſcum
Cernat iter. Stabo inſultans, et ouantia contra
Ora manusque feram. Tum, vobis ſi quod inauſum
Arcanumque nefas, et adhuc incognita leti
Sors ſupereſt, date fallaci pudibunda ſenectae
Exitia indecoresque obitus. Non Marte, nec armis
Aut nati precor ille mei dignatus vt vmquam
Enſe cadat; quin fida manus, quin cara ſuorum
Diripiat laceretque ſenem, nec membra ſepulcro
Contegat. Haec noſter de rege piacula ſanguis
Sumat, et heu cunctae, quas miſit in aequora, gentes.
Adſtitit, et nigro fumantia pocula tabo
Contigit ipſa graui Furiarum maxima dextra;
Illi auide exceptum pateris hauſere cruorem.

Fit fragor, inrumpunt ſonitu, qui ſaeua ferebant
Imperia, et ſtrictos iuſſis regalibus enſes.
In media iam morte ſenes ſubſectaque leto
Lumina et vndanti reuomentes veſte cruorem
Conſpiciunt; primoque rudem ſub limine rerum
Te, puer, et viſa pallentem morte parentum
Diripiunt adduntque tuis. Procul horruit Aeſon
Excedens, memoremque tulit ſub nubibus vmbram.

Cardine ſub noſtro, rebusque abſciſa ſupernis
Tartarei ſedet aula patris; non illa ruenti
Adceſſura polo, victam ſi ſoluere molem
Iupiter, et primae velit omnia reddere maſſae.
Ingenti iacet ore Chaos, quod pondere feſſam
Materiem labſumque queat conſumere mundum.

Hic geminae aeternum portae, quarum altera, dura
Semper lege patens, populos regesque receptat;
Aſt aliam tentare nefas, et tendere contra:
Rara et ſponte patet, ſi quando pectore ductor
Vulnera nota gerens, galeis praefixa rotisque
Cui domus, aut ſtudium mortales pellere curas,
Culta fides, longe metus atque ignota cupido;
Seu venit in vittis caſtaque in veſte ſacerdos.
Quos omnes lenis plantis et lampada quaſſans
Progenies Atlantis agit. Lucet via late
Igne Dei, donec ſiluas et amoena piorum
Deueniant camposque, vbi Sol totumque per annum
Durat aprica dies thiaſique chorique virorum
Carminaque, et quorum populis iam nulla cupido.
Has pater in ſedes aeternaque moenia natum
Inducitque nurum. Tum porta quanta ſiniſtra
Poena, docet, maneat Pelian, quo limine, monſtrat.
Mirantur tantos ſtrepitus turbamque ruentem
Et loca et infernos almae virtutis honores.

C. VALERII FLACCI
SETINI BALBI
ARGONAVTICON
Liber II.

ARGVMENTVM.

v. 1 - 5. *Iason caedem parentum ne rescifcat, sedulo cauet Iuno.* 6 - 16. *Argonautae iter prosequuntur, relictisque a tergo Pelio monte, Tisaeo promontorio, Sciatho insula, Sepiade promontorio, Magnesia vrbe et ibi Dolopis busto, Amyro flumine (Eurymenis) et Ossa monte veniunt ad Macedoniae regionem Pallenen, vbi* 17 - 33. *Gigantes olim post bella aduersus Deos mota in montes mutati, excepto Typhoeo, quem Neptunus adreptum in Siciliam absportauit Aetnaque inposito coercuit.* 34 - 71. *Prima nauigationis nocte paullulum timent nautae, animos tamen confirmat Tiphys gubernator: cibo, potu somnoque se recreant, Diisque cetera permittunt.* 72 - 81. *Luce oriente conspiciunt Athon montem, mox insulam Lemnon, Vulcano sacram.* 82 - 134. *Historia Lemni. Iunonem olim conspirationis in se participem Iupiter ex Olympo suspenderat, quam liberaturus filius Vulcanus coelo deiectus, quatuor et viginti horarum per aerem itinere delabsus in insulam Lemnum, ab incolis beneuole exceptus et recreatus erat. Cuius beneficii memor, in Olympum redux insulam caram habuit. Quoniam vero Lemnii soli Vulcano, neglecta Venere coniuge, cuius furtiuam cum Marte consuetudinem comperissent, sacra facere coeperant, Dea hunc sui contemtum grauissime constituit vlcisci. Forte tum in eo erant Lemnii, vt e bello contra Thracas domum redirent victôres. Venus igitur Famam (cuius imago v.* 117 - 125.) *adit, iubetque, vt inter Lemnias vxores diuulgaret, maritos non pro captiuis, sed thalami sociis habituros Thressas.* 135 - 173. *Mandata peragit Fama, pluribusque Lemniis persuadet, quae reliquas noctu congregant.* 174 - 195 *Harum coetui se inmiscet ipsa Venus, et in furorem eas vertit. Lemniae igitur, laetitiam similantes, blandis verbis redeuntes maritos excipiunt,*

eosdem tamen inter epulas trucidaturae. 196 - 241. *Venus nunc ipſa perſicit opus, ſeminasque ita exſtimulat, vt maritos interſiciant, iisdemque mortis comites dent Threſſas captiuas.* 242 - 305. *Sola Hypſipyle parcit patri, in Bacchi templum eum noctu abripit, orto ſole Bacchi habitu indutum pompa per vrbem deducit, et in ſilua vrbi propinqua obcultat, tandem fragili cymbae inpoſitum Dianae praeſidio commendat, quae miſerta in Cherſoneſum Tauricam ſoſpitem auehit virum, ſibique ſacerdotem conſtituit.* 306 - 310. *Lemniae nouas ſibi ſcribunt leges, Hypſipylenque, pietatis in patrem neſciae, reginam creant.* 311 - 331. *Iam e propinquo conſpiciunt nauem, nec furor deeſt ferro et igne arcendi aduenas mares; ſed Vulcanus Venerem tandem deponere iram iubet, et Polyxo, vetula Hypſipyles nutrix, ſuadet, vt portu excipiant peregrinos. Regina itaque Iphinoen, haec nuntiaturam, praemittit, taurumque mactari iubet in honorem Veneris, quo Dea in gratiam redit cum Lemniis.* 332 - 340. *Tum regina Iaſonem deducit in vrbem, monſtrat officinam Vulcani, narratque vrbis et magnitudinem et opes.* 341 - 372. *Interea conuiuium paratur, in medio adcumbunt Iaſon et Hypſipyle, in ſeram vsque noctem ſermones trahuntur. Iupiter ipſe nouo Lemniarum amori indulget eo, quod diram tempeſtatem excitat, quae nauem cogit intra portem ſeſe continere.* 373 - 392. *Quartus iam dies agitur, quum Hercules, qui cum paucis aliis in naui remanſerat, longioris morae inpatiens, Iaſoni deſidem luxum exprobrat, eoque efficit, vt ad abitum ſtatim omnia parentur.* 393 - 427. *Hinc nouus in vrbe dolor exſiſtit, Hypſipyles in primis, quae abeuntem amicum chlamyde donat acu egregie picta et enſe patris Thoantis, tandemque petit, vt in reditu denuo reuiſat, Iaſonem oſculaturus puerulum.* 428 - 450. *Alta petunt Argonautae, et adpellunt in Electria (Samothrace), vbi a ſacerdote Thyote ſacris initiantur. Tum Imbron transnauigant, et in Sigeo litore eſcendunt, vbi ſub tentoriis ſe recreant.* 451 - 496. *Hercules et Telamon interea per litora ſpatiantes audiunt lamentabilem vocem, quam ſequutus Hercules obſendit virginem in ſaxo catenis adſtrictam (Heſionen) Laomedontis, Troiani regis, ſiliam, quae ſe narrat belluae marinae, a Neptuno patriae inmiſſae, deuorandam hic expoſitam eſſe.* 497 - 549. *Bellua ipſa adcedit. Hercules adripit arcum, ſagittasque mittit innumeras; at fruſtra. Tum vero magnum ſaxum a monte reuulſum iniicit belluae ceruici, quo ea conſicitur.* 550 - 579. *Puellam vinculis ſolutam heros patri Laomedonti reddit, qui laetus quidem recepta ſilia, moeſtus tamen ob equos, praemia liberatori pro-*

miſſa, tradendos, inuitat quidem ad epulas Herculem cum ſociis, eo tamen conſilio, vt ſomno ſopitum interficiat. Hercules epulas recuſat, in reditu autem e Colchide ſe equos ſecum ſumturum dixit. 580 - 613. *Relicta Troade, Argonautae ſubeunt Helleſpontum, vbi Helle, Dea nunc marina, vndis exſtans, proſpera Iaſoni omnia praenuntiat, mandataque dat ad Phrixum fratrem.* 614 - 665 *Transfretato Helleſponto Percoten, Parium, Pityam, Lampſacumque Priapo ſacrum praeteruecti deueniunt ad peninſulam Cyzicum, vbi ab eiusdem nominis rege amiciſſime lautisque excepti conuiuiis per aliquot dies commorantur.*

Interea ſcelerum luctusque ignarus Iaſon
Alta ſecat; neque enim patrios cognoſcere caſus
Iuno ſinit, mediis ardens ne flectat ab vndis,
Ac temere in Pelian et adhuc obſtantia regis
Fata ruat, placitosque Deis ne deſerat actus.
Iamque fretis ſummas aequatum Pelion ornos
Templaque Tiſaeae mergunt obliqua Dianae.
Iam Sciathos ſubſedit aquis, iam longa receſſit
Sepias; adtollit tondentes pabula Magnes
Campus equos; vidiſſe putant Dolopeia buſta
Intrantemque Amyron curuas quaeſita per oras
Aequora, flumineo cuius redeuntia vento
Vela legunt. Remis inſurgitur; inde ſalutant
Eurymenas; recipit velumque fretumque reuerſus
Auſter, et in nubem, Minyis repetentibus altum,
Oſſa redit; metus ecce Deum damnataque bello
Pallene; circumque vident inmania monſtra
Terrigenum coelo quondam aduerſata gigantum,
Quos ſcopulis trabibusque parens miſerata iugisque
Induit, et verſos exſtruxit in aethera montes.
Quisque ſuas in rupe minas pugnamque metusque
Seruat adhuc; quatit ipſe hiemes et torquet ab alto
Fulmina crebra pater; ſcopulis ſed maximus illis

Horror abeſt, Sicula preſſus tellure, Typhoeus.
Hunc profugum et ſacras reuomentem pectore flammas,
Vt memorant, prenſum ipſe comis Neptunus in altum
Abstulit inplicuitque vadis; totiesque cruenta
Mole reſurgentem torquentemque anguibus vndas
Sicanium dedit vsque fretum, cumque vrbibus Aetnam
Intulit, ora premens; trux ille eiectat adeſi
Fundamenta iugi; pariter tunc omnis anhelat
Trinacria, iniectam feſſo dum pectore molem
Commouet experiens gemituque reponit inani.
Iamque Hyperionius metas maris vrguet Hiberi
Currus et euectae prono laxantur habenae
Aethere, quum palmas Tethys grandaeua ſinusque
Sustulit et rupto ſonuit ſacer aequore Titan.
Auxerat hora metus; iam ſe vertentis Olympi
Vt faciem raptosque ſimul montesque locosque
Ex oculis circumque graues videre tenebras.
Ipſa quies rerum mundique ſilentia terrent,
Aſtraque et effuſis ſtellatus crinibus aether.
Ac velut ignota captus regione viarum,
Noctiuagum qui carpit iter, non aure quieſcit,
Non oculis noctisque metus niger auget vtrimque
Campus et obcurrens vmbris maioribus arbor;
Haud aliter trepidâre viri. Sed pectora firmans
Hagniades, non hanc, inquit, ſine numine pinum
Dirigimus, nec me tantum Tritônia curſus
Erudiit; ſaepe ipſa manu dignata carinam eſt.
An non experti, ſubitus quum luce fugata
Horruit imbre dies? quantis, proh Iupiter, auſtris
Reſtitimus! quanta quoties et Palladis arte
In caſſum decimae cecidit tumor arduus vndae!
Quin agite, o ſocii; micat inmutabile coelum,
Puraque nec grauido ſurrexit Cynthia cornu;

Nullus in ore rubor, certusque ad talia Titan
Integer in fluctus et in vno decidit Euro.
Adde, quod in noctem venti veloque marique
Incumbunt magis, it tacitis ratis ocior horis.
Atque adeo non illa sequi mihi sidera monstrant,
Quae delapsa polo reficit mare; tantus Orion
Iam cadit; irato iam stridet in aequore Perseus;
Sed mihi dux, vetitis qui numquam conditus vndis
Axe nitet serpens septenosque implicat ignes.
Sic ait, et certi memorat qui vultus Olympi,
Pleiones Hyadumque locos; quo sidere vibret
Ensis, et Actaeus niteat qua luce Bootes.
Haec vbi dicta dedit, Cereris tum munere fessas
Restituunt vires et parco corpora Baccho;
Mox somno cessere; regunt sua sidera puppim.
Iamque sub Eoae dubios Atlantidis ignes
Albet ager, motisque truces ab ouilibus vrsi
Tuta domosque petunt, raras et litus in altum
Mittit aues; quum primus equis exegit anhelis
Phoebus Athon mediasque diem dispersit in vndas.
Certatim remis agitur mare, rostraque cursu
Prima tremunt; et iam summis Vulcania surgit
Lemnos aquis, tibi per varios defleta labores,
Ignipotens; nec te Furiis et crimine matrum
Terra fugat meritique piget meminisse prioris.
Tempore quo primum fremitus insurgere opertos
Coelicolum, et regni sensit nouitate tumentes
Iupiter, aetheriae nec stare silentia pacis:
Iunonem volucri primam suspendit Olympo,
Horrendum chaos ostendens poenasque barathri;
Mox etiam pauidae tentantem vincula matris
Soluere, praerupti Vulcanum vertice coeli
Deuoluit; ruit ille polo noctemque diemque,

Turbinis in morem, Lemni quum litore tandem
Infonuit. Vox inde repens vt perculit vrbem,
Adclinem fcopulo inueniunt, miferentque fouentque
Alternos aegro cunctantem poplite greffus.
Hinc reduci fuperas poftquam pater adnuit arces,
Lemnos cara Deo; nec fama notior Aetne
Aut Lipares domus: has epulas, haec templa, peracta
Aegide et horrifici formatis fulminis alis,
Laetus adit, contra Veneris ftat frigida femper
Ara loco, meritas poftquam Dea coniugis iras
Horruit et tacitae Martem tenuere catenae.
Quocirca ftruit illa nefas, Lemnoque merenti
Exitium furiale mouet; neque enim alma videri
Iam tumet, aut tereti crinem fubnectitur auro,
Sidereos diffufa finus; eadem effera et ingens
Et maculis fubfecta genas, pinumque fonantem
Virginibus Stygiis, nigramque fimillima pallam.
Iamque dies aderat, Thracas qui fuderat armis;
Dux Lemni, puppes tenui contexere canna
Aufus et inducto cratem defendere tergo,
Laeta mari tum figna refert, plenasque mouebat
Armentis nuribusque rates; it barbara veftis
Et torques, infigne loci; fonat aequore clamor:
O patria, o variis coniux nunc anxia curis,
Has agimus longi famulas tibi praemia belli.
Quum Dea fe piceo per fudum turbida nimbo
Praecipitat, Famamque vagam veftigat in vmbra,
Quam pater omnipotens digna atque indigna canentem
Spargentemque metus placidis regionibus arcet
Aetheris; illa fremens habitat fub nubibus imis,
Non Erebi, non Diva poli, terrasque fatigat,
Qua datur; audentem primi fpernuntque fouentque;
Mox omnes agit, et motis quatit oppida linguis.

Talem Diva ſibi ſceleriſque dolique miniſtram
Quaerit auens. Videt illa prior, iamque aduolat vltro
Inpatiens; iamque ora parat, iam ſuscitat aures.
Hanc ſuperincendit Venus atque his vocibus inplet:
Vade, age, et aequoream, virgo, delabere Lemnon,
Et cunctas mihi verte domos, praecurrere qualis
Bella ſoles, quum mille tubas armataque campis
Agmina et innumerum flatus conſingis equorum.
Adfore iam luxu turpique cupidine captos
Fare viros, carasque toris inducere Threſſas.
Hinc tibi principia, hinc rabidas dolor vndique matres
Inſtimulet; mox ipſa adero ducamque paratas.
  Illa abit et mediam gaudens defertur in vrbem;
Et primam Eurynomen ad proxima limina Codri
Obcupat, exeſam curis caſtumque cubile
Seruantem. Manet illa viros famulasque fatigat
Velleribus, tardi repetunt quae tempora belli
Ante torum et longo mulcent inſomnia penſo.
Huic Dea cum lacrumis et nota veſte Neaerae
Icta genas: Vtinam non hic tibi nuntius eſſem,
O ſoror, aut noſtros, inquit, prius vnda dolores
Obruat, in tali quoniam tibi tempore coniux,
Sic meritae, votis quem tu fletuque requiris,
Heu furit et captae indigno famulatur amore.
Iamque aderunt, thalamisque tuis Threiſſa propinquat,
Non forma, non arte colus, non laude pudoris
Par tibi, nec proles magni praeclara Dorycli,
Picta manus, vſtoque placet ſed barbara mento.
Attamen hos tales forſan ſolabere caſus
Tu thalamis, fatoque leges meliore penates;
Me tua matris egens damnataque pellice proles
Exanimat, quam iam miſeros transuerſa tuentem
Letalesque dapes infectaque pocula cerno.

Scis ſimile vt flammis ſimus genus; adde cruentis
Quod patrium ſaeuire Dahis. Iam lacte ferino,
Iam veniet durata gelu. Sed me quoque pulſam
Fama viro, noſtrosque toros virgata tenebit
Et plauſtro derepta nurus. Sic fata querelas
Abſcidit, et curis pauidam lacrumisque relinquit.
Transit ad Iphinoen, isdemque Amythaonis inplet
Oleniique domum furiis; totam inde per vrbem
Perſonat, vt cunctas agitent expellere Lemno,
Ipſi vrbem Threſſaeque regant. Dolor iraque ſurgit;
Obuia quaeque eadem traditque auditque, neque vlli
Vana fides. Tum voce Deos, tum queſtibus inplent,
Oſcula iamque toris, iamque oſcula poſtibus ipſis
Ingeminant, lacrumisque iterum viſuque morantur.
Proſiliunt, nec tecta virum thalamosque reuiſunt
Amplius; adglomerant ſeſe, nudisque ſub aſtris
Condenſae fletus acuunt, ac dira precantur
Coniugia et Stygias infanda ad foedera taedas.

Has inter medias, Dryopes in imagine moeſtae,
Flet Venus, et ſaeuis ardens Dea planctibus inſtat.
Primaque: Sarmaticas vtinam, Fortuna, dediſſes
Inſediſſe domos triſtesque habitaſſe pruinas,
Plauſtra ſequi, vel iam patriae vidiſſe per ignes
Culmen agi ſtragemque Deum! nam cetera belli
Perpetimur. Mene ille nouis, me deſtinat amens
Seruitiis? vrbem aut fugiens natosque relinquam?
Non prius enſe manus raptoque armabimus igne?
Dumque ſilent ducuntque noua cum coniuge ſomnos,
Magnum aliquod ſpirabit amor? tunc ignea torquens
Lumina praecipites excuſſit ab vbere natos.
Ilicet adrectae mentes, euictaque matrum
Corda ſacer Veneris gemitus rapit; aequora cunctae
Proſpiciunt, ſimulantque choros delubraque feſta

Fronde tegunt, laetaeque viris venientibus adſunt.
Iamque domos menſasque petunt; discumbitur altis
Porticibus; ſua cuique furens feſtinaque coniux
Adiacet; inferni qualis ſub nocte barathri
Adcubat adtonitum Phlegyan et Theſea iuxta
Tiſiphone, ſaeuasque dapes et pocula libat,
(Tormenti genus) et nigris amplectitur hydris.
Ipſa Venus quaſſans vndantem turbine pinum
Adglomerat tenebras, pugnaeque adcincta trementem
Deſilit in Lemnon; nimbis et luce fragoſa
Proſequitur polus, et tonitru pater auget honoro.
Inde nouam pauidas vocem furibunda per aures
Congeminat, qua primus Athos et pontus et ingens
Thraca palus pariterque toris exhorruit omnis
Mater, et adſtricto riguerunt vbere nati.
Adcelerat Pavor et Geticis Discordia demens
E ſtabulis hirtaeque genis pallentibus Irae,
Et Dolus et Rabies et Leti maior imago
Viſa, truces exſerta manus, vt prima vocatu
Intonuit ſignumque dedit Mavortia coniux.
Hic aliud Venus et multo magis ipſa tremendum
Orſa nefas, gemitus ſingit vocesque cadentum
Inrupitque domos, et ſingultantia geſtans
Ora manu taboque ſinus perfuſa recenti
Adrectasque comas: Meritos en prima reuertor
Vlta toros, premit ecce dies. Tum verbere victas
In thalamos agit, et cunctantibus inuenit enſes.
Vnde ego tot ſcelerum facies, tot fata iacentum
Exſequar? heu vatem monſtris quibus intulit ordo!
Quae ſe aperit ſeries! o qui me vera canentem
Siſtat, et hac noſtras exſoluat imagine noctes!
Inuadunt aditus et quondam cara ſuorum
Corpora; pars, vt erant, dapibus vinoque ſoporos;

Pars conferre manus etiam magnisque paratae
Cum facibus, quosdam inſomnes et cuncta tuentes.
Sed tentare fugam prohibetque capeſſere contra
Arma metus; adeo ingentes inimica videri
Diua dabat, notaque ſonat vox coniuge maior.
Tantum oculos preſſere metu, velut agmina cernant
Eumenidum, ferrumue ſuper Bellona coruſcet.
Hoc ſoror, hoc coniux, propiorque hoc nata parensque
Saeua valet; prenſosque toris mactatque trahitque
Femineum genus, inmanes quos ſternere Beſſi
Nec Geticae potuere manus aut aequoris irae.
It cruor in thalamis, et anhela in pectore fumant
Vulnera, ſeque toris miſero luctamine trunci
Deuoluunt; diras aliae ad faſtigia taedas
Iniiciunt obduntque domos; pars ignibus acti
Effugiunt propere, ſed dura in limine coniux
Obſidet, et viſo repetunt incendia ferro.
Aſt aliae Threſſas labem cauſamque furoris
Diripiunt, mixti gemitus clamorque precantum
Barbarus ignotaeque inplebant aethera voces.
  Sed tibi nunc quae digna tuis ingentibus auſis
Ora feram, decus et patriae laus vna ruentis,
Hypſipyle? non vlla meo te carmine dictam
Abstulerint, durent Latiis modo ſaecula faſtis
Iliacique lares tantique palatia regni.
Inruerant actae pariter nataeque nurusque,
Totaque iam ſparſis exarſerat inſula monſtris;
Illa pias armata manus: fuge protenus vrbem
Meque, pater; non hoſtis, ait, non moenia laeſi
Thraces habent, noſtrum hoc facinus; ne quaere, quis auctor.
Iam fuge, iam dubiae donum rape mentis, et enſem
Tu potius miſerae retine. Tunc excipit artus
Obnubitque caput, tacitumque ad conſcia Bacchi

Templa rapit, primoque manus a limine tendens,
Exime nos ſceleri, pater, et miſerere piorum
Rurſus, ait: tacita pauidum tum ſede locauit
Sub pedibus dextraque Dei; latet ille receptus
Veſte ſacra; voces chorus et trieterica reddunt
Aera ſonum, ſixaeque fremunt in limine tigres.
Regina vt roſeis Auroram ſurgere bigis
Vidit et inſomni laſſatas turbine tandem
Conticuiſſe domos; ſtabilem quando optima facta
Dant animum maiorque piis audacia coeptis:
Serta patri iuueniſque comam veſteſque Lyaei
Induit, et medium curru locat, aeraque circum
Tympanaque et plenas tacita formidine ciſtas.
Ipſa ſinus hederisque ligat famularibus artus,
Pampineamque quatit ventoſis ictibus haſtam,
Reſpiciens, teneat virides velatus habenas
Vt pater, et niuea tumeant vt cornua mitra,
Et ſacer vt Bacchum referat ſcyphus. Inpulit acri
Tum validas ſtridore fores, rapiturque per vrbem,
Talia voce canens: Linque o mihi caede madentem,
Bacche, domum; ſine foedatum te funere pontus
Expiet, et referam lotos in templa dracones.
Sic medios egreſſa metus; facit ipſe verendam
Nam Deus, et flatu non inſcia gliſcit anhelo.
Iamque ſenem tacitis ſaeua procul vrbe remotum
Obculerat ſiluis, ipſam ſed conſcius auſi
Nocte dieque Pavor fraudataque turbat Erinnys.
Non ſimiles iam ferre choros (ſemel Orgia fallunt)
Audet, non patrios furtis adcedere ſaltus,
Et fuga diuerſas miſero quaerenda per artes.
Viſa ratis, ſaeuae defecta laboribus vndae,
Quam Thetidi longinqua dies Glaucoque repoſtam
Solibus et canis vrebat luna pruinis.

Huc genitorem, altae per opaca ſilentia noctis,
Praecipitem ſiluis rapit, et ſic moeſta profatur:
Quam, genitor, patriam, quanta modo linquis inanes
Pube domos! proh dira lues, proh noctis acerbae
Exitium! talin' poſſum te credere puppi,
Care parens? poſſum tantis retinere periclis?
Soluimus heu ſerum Furiis ſcelus? adnue votis,
Diua, ſoporiferas quae nunc trahis aequore bigas.
Non populos, non dite ſolum, non vlla parenti
Regna peto, patria liceat decedere terra.
Quando ego ſeruato mediam genitore per vrbem
Laeta ferar? quando hic lacrumas planctusque videbo?
Dixerat; ille procul trunca fugit anxius alno,
Taurorumque locos delubraque ſaeua Dianae
Aduenit; hic illum triſti, Dea, praeficis arae,
Enſe dato; mora nec terris tibi longa cruentis.
Iam nemus Egeriae, iam te ciet altus ab Alba
Iupiter et ſoli non mitis Aricia regi.
  Arcem nata petit, quo iam manus horrida matrum
Congruerat. Rauco fremitu ſedere parentum
Natorumque locis, vacuaeque in moenibus vrbis
Iura nouant; donant ſolio ſceptrisque paternis,
Vt meritam; redeuntque piae ſua praemia menti.
  Ecce procul validis Lemnon tendentia remis
Arma notant; rapitur ſubito regina tumultu
Conciliumque vocat; non illis obuia tela
Ferre nec infeſtos deerat furor inprobus ignes,
Ni Veneris ſaeuas fregiſſet Mulciber iras.
Tunc etiam vates Phoebo dilecta Polyxo,
Non patriam, non certa genus, te, maxima Tethys,
Proteaque ambiguum Phariis referebat ab antris
Huc rexiſſe vias, iunctis ſuper aequora phocis.
Saepe imis ſe condit aquis, cunctataque paullum

Surgit, vt auditas referens in gurgite voces:
Portum demus, ait: haec hofpita, credite, puppis
Adueniet; leuior Lemno Deus aequore flexit
Huc Minyas; Venus ipfa volens dat tempora iungi,
Dum vires vtero maternaque fubficit aetas.
Dicta placent, portatque preces ad litora Graiis
Iphinoe; nec turba nocens, fcelerisque recentis
Signa mouent, tollitque loci Cytherea timorem.
Protenus ingentem procerum fub nomine taurum
Deiicit; infuetis et iam pia munera templis
Reddit, et hac prima Veneris calet ara iuuenca.
Ventum erat ad rupem, cuius pendentia nigris
Fumant faxa iugis, coquiturque vaporibus aer.
Subftitit Aefonides, atque hic regina precari
Hortatur; caufasque docens, Haec antra videtis
Vulcanique, ait, ecce domos; date vina precesque,
Forfitan hoc factum taceat iam fulmen in antro;
Nox dabit ipfa fidem, claufae quum murmura flammae,
Hofpes, et incuffae fonitum mirabere maffae.
Moenia tum viresque loci veteresque parentum
Iactat opes. Mediis famulae conuiuia tectis
Expediunt; Tyrio vibrat torus igneus oftro.
Stat moerens atauos reges regesque maritos
Threffa manus, quaecumque faces timuiffe iugales
Credita nec dominae fanctum tetigiffe cubile.
Iam medio Aefonides, iam fe regina locauit,
Poft alii proceres; facris dum vincitur extis
Prima fames, circum pateris it Bacchus, et omnis
Aula filet; dapibus coeptis mox tempora fallunt
Noctis, et in feras durant fermonibus vmbras.
Praecipueque ducis cafus mirata requirit
Hypfipyle, quae fata trahant, quae regis agat vis,
Aut vnde Haemoniae molem ratis: vnius haeret

Adloquio, et blandos paullatim conligit ignes,
Iam non dura toris, Veneri nec iniqua reuerſae;
Et Deus ipſe moras ſpatiumque indulget amori.
Pliada lege poli nimboſo mouerat aſtro
Iupiter, aeternum voluens opus, et ſimul vndis
Cuncta ruunt; vnoque Dei Pangaea ſub ictu
Gargaraque et moeſti ſteterant formidine luci.
Saeuior haud alio mortales tempore mentes
Terror agit: tunc vrguet enim, tunc flagitat iras
In populos Aſtraea Iovem, terrisque relictis
Inuocat adſiduo Saturnia ſidera queſtu.
Inſequitur niger et magnis cum fratribus Eurus
Intonat Aegaeo, tenditque ad litora pontus.
Et lunam quarto denſam videt imbribus ortu
Theſpiades, longus coeptis et fluctibus arcet
Quem metus: vsque nouos diuae melioris ad ignes
Vrbe ſedent laeti Minyae, viduisque vacantes
Indulgent thalamis, nimbosque educere luxu,
Nec iam velle vias Zephyrosque audire vocantes
Disſimilant; donec reſides Tirynthius heros
Non tulit, ipſe rati inuigilans atque integer vrbis;
Inuidiſſe Deos tantum maris aequor adortis
Deſertasque domos, fraudataque tempora ſegni
Vota patrum. Quid et ipſe viris cunctantibus adſit?
O miſeri, quicumque tuis adceſſimus actis!
Phaſin et Aeeten Scythicique pericula ponti
Redde, ait, Aeſonide; me tecum ſolus in aequor
Rerum traxit amor, dum ſpes mihi ſiſtere montes
Cyaneos vigilemque alium ſpoliare draconem.
Si ſedet, Aegaei ſcopulos habitare profundi,
Hoc mecum Telamon peraget meus. Haec vbi dicta,
Haud ſecus Aeſonides monitis adcenſus amaris,
Quam bellator equus, longa quem frigida pace

Terra iuuat, breuis in laeuos piger angitur orbes,
Frena tamen dominumque velit, ſi Martius aures
Clamor et obliti rurſus fragor inpleat aeris.
Tunc Argon Tiphynque vocat, pelagoque parari
Praecipitat; petit ingenti clamore magiſter
Arma, viros pariter ſparſosque in litore remos.
Exoritur nouus vrbe dolor, planctusque per omnes
It facies antiqua domos; ſibi moenia linqui
En iterum. Ecquando natorum tempora, gentem
Qui recolant, qui ſceptra gerant? nunc triſte nefandae
Noctis opus, vidui nunc illa ſilentia tecti
Saeua magis, thalamos excuſſaque vincla quod auſae
Induere, atque iterum tales admittere curas.
Ipſa quoque Hypſipyle ſubitos per litora curſus
Vt vidit totaque viros decedere Lemno,
Ingemit, et tali compellat Iaſona queſtu:
Iamne placet primo deducere vela ſereno,
Carius o mihi patre caput? modo ſaeua quierunt
Aequora: ſic portus fugeret ratis, aſpera ſi te
Plias in aduerſae tenuiſſet litore Thraces?
Ergo moras coelo curſumque tenentibus vndis
Debuimus? Dixit lacrumans, haeſuraque caro
Dona duci promit chlamydem textosque labores.
Illic ſeruati genitoris conſcia ſacra
Preſſit acu currusque pios; ſtant ſaeua pauentum
Agmina dantque locum; viridis circum horrida tela
Silua tremit; mediis refugit pater anxius vmbris.
Pars et frondoſae raptus expreſſerat Idae
Inluſtremque fugam pueri; mox aethere laetus
Adſtabat menſis: quin et Iovis armiger ipſe
Adcipit a Phrygio iam pocula blanda miniſtro.
Tunc enſem notumque ferens inſigne Thoantis,
Adcipe, ait, bellis mediaeque vt puluere pugnae

Sim comes, Aetnaei genitor quae flammea geſſit
Dona Dei, nunc digna tuis adiungier armis.
I memor, i, terrae, quae vos amplexa quieto
Prima ſinu; refer et domitis a Colchidos oris
Vela per hunc, vtero quem linquis Iaſona noſtro.
Sic ait, Haemonii labens in colla mariti.
Nec minus Orphea triſtis ceruice tuaque,
Aeacide, et gemino coniux a Caſtore pendet.
  Has inter lacrumas legitur piger vncus harenis:
Iam remi rapuere ratem, iam flamina portant;
Spumea ſubſequitur fugientis ſemita claui.
Tunc tenuis Lemnos transitque Electria tellus,
Threiciis arcana ſacris; hic numinis ingens
Horror et incautis decreta piacula linguis.
Hanc demiſſa Iovi non vmquam laedere fluctu
Audet hiems; ſponte ipſe Deus tunc aſperat vndas,
Quum vetat infidos ſua litora tangere nautas.
Obuius at Minyas terris adytisque ſacerdos
Excipit, hoſpitibus referans ſecreta, Thyotes.
Hactenus in populos vati, Samethraca, diemque
Miſſa vale, ſacrisque metum ſeruemus opertis.
Illi ſole nouo laeti plenique Deorum
Confidunt tranſtris. Iam, quas praeuiderat, vrbes
Nauita condebat, proraeque adceſſerat Imbros,
Et ſol aetherias medius conſcenderat arces.
Theſſala Dardaniis tunc primum puppis harenae
Adpulit, et fatis Sigeo litore ſedit.
Deſiliunt; pars hinc leuibus candentia velis
Caſtra leuat; tracto pars frangit adorea ſaxo
Farra; citum ſtrictis alius de cautibus ignem
Oſtendit foliis et ſulfure paſcit amico.
  Alcides Telamonque comes dum litora blando
Anfractu ſinuoſa legunt, vox adcidit aures,

Flebile ſubcedens, ceu fracta remurmurat vnda.
Adtoniti preſſere gradum, vacuumque ſequuntur
Vocis iter; iam certa ſonat; deſertaque durae
Virgo neci quem non hominum ſuperumque vocabat?
Acrius hoc inſtare viri, ſubcurrere certi.
Qualiter, inpleuit gemitu quum taurus acerbo
Auia, frangentem morſu ſuper alta leonem
Terga ferens, coit e ſparſo concita mapali
Agreſtum manus et caeco clamore coloni.
Conſtitit Alcides, viſuque eniſus in alta
Rupe truces manicas defectaque virginis ora
Cernit et ad primos turgentia lumina fluctus;
Exanimum veluti, multa tamen arte coactum,
Moeret ebur, Pariusue notas et nomina ſumit
Quum lapis, aut liquidi referunt miranda colores.
Ductor ait: Quod, virgo, tibi nomenque genusque?
Quae mors iſta, doce, tendunt cur vincula palmas?
Illa tremens triſtique oculos deiecta pudore,
Non ego digna malis, inquit; ſuprema parentum
Dona vides, oſtro ſcopulos auroque frequentes.
Nos Ili veteris quondam genus, inuida donec
Laomedonteos fugeret Fortuna penates.
Principio morbi coeloque exacta ſereno
Temperies; arſere rogis certantibus agri;
Quum ſubitus fragor et fluctus Idaeá mouentes
Cum ſtabulis nemora; ecce repens conſurgere ponto
Bellua, monſtrum ingens; hanc tu nec montibus vllis,
Nec noſtro metire mari; primaeua furenti
Huic manus, amplexus inter planctusque parentum,
Deditur. Hoc ſortes, hoc corniger imperat Hammon,
Virgineam damnare animam ſortitaque Lethen
Corpora; crudelis ſcopulis me deſtinat vrna.
Verum o iam redeunt Phrygibus ſi numina, tuque

Ille ades, auguriis promiſſe et ſorte Deorum,
Iam cui candentes votiuo in gramine paſcit
Cornipedes genitor, noſtrae ſtata dona ſalutis,
Adnue, meque, precor, defectaque Pergama monſtris
Eripe; namque potes: neque enim tam lata videbam
Pectora, Neptunus muros quum iungeret aſtris,
Nec tales humeros pharetramque gerebat Apollo.
Auxerat haec locus et facies moeſtiſſima capti
Litoris et tumuli coelumque, quod incubat vrbi,
Quale laborantis Nemees iter aut Erymanthi
Vidit et infectae miſeratus flumina Lernae.
Dat procul interea ſignum Neptunus, et vna
Monſtriferi mugire ſinus, Sigeaque peſtis
Adglomerare fretum, cuius ſtellantia glauca
Lumina nube tremunt, atque ordine curua triſulco
Fulmineus quatit ora fragor; pelagoque remenſo
Cauda redit, paſſosque ſinus rapit ardua ceruix.
Illam incumbentem per mille volumina pontus
Proſequitur lateri adſultans, trepidisque ruentem
Litoribus ſua cogit hiems; non fluctibus aequis
Nubiferi venit vnda Noti, non Africus alto
Tantus ouat, patriisque manus quum plenus habenis
Orion bipedum flatu mare tollit equorum.
Ecce ducem placitae furiis crudeſcere pugnae
Surgentemque toris ſtupet immanemque paratu
Aeacides, pulſentque graues vt terga pharetrae.
Ille, patrem pelagique Deos ſuaque arma precatus,
Inſiluit ſcopulo, motumque e ſedibus aequor
Horruit et celſi ſpatioſa volumina monſtri.
Qualis vbi a gelidi Boreas conuallibus Hebri
Tollitur, et volucres Rhipaea per ardua nubes
Praecipitat, piceo necdum tenet omnia coelo.
Illa ſimul molem horrificam ſcopuloſaque terga

Promouet, ingentique vmbra ſubit; intremere Ida
Inlidique ratis pronaeque reſurgere turres.
Occupat Alcides arcum totaque pharetrae
Nube premit; non illa magis, quam ſede moueri
Magnus Eryx, deferre velint quem vallibus imbres.
Iam breuis et telo volucri non vtilis aer.
Tum vero fremitus vanique inſania coepti
Et tacitus pudor, et rurſus palleſcere virgo.
Proiicit arma manu, ſcopulos viciuaque ſaxa
Reſpicit, et quantum ventis adiuta vetuſtas
Inpulerit pontiue fragor, tantum abſcidit imi
Concutiens a ſede maris. Iamque agmine toto
Piſtris adeſt, miſeraeque inhiat iam proxima praedae.
Stat mediis elatus aquis, recipitque ruentem
Alcides, ſaxoque prior ſurgentia colla
Obruit; hinc vaſtos nodoſi roboris ictus
Congeminat: fluctus defertur bellua in imos,
Iam totis reſoluta vadis; Idaeaque mater
Et chorus et ſummis vlularunt collibus amnes.
Protenus e ſcopulis et opaca valle reſurgunt
Paſtores, magnisque petunt clamoribus vrbem.
Nuntius hinc ſocios Telamon vocat, ac ſimul ipſi
Horreſcunt ſubitoque vident in ſanguine puppim.
Nec minus in ſcopulos crudique cacumina ſaxi
Emicat Alcides, vinclisque tenentibus aufert
Virgineas de rupe manus, aptatque ſuperbis
Arma humeris; regem inde petens ſuperabat ouante
Litora tuta gradu: qualis per paſcua victor
Ingreditur, tum colla tumens, tum celſior armis,
Taurus, vbi adſueti pecoris ſtabula alta reuiſit
Et patrium nemus et bello quos vltus amores.
  Obuia cui contra, longis emiſſa tenebris,
Turba Phrygum, paruumque trahens cum coniuge natum

Laomedon iam moeſtus equos, iam debita poſci
Dona gemit. Pars aerii faſtigia muri
Cingit, et ignotis iuuenem mirantur in armis.
Illum torua tuens atque acri lubricus aſtu
Rex ſubit, et patrio fatur male laetus amore:
Maxime Graiugenum, quem non Sigea petentem
Litora, nec noſtrae miſerantem funera Troiae
Adpulit his Fors ipſa locis, ſi vera parentem
Fama Iovem ſummique tibi genus eſſe Tonantis,
Noſter ades, iunctusque veni; ſator vnus et idem
Stirpis honos, quamquam longis disiungimur oris.
Quot mihi poſt lacrumas, poſt quanta piacula patrum
Serus ades? quam parua tuis iam gloria factis?
Verum, age, nunc ſocios fraternis moenibus infer,
Vt tibi, ſeruata ſtatui quae munera prole
Craſtina lux biiuges ſtabulis oſtendat apertis.
Dixerat haec; tacitusque dolos dirumque volutat
Corde nefas, clauſum vt thalamis ſomnoque grauatum
Inmolet, ereptaque luat reſponſa pharetra:
Namque bis Herculeis deberi Pergama telis
Audierat. Priami ſed quis iam vertere regni
Fata queat? manet inmotis nox Dorica luſtris
Et genus Aeneadum et Troiae melioris honores.
Nos, ait, ad Scythici, Tirynthius, oſtia ponti
Raptat iter; mox huc veſtras reuehemur ad oras,
Donaque dicta feram. Tum vero plura vocatis
Adnuit ille Deis; promiſſa inſida tyranni
Iam Phryges et miſerae flebant discrimina Troiae.
  Panditur hinc totis in noctem carbaſus alis,
Litoraque et veteris tumulos praelabitur Ili
Dardaniumque patrem; vigili ſimul omnia ludo
Feſta vident; hinc vnda, ſacris hinc ignibus Ide
Vibrat, et horriſonae reſpondent Gargara buxo.

Inde vbi iam medii tenuere ſilentia ponti
Stridenteſque iuuant aurae, Phrixea ſubibant
Aequora et anguſtas quondam ſine nomine fauces.
Ecce autem prima volucrem ſub luce dehiſcens
Terruit vnda ratem, vittataque conſtitit Helle,
Iam Panopes Thetidisque ſoror, iamque aurea laeua
Sceptra tenens. Tum ſternit aquas, proceresque ducemque
Adſpicit, et placidis compellat Iaſona dictis:
Te quoque ab Haemoniis ignota per aequora terris
Regna infeſta domus fatisque ſimillima noſtris
Fata ferunt; iterum Aeolios Fortuna penates
Spargit, et infelix Scythicum gens quaeritis amnem.
Vaſta ſuper tellus, longum (ne deſice coeptis)
Aequor, et ipſe procul (verum dabit oſtia) Phaſis.
Hic nemus arcanum geminaeque virentibus arae
Stant tumulis; celeres hic prima piacula Phrixo
Ferte manu, cinerique, precor, mea reddite dicta:
Non ego per Stygiae, quod rere, ſilentia ripae,
Frater, agor; fruſtra vacui ſcrutaris Averni,
Care, vias: neque enim ſcopulis me et fluctibus actam
Frangit hiems; celeri extemplo ſubiere ruentem
Cymothoe Glaucusque manu; pater ipſe profundi
Has etiam ſedes, haec numine tradidit aequo
Regna, nec Inois noſter ſinus inuidet vndis.
Dixerat, et moeſtos tranquilla ſub aequora vultus
Cum gemitu tulit, vt patrii rediere dolores.
Tum pelago vina inuergens dux talibus infit:
Vndarum decus et gentis, Cretheia virgo,
Pande viam, curſuque tuos age, Diva, ſecundo.
Inmittitque ratem, mediasque interuolat vrbes,
Qua breuibus furit aeſtus aquis, Aſiamque prementem
Effugit abruptis Europa inmanior oris.
Has etiam terras conſertaque gentibus arua

Sic, pelago pulſante, reor, Neptunia quondam
Caſpis et aduerſi longus labor abſcidit aeui,
Vt Siculum Libycumque latus, ſtupuitque fragorem
Taurus et occiduis regnator montibus Atlas.
Iam iuga Percotes Pariumque infame fragoſis
Exſuperant Pityamque vadis, transmiſſaque puppi
Lampſacus, Ogygii quam nec trieterica Bacchi
Sacra, neque arcanis Phrygius furor inuehit antris,
Sed ſuus in Venerem raptat Deus. Illius aras
Vrbe ſuper celſique vident velamina templi.
Rarior hinc tellus atque ingens vndique coelum
Rurſus et incipiens alium proſpectus in orbem.
Terra ſinu medio Pontum iacet inter et Hellen,
Ceu fundo prolata maris; namque inproba caecis
Intulit arua vadis, longoque ſub aequora dorſo
Litus agit: tenet hinc veterem confinibus oris
Pars Phrygiam, pars diſcreti iuga pinea montis.
Nec procul ad tenuis ſurgit confinia ponti
Vrbs placidis demiſſa iugis; rex diuitis agri
Cyzicus. Haemoniae qui tum noua ſigna carinae
Vt videt, ipſe vltro primas procurrit ad vndas,
Miraturque viros dextramque amplexus et haerens
Incipit: O terris nunc primum cognita noſtris
Aemathiae manus, et fama mihi maior imago.
Non tamen haec adeo ſemota neque ardua tellus,
Longaque iam populis inperuia lucis Eoae,
Quum tales intraſſe duces, tot robora cerno.
Nam licet hinc ſaeuas tellus alat horrida gentes,
Meque fremens tumido circumfluat ore Propontis;
Veſtra fides ritusque pares et mitia cultu
His etiam mihi corda locis; procul effera virtus
Bebrycis, et Scythici procul inclementia ſacri.
Sic memorat laetosque rapit, ſimul hoſpita pandi

Tecta iubet, templisque ſacros largitur honores.
Stant gemmis auroque tori menſaeque paratu
Regifico, centumque pares primaeua miniſtri
Corpora; pars epulas manibus, pars aurea geſtant
Pocula, bellorum caſus expreſſa recentum.
Atque ea prima duci porgens carcheſia Graio
Cyzicus, Hic portus, inquit, mihi territat hoſtis;
Has acies ſub nocte refert; haec verſa Pelaſgum
Terga vides; meus hic, ratibus qui paſcitur, ignis.
Subiicit Aeſonides: Vtinam nunc ira Pelasgos
Efferet, et ſolitis tentent concurrere furtis,
Cunctaque ſe ratibus fundat manus: arma videbis
Hoſpita, nec poſt hanc vltra tibi proelia noctem.
Sic ait; hasque inter variis nox plurima dictis
Rapta vices, nec non ſimili lux poſtera tractu.

C. VALERII FLACCI
SETINI BALBI
ARGONAVTICON
LIBER III.

ARGVMENTVM.

v. 1 - 14. Tertio die ſecundis ventis vocantibus, abitum parant Argonautae, et hoſpitalibus donis datis et adceptis diſcedunt, mox hoſtes redituri. 15 - 42. *Cyzicus nempe in venatione alterum e leonibus, qui Cybeles currum trahebant, confecerat, exuuiasque palatii ſui adfixerat poſtibus. Dea, obportune ſibi oblatos irae miniſtros rata Argonautas, Tiphyi gubernatori ſomnum inmittit grauem, quo fit, vt nauis ſibi ipſi commiſſa in eumdem, vnde diſceſſiſſet, portum repelleretur.* 43 - 57. *Cyziceni ſonitu tubarum vocibusque e coelo auditis, Panicoque in terra terrore commoti, Pelaſgos adeſſe opinantur.* 58 - 73 *Clamor ad regis etiam aures peruenit, qui, quum et ipſe ſomnio territus eſſet, exſilit et ad litus properat.* 74 - 94. *Argonautae inſcii, vbi terrarum ſint, quidque galeae clypeique in tenebris micantes velint, anxii ſtant et quieti, donec haſta tranſtris inuolat; quo facto Iaſon arma rapi iubet, Colchos fortaſſe ſeſe occupaturos adueniſſe ſuſpicatus.* 95 - 112. *Et primum quidem inpetum condenſato agmine ſustinent Argonautae, tum vero ſinguli (Mopſus, Eurytus, Tydeus) ſingulos hoſtes iaculis conficiunt.* 113 - 185. *Aucto Cyzicenorum numero Argonautae latius explicito ordine vagantur, fortesque prae ceteris ſe praebent Hercules, Peleus, Ancaeus, Neſtor, Phleias, Pollux, Iaſon, Idmon, puerque Hylas.* 186 - 219. *Parum abeſt, quin Caſtor et Pollux in tenebris mutuo ſe conficiant, qui agnito errore iuncti ruunt in hoſtes, pluresque eorum caedunt.* 220 - 248 *Cyzicus rex per aciem discurrens increpat tardos ex vrbe ciues et ſimul oblique tangit Cybelen, donec haſta Iaſonis aduolante transſigitur.* 249 - 273. *Iam vero ipſe Iupiter caedes inhibet: Cyziceni fugiunt in vrbem, nec Argonautae perſequuntur; immo conſpectis oriente ſole vrbis modo relictae turribus, moeſti ſtant*

ipsi et pudore adfecti, in primis Iason, qui ciues fugam sistere et funera curare iubet. 274 - 313. *Ruunt ex vrbe parentes et coniuges, filios maritosque quaesiturae; lacrumae manant, maxime vero ad regem inter caesos tandem repertum concurrunt et ciues et Argonautae. Iason amplectitur liberalem hospitem, seque deplorat ipse, cui tam tristis sors adciderit.* 314 - 331. *Adcurrit ipsa regia coniux, lugens miserum in modum.* 332 - 361. *Interea rogi exstruuntur, ornantur, cadauera inponuntur, decurritur; tandem faces admouentur, et Cyziceni in vrbem redeunt.* 362 - 376. *Argonautae, etiam nunc tristes, iter, quamquam fauentibus ventis, timent prosequi. Iason igitur augurem consulit Mopsum, quae caussa tantae labis, quidque porro faciendum sit.* 377 - 429. *Hic eum edocet, multum interesse, sciensne et prudens quis, an inscius caedem perpetrauerit: voluntarium homicidam persequi manes interfectorum et Furias, inprudentem suam cuiusque conscientiam, culpam tamen expiari posse. Iubet igitur Iasonem hostias parare, dum ipse nocturna sacra peragat.* 430 - 458. *Orto sole victimas adducunt Iason et Argonautae, quas augur lustrat. Is Diis Manibus inferias fert, eosque precatur, vt nolint memores amplius esse irae.* 459 - 486. *His omnibus peractis conscendunt nauem, remosque certatim inpellunt; Hercules autem, nimia vi vsus, remo defracto supinus cadit, et proximos post se sedentes prosternit. Quod damnum vt resarcire possit Hercules, gubernator ad litora Mysiae adpellit, Hercules autem comite Hyla nouum sibi remum paraturus in montes abit.* 487 - 564. *Hac Herculi aegre faciendi obportunitate vsura Iuno primum Minervam, Herculis sororem, dolo amouet, deinde e conspectis in silua Nymphis venantibus vnam, Dryopen, seuocat; iuuenem, inquit, tibi destinaui, nec Baccho, nec Apollini pulcritudine cedentem, qui in hac ipsa silua venatur; fac igitur, quod tuum est. Interea ceruum suscitat Iuno; quem quum Hylas, ipso procul adhortante Hercule, persequitur cupidius, ad fluuium perducitur, quem vno traiicit saltu ceruus. Hylas spe elusus, vt se ab aestu refrigeret, ad eumdem fluuium procumbit, sed a Nympha rapitur.* 565 - 597. *Hercules sub vesperam magna arbore onustus ad socios reuertit, sperans, Hylam se ibi dapesque carnis ferinae inuenturum. Vtraque spe deiectus, nil noctis tenebris motus abit, furit per siluas et semitas, et voce prouocat puerum dilectum; sed frustra.* 598 - 610. *Socii initio reditum eius auido exspectant, ac deinde vocibus et ignibus adcensis signa dant. Iason ante omnes vbique desiderat virum et fortissimum et amicissimum.* 611 - 725. *Quoniam vero venti ab ipsa Iunone excitati*

ad iter profequendum inuitant, Tiphys gubernator adpellat Iafonem, qui, dubius animi, vt moras tamen nectat, in concilium vocat focios. Hi in diuerfa abeunt, maior tamen pars haud diutius exfpectandum Herculem cenfent. Telamon contra caufam agit Herculis, cui maxime aduerfantur Meleager et Calais. Acrius quidem denno Telamon infurgit, fed incaffum. Iafon maiori parti cedere coactus, lacrumis temperare non poteft. 726 - 740. Sol vergit ad occafum, Hercules vero adhuc oberrat in filuis, et in iisdem perfeuerare conftituit.

Tertia iam gelidas Tithonia foluerat vmbras
Exfueratque polum; Tiphyn placida alta vocabant.
It tectis Argoa manus, fimul vrbe profufi
Aenidae caris focium digreffibus haerent.
Dat Cererem lectumque pecus nec palmite Bacchum
Bithyno Phrygiove fatum, fed quem fua noto
Colle per anguftae Lesbos freta fubgerit Helles.
Ipfe agit Aefonide iunctos ad litora greffus
Cyzicus, abfceffu lacrumans, oneratque fuperbis
Muneribus, primas coniux Percofia veftes
Quas dabat et picto Clite variauerat auro.
Tum galeam et patriae telum infuperabile dextrae
Addidit; ipfe ducis pateras et Theffala contra
Frena capit, manibusque datis iunxere penates.
Tu mihi nunc caufas infandaque proelia, Clio,
Pande virum: tibi enim fuperum data, virgo, facultas
Noffe animos rerumque vias; cur talia paffus
Arma, quid hofpitiis iunctas concurrere dextras
Iupiter; vnde tubae nocturnaque mouit Erinnys.
Dindyma fanguineis famulum bacchata lacertis,
Dum volucri quatit afper equo filuasque fatigat
Cyzicus, ingenti praedae deceptus amore,
Adfuetum Phrygias dominam vectare per vrbes,
Obpreffit iaculo redeuntem ad frena leonem.

Et nunc ille iubas captiuaque poſtibus ora
Inpoſuit, ſpolium infelix Diuaeque pudendum.
Quae poſtquam Haemoniam, tantae non inmemor irae,
Aeriſono de monte ratem praefixaque regum
Scuta videt, noua monſtra viro, noua funera voluit,
Vt ſocias in nocte manus vtque inpia bella
Conferat, et ſaeuis erroribus inplicet vrbem.
Nox erat, et leni canebant aequora ſulco,
Et iam prona leues ſpargebant ſidera ſomnos.
Aura vehit; religant tonſas, veloque Procueſſon
Teque etiam medio flauentem, Rhundace, ponto
Spumoſumque legunt fracta Scylaceion vnda.
Ipſe diem longe Solisque cubilia Tiphys
Conſulit, ipſe ratem vento ſtellisque miniſtrat;
Atque illum non ante ſopor luctamine tanto
Lenit agens Diuum imperiis; cadit inſcia clauo
Dextera, demittitque oculos; ſolutaque puppis
Turbine flectit iter portuque refertur amico.
Vt notis adlabſa vadis, dant aethere longo
Signa tubae, vox et mediis emiſſa tenebris:
Hoſtis habet portus, ſoliti rediere Pelaſgi.
Rupta quies; Deus ancipitem lymphauerat vrbem,
Mygdoniae Pan iuſſa ferens ſaeuiſſima Matris;
Pan nemorum bellique potens, quem lucis ad horas
Antra tenent, patet ad medias per deuia noctes;
Saetigerum latus et toruae coma ſibila frontis.
Vox omnes ſuper vna tubas, qua contus et enſes,
Qua trepidis auriga rotis nocturnaque muris
Clauſtra cadunt; talesque metus non Martia caſſis
Eumenidumque comae, non triſtis ab aethere Gorgon
Sparſerit, aut tantis aciem raptauerit vmbris.
Ludus et ille Deo, pauidum praeſepibus aufert
Quum pecus, et profugi ſternunt dumeta iuuenci.

Ilicet ad regem clamor ruit. Exſilit, altis
Somnia dira toris ſimulacraque pallida linquens,
Cyzicus. Ecce ſuper foribus Bellona recluſis,
Nuda latus paſſuque mouens orichalca ſonoro,
Adſtitit, et, triplici pulſans faſtigia criſta,
Inde ciere virum. Sequitur per moenia demens
Ille Deam, et fatis extrema in proelia tendit.
Qualis in Alciden et Theſea Rhoetus, iniqui
Nube meri geminam Pholoen maioraque cernens
Antra, ruit; qualisue redit, venatibus actis,
Luſtra pater Triuiamque canens, humeroque Learchum
Aduehit, at miſerae declinant lumina Thebae.
Iamque adeo nec porta ducem, nec pone moratur
Excubias ſortita manus, quae prima furenti
Aduolat; hinc alii ſubeunt, vt proxima quaeque
Intremuit domus, et motus adcepit inanes.
At Minyas anceps fixit pauor; aegra virorum
Corda labant, nec, quae regio aut discrimina, cernunt,
Cur galeae clipeique micent, num peruigil armis
Hoſtis et exciti dent obuia proelia Colchi:
Donec et haſta volans inmani turbine tranſtris
Inſonuit, monuitque ratem rapere obuia caeca
Arma manu. Princeps galeam conſtringit Iaſon,
Vociferans: Primam hanc nati, pater, adcipe pugnam;
Vosque, viri, optatos huc adfore credite Colchos.
Biſtonas in medios ceu Martius exſilit aſtris
Currus, vbi ingentes animae clamorque tubaeque
Sanguineae iuuere Deum, non ſegnius ille
Obcupat arua furens; ſequitur vis omnis Achivum,
Adglomerant latera, et denſis thoracibus horrens
Stat manus, aegiſono quam nec fera pectore virgo
Dispulerit, nec dextra Iovis Terrorque Pavorque,
Martis equi: ſic contextis vmbonibus vrguent,

Caeruleo veluti quum Iupiter agmine nubem
Conſtituit; certant Zephyri, fruſtraque rigentem
Pulſat vtrimque Notus: pendent mortalia longo
Corda metu, quibus illa fretis, quibus incidat aruis.
Hinc manus infelix clamore inpellere magno
Saxa facesque atras et tortae pondera fundae;
Fert ſonitus inmota phalanx, irasque retentant,
Congeries dum prima fluat: ſtellantia Mopſus
Tegmina et ingentem Corythi notat Eurytus vmbram.
Reſtitit ille gradu, ſeſeque a lumine ferri
Sustinuit praeceps, ſubitum ceu paſtor ad amnem,
Spumantem nimbis fluctuque arbuſta ruentem.
Et Tydeus, En intentis quem viribus, inquit,
Experiar, manibusque dari quem comminus optem;
Quo ſteteris, moriere loco. Subit ilia cuſpis
Olenii; dedit ille ſonum, compreſſaque mandens
Aequora purpuream ſingultibus exſpuit auram.
Ac velut in medio rupes latet horrida ponto,
Quam ſuper ignari numquam rexere magiſtri
Praecipites inpune rates; ſic agmine caeco
Incurrit ſtrictis manus enſibus. Obcubat Iron
Et Cotys et Pirno melior genitore Bienor.
At magis interea diuerſo turbida motu
Vrbs agitur; Genyſo coniux amouerat arma:
Aſt illi ſubitus ventis vinoque relaxit
Torre focus; telis gaudes, miſerande, repertis.
Linquit et vndantes menſas infectaque pernox
Sacra Medon; chlamys inbelli circumuenit oſtro
Torta manum, ſtrictoque vias praefulgurat enſe.
Talis in arma ruit, nec vina dapesque remotae,
Statque loco torus, inſomnes manſere miniſtri.
Inde vagi nec tela modis nec caſibus isdem
Conſeruere manum, et longe iacuere peremti.

Ecce, grauem nodis pinguique bitumine quaſſans
Lampada, turbata Phlegyas decurrit ab arce,
Ille leues de more manus aciemque Pelaſgum
Per noctem remeaſſe ratus; pulſumque requirens
Saepe ſibi vano Thamyrum clamore petebat
Arduus et late fumanti nube coruſcus;
Quantus vbi inmenſo proſpexit ab aethere Typhon,
Igne ſimul ventisque rubens, quem Iupiter alte
Crine tenet, trepidant diro ſub lumine puppes.
Tollitur hinc totusque ruit Tirynthius arcu,
Pectore certa regens aduerſa ſpicula flamma,
Per piceos adcenſa globos, et pectus harundo
Per medium contenta fugit; ruit ille comanti
Ore facem ſupra, maiorque adparuit ignis.
Ambroſium Peleus, ingentem Ancaeus Ethelum
Sternit, et elatae propius ſubcedere dextrae
Telecoonta ſinit, duplicataque ora ſecuri
Disiecit ceruice tenus; ſimul aſpera victor
Cingula ſubluſtri vibrantia detrahit vmbra.
Has, precor, exuuias et prima cadauera, Neſtor,
Linquite, ait; ferro potius mihi dextera, ferro
Nauet opus: prenſumque manu detruncat Amaſtrum,
Diuerſasque ſimul ſocios inuadere turmas
Admonuit. Pergunt rupta teſtudine fuſi,
Qua tenebrae campique ferunt. Grauis inuenit Ochum
Phleias, et trepido Pollux inpingitur Hebro.
Ipſe ſuper vultus taboque labantia terga
Dux campi Martisque potens, vt caeca profundo
Currit hiems, Zelyn et Broten Abarinque relinquit
Semineces; Glaucum ſequitur Glaucumque ruentem
Obcupat, et iugulo vulnus molitur aperto.
Ille manu contra telum tenet, vltima fruſtra
Verba ciens, fixamque videt decreſcere cornum.

Hinc Halyn, hinc rigido transcurrens demetit enſe
Prothin et inſignem cithara cantuque fluenti
Dorcea, qui dulci feſtis adſiſtere menſis
Pectine Biſtoniae magnum poſt auſus alumnum.
Nec pharetram aut acres vltra Tirynthius arcus
Exercet, ſocia ſed disiicit agmina claua.
Ac veluti magna iuuenum quum denſa ſecuri
Silua labat, cuneisque gemit graue robur adactis,
Iamque abies piceaeque ruunt; ſic dura ſub ictu
Oſſa virum malaeque ſonant, ſparſusque cerebro
Albet ager. Leuis ante pedes ſubſederat Ichnon;
Obcupat os barbamque viri, clauamque ſuperne
Intonat: Obcumbens i nunc, ait, Herculis armis,
Donum ingens ſemperque tuis mirabile fatis.
Horruit ille cadens, nomenque adnouit amicum
Primus, et ignaris dirum ſcelus adtulit vmbris.
Nec tibi Theſſalicos tunc profuit, Ornyte, reges
Hoſpitiis, aut mente moras fouiſſe benigna,
Et laribus ſacraſſe diem; procul aduenit Idmon
Oblatumque ferit, galeam criſtasque rubentes,
Heu tua dona! ferens. Quem te, qualemque videbit
Adtonitus, Crenaee, parens! En frigidus orbes
Purpureos iam ſomnus obit, iam candor et anni
Deficiunt, vitaque fugit decus omne ſoluta.
Deſere nunc nemus et Nympharum durus amores.
At diuerſa Sagen turbantem fallere neruo
Tum primum puer auſus Hylas, ſpes maxima bellis
Pulcer Hylas, ſi fata ſinant, ſi proſpera Iuno;
Proſtrauitque virum celeri per pectora telo.
Adceſſere (nefas) tenebris fallacibus acti
Tyndaridae in ſeſe. Caſtor prius ibat in ictus
Neſcius: aſt illos noua lux ſubitusque diremit
Frontis apex. Tum Caſtor Ityn, qua caerulus ambit

Balteus, et gemini committunt ora dracones.
Frater Hagen Thapſumque ſecurigerumque Nealcen
Transigit et Canthi pallentem vulnere Cydrum.
Torſerat hic totis conniſus viribus haſtam
Venatori Erymo: breuis hanc ſed fata ferentem
Prodidit, et piceo comitem miſerata refulſit
Luna polo; ceſſere iubae, raptumque per auras
Vulnus, et extrema ſonuit cita callide cuſpis.
Niſaeum Telamon et Opheltem vana ſonantem
Per clipei cedentis opus partemque trilicem,
Qua ſtomachi ſecreta, ferit, laetusque profatur:
Di, precor, hunc regem, aut aeque delegerit alta
Fors mihi gente ſatum, magnusque et flebilis vrbi
Conciderit. Super addit Aren fratremque Melanthum
Phoceaque Oleniden, Lelegum qui pulſus ab oris
Regis amicitiam et famuli propioris honores
(Qua patiens non arte?) tulit; nox alta cadentum
Ingentes donec ſonitus augetque ruinas.
Vt magis Inarime, magis vt mugitor anhelat
Vesvius, attonitas acer quum ſuscitat vrbes,
Sic pugnae crudeſcit opus: neque enim ignea cedunt
Aſtra loco, lentis haeret nox conſcia bigis.
Perge, age, Tartareae mecum ſimul omnia noctis,
Muſa, ſequi. Trepidam Phaethon adflauit ab alto
Tiſiphonen, grauiorque locos iam luce propinqua
Vmbra premit; non ſigna virum, non funera cernunt,
Et rabie magis ora calent. Vos prodite, Divae,
Eumenidum noctisque globos, vatique pateſcat
Armorum fragor et trepidi ſingultibus agri
Labentum atque acti Minyis per litora manes.
  Cyzicus hic aciem vanis discurſibus inplet,
Fata trahens; iam pulſa ſibi ceſſiſſe Pelasgum
Agmina, iam paſſim vacuos disiecta per agros

Credit ouans, tales aditus, ea gaudia fingit
Ira Deum. Fundo veluti quum Coeus in imo
Vincla Iovis fractoque trahens adamante catenas
Saturnum Tityonque vocat, ſpemque aetheris amens
Concipit; aſt illum fluuiis et nocte remenſa
Eumenidum canis, et ſparſae iuba repulit hydrae.
Saeuit acerba fremens, tardumque a moenibus agmen
Increpitat: Numquamne dolor virtute ſubibit
Nil auſas ſine rege manus? at barbara buxus
Si vocet, et motis vlulantia Dindyma ſacris,
Tunc enſis placeatque furor; modo tela ſacerdos
Porrigat, et iuſſa ſanguis exuberet vlna.
Talibus inſultans iam dudum numine Divae
Deficit; infracti langueſcunt frigore curſus;
Corda pauent; audit fremitus irasque leonum
Cornuaque, et motas videt inter nubila turres.
Tunc grauis et certo tendens ſtridore per vmbras
Aeſonii venit haſta ducis, latumque ſub imo
Pectore rumpit iter. Quam nunc incognita vellet
Luſtra ſibi, nullisque datos venatibus annos?
Talia magnanimi diuerſo turbine fundunt
Tela viri, ſonituque pedum, ſuſpectaque motu
Explorant; prenſant ſocios, vocemque repoſcunt.
Quod ſi tanta lues ſeros duraſſet in ortus,
Exſtinctum genus et ſolas per moenia matres
Vidiſſet ſtratamque dies in litore gentem.
  Tum pater omnipotens, tempus, iam rege peremto,
Flectere fata ratus miſerasque abrumpere pugnas,
Supremam celerauit opem, nutuque ſereno
Intonuit, quem nocte ſatae, quem turbidus horret
Armipotens. Tunc porta trucis coit infera belli;
Continuo dant terga metu, verſique per agros
Diffugiunt; quae ſola ſalus: nec terga ruentum

Mens Minyis conuerſa ſequi; ſtetit anxia virtus.
Ecce, leui primos iam ſpargere lumine portus
Orta dies, notaeque (neſas) albeſcere turres.
Di maris, adtonito conclamat ab agmine Tiphys,
Vt mea fatali damnaſtis pectora ſomno!
Heu ſocii quantis complerunt litora monſtris!
Illi autem neque adhuc gemitus, neque conſcia facti
Ora leuant; tenet exſangues rigor horridus artus.
Ceu pauet ad crines et triſtia Pentheos ora
Thyas, vbi inpulſae iam ſe Deus agmine matris
Abstulit, et caeſi vaneſcunt cornua tauri.
Nec minus effuſi grandaeuum ad litora vulgus,
Vt ſocias videre manus, dare verſa retrorſus
Terga metu; dextram tendens proclamat Iaſon:
Quos fugitis? vellem hac equidem me ſtrage meosque
Procubuiſſe magis. Deus haec, Deus aſper vtrisque
Inplicuit; ſumus en Minyae, ſumus hoſpita turba!
Cur etiam flammas miſerosque moramur honores?
  Tum ſuper exſangues conſertae caedis aceruos
Praecipiti plangore ruunt. Adnoſcit in alta
Strage virum ſua texta parens, ſua munera coniux.
It gemitus toto ſinuoſa per aequora coelo.
Pars tenues flatus et adhuc ſtridentia prenſant
Vulnera, pars ſera componunt lumina dextra.
At vero, in mediis exſangui rege reperto
Aggeribus, triſti ſileant ceu cetera planctu,
Sic famulum matrumque dolor, ſic omnis ad vnum
Verſa manus. Circa lacrumis ac mentibus aegri
Stant Minyae, deflentque nefas et cuſpidis ictus
Aeſoniae, ſortemque ducis ſolantur acerbam.
Ille vbi concretos pingui iam ſanguine crines
Pallentesque genas infractaque pectore caro
Tela, neque heſternos adnouit in hoſpite vultus,

Ingemit, atque artus fatur complexus amicos:
Te tamen ignarum tanti, miſerande, furoris
Nox habet et nullo teſtantem foedera queſtu;
At mihi luctificum venit iubar. En quibus adſum
Conloquiis? cui me hoſpitio Fortuna reuexit?
Exſtinguine mea (fatis hoc defuit vnum)
Speraui te poſſe manu? taliſue reliqui
Has ego, amice, domos? Quod ſi iam bella manebant,
Et placitum hoc ſuperis, nonne haec mea iuſtius eſſent
Funera, meque tuus potius nunc plangeret error?
Nec Clarii nunc antra Dei quercusque Tonantis
Arguerem? Talesne acies, talesne triumphos
Sorte dabant? tantumne nefas mens conſcia vatum
Conticuit, patriae exitium crudele ſenectae
Et tot acerba canens? heu Divis viſa ſiniſtris
Regna mihi! quinam reditus? quae me hoſpita tellus
Adcipiet? quae non primis prohibebit harenis?
Inuidere Dei, ne, Phaſidis arua remoti
Et Scythicas populatus opes, haec rurſus adirem
Litora, neue tuos irem tunc vltor in hoſtes.
Fas tamen eſt conferre genas; fas iungere tecum
Pectora, et exſangues miſcere amplexibus artus.
Vos, age, funereas ad litora voluite ſiluas,
Et ſocios luſtrate rogos; date debita caeſis
Munera, quae noſtro miſiſſet Cyzicus igni.
Parte alia Clite, laceras ſuper ora mariti
Fuſa comas, miſera in planctus vocat agmina matrum,
Fatur et haec: Primis coniux ereptus in annis
Cuncta trahis; necdum ſuboles, nec gaudia de te
Vlla mihi, quis moeſta tuos nunc, optime, caſus
Perpeterer, tenui luctum ſolamine fallens.
Mygdonis arma patrem funeſtaque proelia nuper
Natales rapuere domos; Triuiaeque potentis

Occidit arcana genetrix abſumta ſagitta;
Tu, mihi qui coniux pariter fraterque parensque
Solus, et a prima fueras ſpes vna iuuenta,
Deſeris heu, totamque Deus ſimul inpulit vrbem!
Aſt ego non media te ſaltem, Cyzice, vidi
Tendentem mihi morte manus, aut vlla monentis
Verba tuli; quin et thalamis modo queſta morari,
Heu talem tantique metus ſecura recepi?
Illam vix gemino moerens cum Caſtore Pollux
Erigit haerentem compreſſaque colla trahentem.
  Interea innumeras nudatis montibus vrguent
Certatim decorantque pyras, et corpora moeſti
Summa locant; vadit ſonipes ceruice remiſſa,
Venatrix nec turba canum pecudumque morantur;
Funereae quae cuique manus, quae cura ſuorum,
Quae fortuna fuit. Medio rex aggere longe
Eminet; hunc crebris quatiens ſingultibus ora
Adleuat Aeſonides, celſoque reponit in oſtro.
Dat pictas auro atque ardentes murice veſtes,
Quas rapuit telis feſtina vocantibus auſtris
Hypſipyle; galeam dilectaque cingula regi
Iniicit; ille, ſuam vultum conuerſus ad vrbem,
Sceptra manu veterum retinet geſtamen auorum.
Nam quia nec proles, alius nec denique ſanguis,
Ipſe decus regnique refert inſigne paterni.
Inde ter armatos Minyis referentibus orbes,
Concuſſi tremuere rogi, ter inhorruit aether,
Luctificum clangente tuba; iecere ſupremo
Tum clamore faces; rerum labor omnis in auras
Soluitur, et celſis conlucent aequora flammis.
Scilicet haec illo iuuenem populosque manebant
Tempore, Peliacis caderet quum montibus arbor;
Hoc volucrumque minae praeſagaque fulmina longo

Acta mari tulerant. Sed quis non prima refellat
Monſtra Deum, longosque ſibi non auguret annos?
Iamque ſolutus honos cineri; iam pallibus aegris
Dilabſae cum prole nurus; tandemque quieſcunt
Disſona peruigili planctu iuga, qualiter Arctos
Ad patrias auibus medio iam vere reuectis
Memphis et aprici ſtatio ſilet annua Nili.
At non inde dies, neque iam magis aſpera curis
Nox Minyas tanta caeſorum ab imagine ſoluit:
Bis Zephyri iam vela vocant; fiducia moeſtis
Nulla viris; aegro adſidue mens carpitur aeſtu;
Necdum omnes lacrumas atque omnia reddita caeſis
Iuſta putant, patria ex oculis acerque laborum
Pulſus amor, ſegnique iuuat frigeſcere luctu.
Ipſe etiam Aeſonides (quamquam triſtiſſima rerum
Caſtiganda duci vultuque premenda ſereno)
Dulcibus indulget lacrumis aperitque dolorem.
Tum ſecreta trahens Phoebeum ad litora Mopſum:
Quaenam, ait, iſta lues, aut quae ſententia Diuum?
Decretusne venit fato pauor? an ſibi nectunt
Corda moras? cur iam inmemores famaeque larisque
Angimur? aut pariet quemnam haec ignauia ſinem?
Dicam, ait, ac penitus cauſas labemque docebo,
Mopſus, et aſtra tuens: Non ſi mortalia membra
Sortitusque breues et parui tempora fati
Perpetimur, ſocius ſuperi quondam ignis Olympi:
Fas ideo miſcere neces, ferroque morantes
Exigere hinc animas redituraque ſemina coelo.
Quippe nec in ventos, nec in vltima ſoluimur oſſa;
Ira manet, duratque dolor. Quum deinde tremendi
Ad ſolium venere Iovis, queſtuque nefandam
Edocuere necem: patet illis ianua leti,
Atque iterum remeare licet; comes vna ſororum

Additur, et pariter terras atque aequora luſtrant.
Quisque ſuos fontes inimicaque pectora poenis
Inplicat, et varia meritos formidine pulſant.
At quibus inuito maduerunt ſanguine dextrae,
Si fors ſaeua tulit miſeros, ſi proxima culpae,
Hos variis mens ipſa modis agit, et ſua carpunt
Facta viros reſides; et iam nihil amplius auſi,
In lacrumas humilesque metus aegramque fatiſcunt
Segnitiem; quos ecce vides. Sed noſtra requiret
Cura viam, memori iam pridem cognita vati.
Eſt procul, ad Stygiae deuexa ſilentia noctis,
Cimmerium domus et ſuperis incognita tellus,
Caeruleo tenebroſa ſitu, quo flammea numquam
Sol iuga, ſidereos nec mittit Iupiter annos.
Stant tacitae frondes, inmotaque ſilua comanti
Horret verna iugo; ſpecus vmbrarumque meatus
Subter et Oceani praeceps fragor, aruaque nigro
Vaſta metu, et ſubitae poſt longa ſilentia voces.
Enſifer hic atraque ſedens in veſte Celeneus
Inſontes errore luit, culpamque remittens
Carmina turbatos voluit placantia manes.
Ille mihi, quae danda forent luſtramina caeſis,
Prodidit; ille volens Erebum terrasque retexit.
Ergo vbi puniceas oriens adſcenderit vndas,
Tu ſocios adhibere ſacris armentaque magnis
Bina deis; me iam coetus adcedere veſtros
Haud fas interea, donec luſtralia pernox
Vota fero. Mouet en gelidos Latonia currus.
Flecte gradum, placitis ſileant, age, litora coeptis.
Iamque ſopor mediis tellurem preſſerat horis,
Et circum tacito volitabant ſomnia mundo,
Quum vigil arcani ſpeculatus tempora ſacri
Ampycides petit aduerſis Aceſepia ſiluis

Flumina, et aequoreas pariter decurrit ad vndas.
Hic ſale purpureo viuaque nitentia lympha
Membra nouat, ſeque horrificis adcommodat actis.
Tempora tum vittis et ſubplice caſtus oliua
Implicat, et ſtricto deſignat litora ferro;
Circum humiles aras ignotaque numina Divum
Inſtituit, ſilua ſuper contriſtat opaca;
Vtque metum numenque loco ſacramque quietem
Addidit, ardenti nitidum iubar euocat alto.
Atque Argoa manus variis inſignis in armis
Ibat, agens lectas aurata fronte bidentes.
Delius hic longe candenti veſte ſacerdos
Obcurrit, ramoque vocat; iamque ipſe recenti
Stat tumulo, placida transmittens agmina lauro;
Ducit et ad fluuios, ac vincula ſoluere monſtrat
Prima pedum, glaucasque comis praetexere frondes
Imperat; hinc alte Phoebi ſurgentis ad orbem
Ferre manus, totisque ſimul procumbere campis.
Tunc piceae mactantur oues, proſectaque partim
Pectora fert Mopſus, partim gerit obuius Idmon.
Ter tacitos egere gradus, ter triſtia tangens
Arma ſimul veſtesque virum, luſtramina ponto
Pone iacit; rapidis adolentur cetera flammis.
Quin etiam truncas nemorum effigiesque virorum
Rite locat quercus, ſimilataque ſubligat arma.
Huc Stygias transire minas iramque ſeueri
Sanguinis, his orat vigiles incumbere curas,
Atque ita luſtrifico cantu vocat: Ite peremti,
Ac memores abolete animas; ſint otia vobis,
Sit Stygiae iam ſedis amor; procul agmine noſtro
Et procul eſte mari, cunctisque abſiſtite bellis.
Vos ego nec Graias vmquam contendere ad vrbes,
Nec triuiis vlulare velim, pecorique ſatisque

Nullae ideo peſtes, nec luctifer ingruat annus;
Nec populi noſtriue luant ea facta minores.
Dixerat, et ſummas frondentibus intulit aris
Libauitque dapes, placidi quas protenus angues,
Vmbrarum famuli, linguis rapuere coruſcis.
 Continuo puppim petere et conſidere tranſtris
Imperat Ampycides, nec viſum vertere terrae;
Exciderint, quae geſta manu, quae debita fatis.
Illi alacres, pars arma locant, pars ardua celiis
Inſternunt tabulata foris, oriturque trementum
Remorum ſonus et laetae concordia vocis.
Iupiter vrguentem ceu ſumma Ceraunia nubem
Quum pepulit mouitque iugis, fulſere repente
Et nemora et ſcópuli, nitidusque reducitur aether;
Sic animi rediere viris, iamque ipſe magiſter
Nutat ab arce ratis, remisque obſiſtere tendit.
Inſtaurant primi certamina, liber amictu
Eurytus et dictis Talai non territus Idas;
Inde alii increpitant atque aequora pectore tollunt.
Par gemitu pulſuque labor, verſumque viciſſim
Mittitur in puppim remo mare. Laetus et ipſe
Alcides: Quisnam hos vocat in certámina fluctus?
Dixit, et, intortis adſurgens arduus vndis,
Percuſſit ſubito deceptum fragmine pectus,
Atque in terga ruens Talaum fortemque Eribotem
Et longe tantae ſecurum Amphiona molis
Obruit, inque tuo poſuit caput, Iphite, tranſtro.
Iam ſummas coeli Phoebus candentior arces
Vicerat, et longas medius reuocauerat vmbrás;
Tardior hinc ceſſante viro, quae proxima Tiphys
Litora quosque dabat denſos trabe Myſia montes,
Aduehitur; petit excelſas Tirynthius ornos;
Haeret Hylas lateri, paſſusque moratur iniquos.

Illum vbi Iuno, poli ſummo de vertice, puppim
Deſeruiſſe videt, tempus rata Diva nocendi,
Pallada conſortem curis curſusque regentem
(Ne qua inde inceptis fieret mora) fallere prima
Molitur, caroque dolis auertere fratri.
Tunc ſic adloquitur: Procerum vi pulſus iniqua
Germanique manu (repetis, quo crimine) Perſes
Barbaricas iam mouit opes Hyrcanaque ſigna;
Aeetes contra thalamis et virgine pacta
Conciliat reges Scythicos, primusque coacta
Aduehit Albana Stirus gener agmina porta.
Bellum ingens, atque ipſe citis Gradivus habenis
Fundit equos. Viden' Arctoo de carcere quanta
Tollat ſe nubes, atque aequore pendeat atro?
Corripe prima vias; finem quum Phaſidis alti
Tranſierit Perſes aciemque admouerit vrbi,
Coepta refer, paullumque nefas et foedera necte
Conſiliis atque arte tua; ſponde, adfore reges
Dis genitos, quis arma volens, quis agmina iungat.
At virgo, quamquam inſidias aeſtusque nouercae
Sentiat et blandos quaerentem fingere vultus,
Obſequitur tamen, et iuſſas petit ocius oras.
Ingemuit Iuno, tandemque ſilentia rumpit:
En labor, en odiis caput inſuperabile noſtris!
Quam Nemeen tot feſſa minis, quae proelia Lernae
Experiar? Phrygiis vltro concurrere monſtris
Nempe virum et pulcro referantem Pergama ponto
Vidimus. En ego nunc regum ſoror! et mihi gentis
Vllus honos? iam tum indecores iuſtaeque dolorum
Primitiae a tenero ſuperati protenus angues.
Debueram nullos iuueni iam quaerere caſus,
Victa nec ad tales forſan deſcendere pugnas.
Verum animis inſiſte tuis, aſtumque per omnem

Tende pudor; mox et Furias Ditemque mouebo.
Haec ait, et pariter laeui iuga pinea montis
Refpicit ac pulcro venantes agmine Nymphas,
Vndarum nemorumque decus. Leuis omnibus arcus
Et manicae virides ftricta et corytus habena;
Summo palla genu; tenui vagus innatat vnda
Crinis, ad obfcurae decurrens cingula mammae.
Ipfa citatarum tellus pede plaufa fororum
Perfonat, et teneris fubmittit gramina plantis.
E quibus Herculeo Dryope percuffa fragore,
Quum fugerent iam tela ferae, proceflerat vltra,
Turbatum vifura nemus; fontemque petebat
Rurfus, et adtonitos referebat ab Hercule vultus.
Hanc delabfa polo piceaeque adclinis opacae
Iuno vocat, prenfaque manu fic blanda profatur:
Quem tibi coniugio tot dedignata dicaui,
Nympha, procos, en Haemonia puer adpulit alno,
Clarus Hylas, faltusque tuos fontesque pererrat.
Vidifti, rofeis haec per loca Bacchus habenis
Quum domitas acies et Eoi fercula regni
Duceret; ac rurfus thiafos et facra mouentem
Hunc tibi, vel pofito venantem pectine Phoebum
Crede dari. Quae fpes Nymphis aufertur Achaeis!
Praereptum quanto proles Boebeia queftu
Audiet, et flaui quam triftis nata Lycormae!
Sic ait, et celerem frondofa per auia ceruum
Suscitat, ac iuueni fublimem cornibus obfert.
Ille animos tardusque fugae longumque refiftens
Sollicitat, fuadetque pari contendere curfu.
Credit Hylas, praedaeque ferox ardore propinquae
Infequitur; fimul Alcides hortatibus vrguet
Profpiciens: iamque ex oculis aufertur vterque;
Quum puerum inftantem quadrupes feffaque minantem

Tela manu procul ad nitidi ſpiracula fontis
Ducit, et intactas leuis ipſe ſuperfugit vndas.
Hoc pueri ſpes luſa modo eſt, nec tendere certat
Amplius; vtque artus et concita pectora ſudor
Diluerat, gratos auidus procumbit ad amnes.
Stagna vaga ceu luce micant, vbi Cynthia coelo
Proſpicit, aut medii tranſit rota candida Phoebi;
Tale iubar diffundit aquis; nil vmbra comaeque,
Turbauitque ſonus ſurgentis ad oſcula Nymphae.
Illa, auidas iniecta manus, heu ſera cientem
Auxilia et magni referentem nomen amici
Detrahit; adiutae prono nam pondere vires.
  Iam pater vmbroſis Tirynthius arcibus ornos
Depulerat, magnoque iugi ſtridore reuulſas
Terga ſuper fului porrexerat hórrida monſtri,
Litora curua petens; alio nam calle reuerſum
Credit Hylan, captaque dapes auxiſſe ferina.
Sed neque apud ſocios ſtructasque in litore menſas
Vnanimum videt aeger Hylan, nec longius acrem
Intendens aciem. Varios hinc excitat aeſtus
Nube mali percuſſus amor, quibus haeſerit oris,
Quis tales inpune moras caſusue laborue
Adtulerit; denſam interea deſcendere noctem
Iam maiore metu. Tum vero et pallor et amens
Cum piceo ſudore rigor: ceu pectora nautis
Congelat hiberni vultus Iŏvis agricoliſue,
Quum coit vmbra minax; comitis ſic adficit error
Alciden, ſaeuaeque monet meminiſſe nouercae.
Continuo, volucri ceu pectora tactus aſylo
Emicuit Calabris taurus per confraga ſeptis,
Obuia quaeque ruens, tali ſe concitat ardens
In iuga ſenta fuga. Pauet omnis conſcia late
Silua, pauent montes, luctu ſubcenſus acerbo

Quid ſtruat Alcides, tantaque quid adparet ira.
Ille, velut, refugi quem contigit inproba Mauri
Lancea, ſanguineus vaſto leo murmure fertur,
Frangit et abſentem vacuis ſub dentibus hoſtem,
Sic Furiis adcenſa gerens Tirynthius ora
Fertur, et intento decurrit montibus arcu.
Heu miſerae, quibus ille, ferae, quibus incidit vsquam
Inmeritis per luſtra viris! volat ordine nullo,
Cuncta petens, nunc ad ripas deiectaque ſaxis
Flumina, nunc notas nemorum procurrit ad vmbras.
Rurſus Hylan et rurſus Hylan per longa reclamat
Auia: reſponſant ſiluae, et vaga certat imago.
At ſociis inmota fides, auſtrisque ſecundis
Certa morae; nec paruus Hylas, quamquam omnibus aeque
Grata rudimenta; Herculeo ſub nomine pendent.
Illum omnes lacrumis moeſtisque repoſcere votis;
Incertique metu nunc longas litore voces
Spargere, nunc feris oſtendere noctibus ignes.
Ipſe, vel excelſi quum denſa ſilentia montis,
Strata vel oblatis ductor videt aequora ventis,
Stat lacrumans, magnoque viri cunctatur amore.
Illius inceſſus habilemque ad terga pharetram,
Illum inter proceres moeſtaeque ſilentia menſae
Quaerit inops, quondam ingenti comprenſa trahentem
Vina manu, et durae referentem monſtra nouercae.
Nec minus interea crudelis Iapyga Iuno
Adſidue mouet, et primis cum ſolibus obſert.
Iamque morae inpatiens cunctantes increpat auſus
Tiphys, et oblato monet otia rumpere curſu.
Ergo animum flexus dictis inſtantis Iaſon
Concedit, ſociosque ſimul ſic fatur ad omnes:
O vtinam, Scythicis ſtruerem quum funera terris,
Vox mihi mentitas tulerit Parnaſia ſortes:

Agmine de toto, ſocius qui maximus armis
Adforet, hunc Iovis imperiis fatoque teneri,
Ante procelloſum ſcopulis errantibus aequor.
Nec dum fama viri, nec certior exſtitit auctor.
Verum agite et, dubiis variant quia pectora curis,
Conſulite, et, motis ſeu vos via flatibus vrguet,
Pergite, et inceptos mecum reuocate labores;
Seu plures tolerare moras rurſusque propinquis
Quaeſiuiſſe iugis, pretium haud leue temporis acti.
Dixerat, et ſtudiis iam dudum freta iuuentus
Orat inire vias; vnum tanto afore coetu,
Nec minus in ſeſe generis, dextrasque potentes
Eſſe ferunt. Tali mentem pars maxima flatu
Erigit, et vana gliſcunt praecordia lingua.
Saltibus vt mediis tum demum laeta reducit
Cerua gregem; tum geſtit aper, reboatque ſuperbis
Comminus vrſa lupis, quum ſeſe Martia tigris
Abstulit, aut curuo tacitus leo condidit antro.
At pius ingenti Telamon iam fluctuat ira
Cum fremitu, ſaeuiſque furens in iurgia dictis
Inſequitur, magnoque implorat numina queſtu.
Idem orans prenſatque viros, demiſſaque ſubplex
Haeret ad ora ducis: nil ſe ſuper Hercule ſari,
Sed ſocio quocumque gemens; quamquam aſpera fama
Iam loca, iamque feras per barbara litora gentes;
Non alium contra Alciden, non pectora tanta
Poſſe dari. Rurſum inſtimulat ducitque ſauentes
Magnanimus Calydone ſatus, potioribus ille
Deteriora fouens ſemperque inuerſa tueri
Durus et haud vllis vmquam ſuperabilis aequis
Rectorumue memor: Non Herculis, inquit, ademti,
Sed tuus in ſeros haec noſtra ſilentia queſtus
Traxit honor, dum iura dares, dum tempora fandi.

Septimus hic celſis deſcendit montibus auſter,
Iamque ratem Scythicis forſan ſtatuiſſet in oris;
Nos patriae immemores, maneant ceu nulla reuectos
Gaudia, ſed duro ſaeuae ſub rege Mycenae,
Ad medium cunctamur iter. Si finibus vllis
Has tolerare moras et inania tempora poſſem,
Regna hodie et dulcem ſceptris Calydona tenerem,
Laetus opum pacisque meae, tutusque manerem,
Quis genitor materque, locis. Quid deſide terra
Haeremus? vacuos cur laſſant aequora viſus?
Tun' comitem Alciden ad Phaſidis amplius arua
Adfore, tu ſocias vltra tibi rere pharetras?
Non ea fax odiis, oblitaque numine feſſo
Iuno ſui; noua Tartareo, fors, ſemine monſtra,
Atque iterum Inachiis iam nuntius vrguet ab Argis.
Non datur haec magni proles Iovis; at tibi Pollux
Stirpe pares Caſtorque manent, at cetera Divum
Progenies, nec parua mihi fiducia gentis.
Aſt egomet, quocumque voces, ſequar; agmina ferro
Plura metam; tibi dicta manus, tibi quidquid in ipſo
Sanguine erit; iamque hinc, operum quae maxima, poſco.
Scilicet in ſolis profugi ſtetit Herculis armis
Noſtra ſalus? nempe ora aeque mortalia cuncti
Ecce gerunt; ibunt aequo nempe ordine remi.
Ille, vel inſano iam dudum turbidus aeſtu,
Vel parta iam laude tumens, conſortia famae
Deſpicit, ac noſtris ferri comes abnuit actis.
Vos, quibus et virtus, et ſpes in limine primo,
Tendite, dum rerum patiens calor et rude membris
Robur ineſt; nec enim ſolis dare funera Colchis
Sit ſatis, et tota pelagus luſtraſſe iuuenta.
Spes mihi, quae tali potuit longiſſima caſu
Eſſe, fuit; quiscumque virum perquirere ſiluis

Egit amor; loca vociferans non vlla reliqui.
Nunc quoque, dum vario nutat ſententia motu,
Cernere deuexis redeuntem montibus opto.
Sat lacrumis comitique datum, quem ſortibus aeui
Crede vel in mediae raptum tibi ſanguine pugnae.
  Talibus Oenides vrguet, ſimul incita dictis
Heroum manus. Ante omnes Argoa iubebat
Vincla rapi Calais. Furias miratur ouantum
Aeacides; multusque viri cunctantia corda
Fert dolor, an ſeſe comitem tam triſtibus actis
Abneget, et celſi moerens petat ardua montis.
Non tamen et gemitus et inanes deſinit iras
Fundere: Quis terris, proh Iupiter, inquit, Achaeis
Iſte dies! ſaeui capient quae gaudia Colchi!
Non hi tum flatus, non iſta ſuperbia dictis,
Litore quum patrio, iam vela petentibus auſtris,
Cunctus ad Alciden verſus fauor; ipſe iuuaret,
Ipſe ducis curas meritosque ſubiret honores.
Iamne animis, iam gente pares, atque inclyta vulgi
Dextera? nulla fides, nulli ſuper Hercule fletus?
Nunc Parthaonides, nunc dux mihi Thracia proles?
Aſpera nunc pauidos contra ruit agna leones?
Hanc ego, magnanimi ſpolium Didymaonis, haſtam,
Quae neque iam frondes virides, nec proferet vmbras,
Vt ſemel eſt euulſa iugis, ac matre peremta
Fida miniſteria et duras obit horrida pugnas,
Teſtor, et hoc omni, ductor, tibi numine firmo:
Saepe metu, ſaepe in tenui discrimine rerum
Herculeas iam ſerus opes ſpretique vocabis
Arma viri, nec nos tumida haec tum dicta iuuabunt.
  Talibus Aeacides ſocios terroribus vrguens
Inlacrumat, multaque comas deformat harena.
Fata trahunt, raptusque virum certamine ductor

Ibat, et obtenta mulcebat lumina palla.
Hic vero ingenti repetuntur pectora luctu,
Vt focii federe locis, nullaeque leonis
Exuuiae, tantique vacant veftigia tranftri.
Flet pius Aeacides; moerent Paeantia corda,
Ingemit et dulci frater cum Caftore Pollux.
Omnis adhuc vocat Alciden, fugiente carina,
Omnis Hylan, medio pereuntia nomina ponto.
Dat procul interea toto pater aequore fignum
Phorcys, et inmanes intorto murice phocas
Contrahit antra petens; fimul et Maffylus et vna
Lyctius et Calabris redit armentarius aruis.
Ilicet extremi nox litore Solis Hiberas
Condidit alta domos, et fidera fustulit aftris.
Flamina conticuere, iacet fine fluctibus aequor.
Amphitryoniades, nec quae noua luftra requirat,
Nec quo tentet iter, comitis nec fata peremti
Quae referat, videt, aut focios qua mente reuifat.
Vrit amor, folisque negat decedere fyluis.
Non aliter gemitu quondam lea prolis ademtae
Terga dedit; fedet inde viis, inclufaque longo
Peruigilant caftella metu; dolor adtrahit orbes
Interea, et mifero manat iuba fordida luctu.

C. VALERII FLACCI
SETINI BALBI
ARGONAVTICON
LIBER IV.

ARGVMENTVM.

v. 1 - 49. *Iupiter, Herculis ſortem miſeratus, grauiter et acerbe inuehitur in Iunonem, filioque inmittit ſoporem, per quem Hylas adparet et, quid ſibi adciderit, enarrat.* 50 - 57. *Expergefactus Hercules, omni Hylae ſui recuperandi ſpe abiecta, redit ad litus, vbi ſocios procul per altum pergere videt.* 58 - 81. *Quo tendat, dubius, quum in eo eſſet, vt ad Laomedontem, Heſiones liberatae praemia repetiturus, abiret, a Iove, Latonae, Apollinis et Dianae precibus moto, ad Promethea Caucaſiis a rupibus ſoluendum mittitur.* 82 - 89. *Argonautas, aegro animo egregii ſocii iacturam ferentes, conſolatur Orpheus cantu.* 90 - 132. *Orto ſole ante oculos habent Bebrycum regionem, qui ſine legibus, inculti et barbari, rapto viuunt, hominesque naufragos ad regem Amycum trahunt captiuos, qui viliores e ſaxis in mare praecipitari iubet, honeſtiores ſecum certare caeſtibus cogit, cuius inmanitatis finem inſtare praeſagit ipſe regis iſtius pater Neptunus, ideoque de potentiori Iove queritur.* 133 - 173. *Speculatum emiſſus a Iaſone Echion haud procul a litore incidit in iuuenem triſtem (Timantem), qui ſemel iterumque pedem ſuadet referre. Echion hunc ſecum ducit ad ſocios, vbi pericula iſtius regionis vlterius exponit, et Otrea, Lyci, Mariandynorum regis fratrem, cui ſe itineris comitem dediſſet, caeſtu nuper proſtratum narrat.* 174 - 198. *Nihil his territi iuniores Argonautae monſtrum illud horrendum propius noſſe cupiunt, et, ad antrum, dira oculis ſpectacula praebens, adcedentes, paullulum quidem pauentes conſiſtunt, praeeunte tamen Polluce mox animos colligunt.* 199 - 221. *Iam redit e ſyluis Amycus gigas; furibundus inuehitur in aduenas, et iactabundus prouocat ad pugnam.* 222 - 251. *Certatim ad manus conferendas inſurgunt Argonautae, praeuenit tamen omnes Pollux, quem,*

pugnae ſe obferentem, vt iuuenem inberbem contemtim habet et inludit Amycus. 252 - 324. *Vtrique nunc induunt caeſtus, et pugna committitur atrox, cuius euentus tandem is eſt vt Amycus Polluci dexteritate conficiatur.* 325 - 343. *Laetantes et gratulabundi victorem excipiunt ſocii, ſacra Diis faciunt, epulantur.* 344 - 421. *Poſtero die perueniunt ad Boſporum, quod nomen freto illi adhaeſit ex tranſitu Ius, cuius ſata Orphea canentem poeta inducit ſuaui epiſodio.* 422 - 464. *Aurora ſurgente ad litora Thynnaea adcedunt, vbi Phinea, Thraciae olim regem, vatemque obſendunt, qui, quod arcana Iovis euulgauerat, non oculis tantum priuatus, ſed Harpyiarum etiam rapacitate et foetore intolerabili multa hucusque perpeſſus, inter Argonautas fortaſſe liberatores olim ſibi promiſſos adeſſe ſuſpicatus, haud falſus ſibi vates fuit, Boreaeque filios, Calain et Zeten, quorum ſororem in matrimonio habuerat, adveniſſe laetus audiuit.* 465 - 528. *Argonautae bono eum animo eſſe iubent, mediisque lectis adcipiunt, vt ab Harpyiarum inſultu defendant. Quibus mox inruentibus Calais et Zetes inſurgunt, easque abactas ad Ionium vsque mare perſequuntur.* 529 - 625. *His ita peractis, Iovi ſacra faciunt Argonautae, dapesque adponunt Phineo poſt longum tempus quietas et puras. Dum ita genio indulget, Iaſon ab eo petit, vt vaticinandi, qua polleat, arte futura et ſibi praenuntiet. Dictis paret Phineus, et, nonnullis, maxime ad Cyaneas petras, periculis ſuperatis, feliciter ad Phaſidem perueнturum eſſe confirmat.* 626 - 702. *Iam vero iter proſequendi tempus adeſſe ratus Iaſon ſocios nauem reuiſere iubet, et, portu vix relicto, famoſas illas conſpiciunt Cyaneas, ſtupent, pavent; hortante tandem et manus admouente Iaſone intrant, ſummumque adeunt periculum. Adſunt Deae ex machina Iuno et Pallas, quo fit, vt extrema tantum puppis parte truncata nauis euadat.* 703 - 732. *Tum pergunt litora legere ponti Euxini, cuius amplitudo deſcribitur.* 733 - 762. *Tandem perueniunt ad Mariandynos, vbi Lycus rex nuper e Bebrycum regione victor redux laetus eos tectis dapibusque excipit.*

Atque ea non oculis Divum pater amplius aequis
Suſtinuit; natique pios miſeratus amores,
Iunonem ardenti trepidam grauis increpat ira:
Vt noua nunc tacito ſub pectore gaudia tollunt!
Haeret inops ſolisque furit Tirynthius oris.

At comite inmemores Minyae facilesque relicto
Alta tenent. Sic Iuno ducem fouet anxia curis
Aeſonium, ſic arma viro ſociosque miniſtrat.
Iam quibus incertam bellis Scythicaeque pauentem
Gentis opes, quanta trepidam formidine cernam!
Tum precibus, tum me lacrymis et ſubplice dextra
Adtentare veto, rerum mihi firma poteſtas.
I, Furias Veneremque moue; dabit inpia poenas
Virgo, nec Aeetae gemitus patiemur inultos.
Dixit, et arcano redolentem nectare rorem,
Quem penes alta quies liquidique potentia ſomni,
Detulit, inque vagi libauit tempora nati.
Ille, graues oculos et Hylan reſonantia ſemper
Ora ferens, vt nulla Deum ſuperare poteſtas,
Procumbit. Tandem feſſis pax reddita ſyluis,
Fluminaque et vacuis auditae montibus aurae.
Ecce, puer ſumma ſe tollere viſus ab vnda
Frondibus in croceis et iniquae munere Nymphae,
Stansque ſuper carum tales caput edere voces:
Quid, pater in vanos abſumis tempora queſtus?
Hoc nemus, haec fatis mihi iam domus, inproba quo me
Nympha rapit ſaeuae monitu Iunonis; inanes
Nunc Iovis adceſſus, et iam mihi limina coeli
Conciliat, iungitque preces et fontis honores.
O dolor! o dulces, quas geſſimus ante, pharetrae!
Iam ſocii laetis rapuerunt vincula ventis,
Hortator poſtquam furiis et voce nefanda
Inpulit Oenides. Verum cum gente domoque
Iſta luet, ſaeuaeque aderunt tua numina matri.
Surge, age, et in duris haud vmquam deſice, coelo
Mox aderis, teque aſtra ferent; tu ſemper amoris
Sis memor, et cari comitis ne abſcedat imago.
Talibus orantem dictis viſuque fruentem

Ille vltro petit, et vacuis amplexibus inſtat,
Languentisque mouet fruſtra conamina dextrae.
Corpus hebet ſomno, refugaque eluditur vmbra;
Tum lacrymis, tum voce ſequi, tum rumpere queſtus,
Quum ſopor et vano ſpes moeſta reſoluitur actu.
Fluctus ab vndiſoni ceu forte crepidine ſaxi
Quum rapit Halcyones miſerae fetumque laremque,
It ſuper aegra parens, queriturque, tumentibus vndis,
Certa ſequi, quocumque ferant, audetqûe pauetque,
Icta fatiſcit aquis donec domus, hauſtaque fluctu eſt;
Illa dolens vocem dedit, et ſe ſuſtulit alis:
Haud aliter ſomni moeſtus labor. Exſilit amens,
Effuſisque genas lacrymis rigat: Ibimus, inquit;
Solus et hos montes deſertaque luſtra tenebis,
Care puer, nec res vltra mirabere noſtras?
Haec fatus relegitque vias et vallibus exit,
Incertus, quid Iuno ferat, quas adparet iras.
Nec minus et ſocios cernit procul aequore ferri
Praecipites, tacitumque pudet potuiſſe relinqui.
Iamque iter ad Teucros atque hoſpita moenia Troiae
Flexerat, Iliaci repetens promiſſa tyranni,
Quum moeſto Latona ſimul Dianaque vultu
Ante Iovem ſtetit, et ſubplex ſic fatur Apollo:
In quem alium Alciden, in quae iam tempora differs
Caucaſium, rex magne, ſenem? nullumne malorum
Finem adeo poenaeque dabis? te cuncta precantur
Gens hominum, atque ipſi iam te, pater optime, montes
Feſſaque cum ſyluis orant iuga; ſat tibi furtum
Ignis et aetheriae defenſa ſilentia menſae.
Exit vbi e ſcopulis, media inter pabula diri
Vulturis, ipſum etiam gemitu moeſtaque fatigat
Voce Iovem, ſaeuis releuans ambuſta pruinis
Lumina; congeminant amnes rupesque fragorem

Caucaſiae; ſtupet ipſe Dei clamoribus ales.
Tunc etiam ſuperas Acheronte auditur ad arces
Iapetus grauis; orantem procul arcet Erinnys,
Reſpiciens celſi legem Iovis. Ille, Dearum
Fletibus et magno Phoebi commotus honore,
Velocem roſeis demittit nubibus Irin:
I, Phrygas Alcides et Troiae differat arma!
Nunc, ait, eripiat dirae Titana volucri.
Diua volat, deſertque viro celeranda parentis
Imperia, atque alacrem laetis hortatibus inplet.
Iam Minyae mediis clarae per ſidera noctis
Fluctibus intulerant placido cana lintea curſu,
Multaque deſerto memores ſuper Hercule voluunt.
Thracius at ſumma ſociis e puppe ſacerdos,
Fata Deum et miſerae ſolans incommoda vitae,
Securum numeris agit et medicabile carmen;
Quo ſimul adſumta pulſus ſide luctus et irae
Et labor, et dulces cedunt e pectore nati.
Interea, magni iam iam ſubeuntibus aſtris
Oceani genitale caput, Titania frenis
Antra ſonant; Sol auricomus, cingentibus Horis,
Multifidum iubar et bisſeno ſidere textam
Loricam induitur; ligat hanc, qui nubila contra
Balteus vndantem variat mortalibus arcum.
Inde ſuper terras et Eoi cornua montis
Emicuit, traxitque diem candentibus vndis,
Et Minyas viſo liquerunt flamina Phoebo.
Proxima Bebrycii panduntur litora regni,
Pingue ſolum et duris regio non inuida tauris.
Rex Amycus; regis fatis et numine freti
Non muris cinxere domos, non foedera legum
Vlla colunt, placidas aut iura tenentia mentes,
Quales Aetnaeis rabidi Cyclopes in antris

Nocte ſub hiberna ſeruant freta, ſicubi ſaeuis
Aduectet ratis acta notis tibi pabula dira
Et miſeras, Polypheme, dapes; ſic vndique in omnes
Proſpiciunt curſantque vias, qui corpora regi
Capta trahant. Ea Neptuno trux ipſe parenti
Sacriſici pro rupe iugi, media aequora ſupra,
Torquet agens; ſin forma viris praeſtantior adſit,
Tum legere arma iubet, ſumtisque obcurrere contra
Caeſtibus; haec miſeri ſors eſt aequiſſima leti.
Huc vbi deuectam Neptunus gurgite puppim
Senſit, et extremum nati proſpexit in oras
Et quondam laetos domini certàmine campos;
Ingemit, ac tales euoluit pectore queſtus:
Infelix, imas quondam mihi rapta ſub vndas,
Nec potius magno, Melie, tum mixta Tonanti!
Vsque adeone meam, quacumque ab origine, prolem
Triſtia fata manent? ſic te olim pergere ſenſi,
Iupiter, iniuſtae quando mihi virginis armis
Concidit infelix et nunc Chaos inplet Orion.
Nec tibi nunc virtus aut det fiducia noſtri,
Nate, animos, opibusque vltra ne crede paternis.
Iam iam aliae vires maioraque ſanguine noſtro
Vincunt fata Iovis, potior cui cura ſuorum eſt.
Atque adeo neque ego hanc motis auertere ventis
Tentaui tenuiue ratem; nec iam mora morti
Hinc erit vlla tuae; reges preme, dure, ſecundos.
Abstulit inde oculos, natumque et triſtia linquens
Proelia, ſanguineo terras pater adluit aeſtu.

Principio fluuios gentemque et litora ductor
Explorare iubet; paullumque egreſſus Echion
Inuenit obſcura gemitus in valle trahentem
Clam iuuenem et caeſi moerentem nomen amici.
Ille, virum vt contra venientem vmbrataque vidit

Tempora Parrhafio patris de more galero
Paciferaeque manu nequidquam infignia virgae,
Heu fuge, ait, certo, quicumque es, perdite paffu,
Dum datur. Obftupuit vifu Nonacria proles,
Quid ferat, admirans. Poftquam remeare monentem
Ocius et dictis perftantem cernit in isdem;
Abripit, et fociis, quae fint ea, promere cogit.
Ille manum tendens: Non haec, ait, hofpita vobis
Terra, viri; non hic vllos reuerentia ritus
Pectora; mors habitat faeuaeque hoc litore pugnae.
Iam veniet diros Amycus qui tollere caeftus
Imperet, et vafto qui vertice nubila pulfet.
Talis in aduectos Neptuni credita proles
Aeternum furit, atque aequae virtutis egentes,
Ceu fuperum fegnes ad iniqua altaria tauros,
Conftituit, tandem vt mifero lauet arma cerebro.
Confulite, atque fugae medium ne temnite tempus.
Namque ifti fruftra quisnam concurrere monftro
Audeat, et quaenam talem vidiffe voluptas?
Ductor ad haec: Bebryxne venis diuerfaque regi
Corda gerens? (melior vulgi nam faepe voluntas)
Hoftis an externis fato delatus ab oris?
Et tua cur Amycus caeftu nondum obruit ora?
Nomen, ait, praedulce mihi, nomenque fequutus
Otreos vnanimi; decus ille et laeta fuorum
Gloria, nec veftros comes adfpernandus in actus,
Hefionam et Phrygiae peteret quum gaudia nuptae,
Hic Amycum contra iuffus ftetit, atque ego palmas
Inplicui; fed prima procul vix dum ora leuantis
Fulminea frontem dextra disiectaque fudit
Lumina, me numquam leto dignatus et armis,
Sed lacrymis potius luctuque abfumor inerti.
Spes tamen, his fando fi nuntius exftitit oris,

Et Mariandynum patrias penetrauit ad vrbes,
Vnde genus fraterque viro; ſed et ille quierit
Oro, nec a vanis cladem Lycus augeat armis.
  Haec vbi non vlla iuuenes formidine moti
Adcipiunt, dolor et duras inſurgere mentes,
Terga ſequi, properosque iubet coniungere greſſus.
Litore in extremo ſpelunca adparuit ingens,
Arboribus ſuper et dorſo contecta minanti,
Non quae dona Deum, non quae trahat aetheris ignem;
Infelix domus et ſonitu tremebunda profundi,
Et varii pro rupe metus; hinc trunca rotatis
Brachia rapta viris ſtrictoque inmortua caeſtu
Oſſaque tetra ſitu, et capitum moeſtiſſimus ordo.
Reſpicias, quibus aduerſo ſub vulnere nulla
Iam facies, nec nomen erat; media ipſius arma
Sacra metu magnique aris inpoſta parentis.
Hoſpitis hic primum monitus rediere Timantis,
Et pauor et monſtri ſubiit abſentis imago,
Atque oculos cuncti inter ſe tenuere ſilentes;
Donec ſidereo Pollux interritus ore:
Te tamen hac, quicumque es, ait, formidine faxo
Iam tua ſylua ferat, modo ſint tibi ſanguis et artus.
Omnibus idem animus forti decernere pugna,
Exoptantque virum, contraque obcurrere poſcunt:
Qualiter ignotis ſpumantem funditus amnem
Taurus aquis qui primus init ſpernitque tumentem,
Pandit iter, mox omne pecus formidine pulſa
Pone ſubit, iamque et mediis praecedit ab vndis.
  At procul e ſyluis ſeſe gregibusque ferebat
Saeuus in antra gigas, quem nec ſua turba tuendo
It tanti ſecura metus; mortalia nusquam
Signa manent, inſtar ſcopuli, qui montibus altis
Summus abit, longeque iugo ſtat ſolus ab omni.

Deuolat inde furens, nec, quo via, curue profecti,
Nec genus ante rogat, fed tali protonat ira:
Incipite, o iuuenes; etenim fiducia, credo,
Huc tulit, auditas et fponte laceffitis oras.
Sin errore viae, necdum mens gnara locorum,
Hic mihi lex, caeftus aduerfaque tollere contra
Brachia; fic ingens Afiae plaga, quique per Arcton
Dexter et in laeuum Pontus iacet, haec mea vifat
Hofpitia; hoc cuncti remeent certamine reges.
Neptuni domus, atque egomet Neptunia proles,
Iam pridem caeftus refides, et frigida raris
Dentibus aret humus. Qui mecum foedera iunget
Prima manu? cui dona fero? mox omnibus idem
Ibit honos; fuga fub terras, fuga nulla per auras.
Nec lacrymae, nec forte preces fuperiue vocati
Pectora noftra mouent; aliis rex Iupiter oris.
Faxo, Bebrycium nequeat transfcendere puppis
Vlla fretum, et ponto volitet Symplegas inani.
Talia dicta dabat, quum protenus afper Iafon
Et fimul Aeacidae fimul et Calydonis alumni
Nelidesque Idasque prior, quae maxima furgunt
Nomina; fed nudo fteterat iam pectore Pollux,
Quum pauor et gelidus defixit Caftora fanguis;
Nam nec ad Elei pugnam videt ora parentis,
Nec fonat Oebalius caueae fauor aut iuga nota
Taygeti, lauitur patrios vbi victor ad amnes,
Nec pretium fonipes, aut facrae taurus harenae;
Praemia fed manes reclufaque ianua leti.
Illum Amycus, nec fronte trucem, nec mole tremendum,
Vixdum etiam primae fpargentem figna iuuentae,
Ore renidenti luftrans obit, et fremit aufum,
Sanguineosque rotat furiis ardentibus orbes.
Non aliter iam regna poli, iam capta Typhoeus

Aſtra ferens, Bacchum ante acies primamque Deorum
Pallada et obpoſitos doluit ſibi virginis angues.
Sic adeo inſequitur, rabidoque ita murmure terret:
Quisquis es, infelix celera puer; haud tibi pulcrae
Manſerit hoc vltra frontis decus, oraue matri
Nota feres. Tune e ſociis electus iniquis?
Tune Amyci moriere manu? Nec plura moratus,
Ingentes humeros ſpatioſaque pectoris oſſa
Protulit horrendosque toris informibus artus.
Deficiunt viſu Minyae, miratur et ipſe
Tyndarides; redit Alcidae iam ſera cupido,
Et vacuos moeſto luſtrarunt lumine montes.
At ſatus aequoreo fatur tunc talia rege:
Adſpice et haec crudis durata volumina tauris,
Nec pete ſortis opem, ſed, quos potes, indue caeſtus.
Dixit, et vrguentis poſt ſera piacula fati
Neſcius, extremum hoc, armis innectere palmas
Dat famulis; dat et inde Lacon; odia aſpera ſurgunt
Ignotis prius, atque incenſa mente feruntur
In medium ſanguis Iovis et Neptunia proles.
Hinc illinc dubiis intenta ſilentia votis;
Et pater orantes caeſorum Tartarus vmbras
Nube caua tandem ad meritae ſpectacula pugnae
Emittit, ſummi nigreſcunt culmina montis.
Continuo Bebryx, Maleae velut arce fragoſa
Turbo rapax, vix ora virum, vix tollere paſſus
Brachia, torrenti praeceps agit vndique nimbo,
Curſibus inuoluens, totaque inmanis harena
Inſequitur. Vigil ille metu, cum pectore et armis
Huc alternus et huc, ſemper ceruice reducta,
Semper et in digitis, et ſummi puluere campi
Proiectusque redit. Spumanti qualis in alto
Pliade capta ratis, trepidi quam ſola magiſtri

Cura tenet, rapidum ventis certantibus aequor
Intemerata fecat: Pollux fic prouidus ictus
Seruat, et Oebalia dubium caput eripit arte.
Vt deinde vrgnentes effudit nubibus iras
Ardoremque viri, paullatim infurgere feffo
Integer, et fummos manibus deducere caeftus.
Ille dies aegros Amyci fudoribus artus
Primus et arenti cunctantem vidit hiatu.
Nec fua defeffum nofcunt loca, nec fua regem
Agmina; refpirant ambo, paullumque reponunt
Brachia, ceu Lapithas aut Paeonas aequore in ipfo
Dum refouet fixaque filet Gradivus in hafta.
Vix fteterant, et iam ecce ruunt, inflictaque late
Terga fonant; noua vis iterum, noua corpora furgunt.
Hunc pudor, hunc noto iam fpes audentior hofte
Inftimulat; fumant crebro praecordia pulfu.
Auia refponfant gemitu iuga, peruigil vt quum
Artificum notat ipfe manus et fulmina Cyclops
Profubigit, pulfis ftrepitant incudibus vrbes.
Emicat hic dextramque parat, dextramque minatur
Tyndarides; redit huc oculis et pondere Bebryx
Sic ratus, ille autem celeri rapit ora finiftra.
Conclamant focii, et fubitas dant gaudia voces.
Illum infperata turbatum fraude furentemque
Oebalides prima refugit, dum detonet, ira,
Territus ipfe etiam atque ingentis confcius aufi.
Saeuit inops Amycus, nullo discrimine fefe
Praecipitans, auidusque viri (refpectat ouantes
Quippe procul Minyas) caeftu velatus vtroque
Inruit. Hos inter Pollux fubit, et trucis vltro
Aduolat ora viri; nec fpes effeta, fed ambae
In pectus cecidere manus. Hoc faeuior ille
Ecce iterum vacuas agit inconfulta per auras

Brachia; ſentit enim Pollux rationis egentem,
Dat genibus iunctis latus, effuſumque ſequutus
Haud reuocare gradus patitur, turbatque premitque
Ancipitem, crebros et liber congerit ictus
Deſuper auerſo; ſonat omni vulnere vertex
Inclinis, ceditque malis. Iam tempora manant,
Sanguineaeque latent aures, vitalia donec
Vincula, qua primo ceruix committitur artu,
Soluit dextra grauis. Labentem propulit heros,
Ac ſuper inſiſtens: Pollux ego miſſus Amyclis
Et Iove natus, ait; nomen mirantibus vmbris
Hoc referes, ſic et memori noſcere ſepulcro.
Bebrycas extemplo ſpargit fuga; nullus ademti
Regis amor, montem celeres ſyluamque capeſſunt.
Haec ſors, haec Amycum tandem manus arguit auſi
Effera ſeruantem Ponti loca, vimque iuventae
Continuam et magni ſperantem tempora patris.
Tenditur ille ingens hominum pauor, aruaque late
Obcupat, annoſi veluti ſi decidat olim
Pars Erycis, vel totus Athos; qua mole iacentis
Ipſe etiam expleri victor nequit, oraque longo
Comminus obtutu mirans tenet. At manus omnis
Heroum denſis certatim amplexibus vrguent,
Armaque ferre iuuat feſſasque adtollere palmas.
Salue, vera Iovis, vera o Iovis, vndique, proles,
Ingeminant, o magnanimis memoranda palaeſtris
Taygeta, et primi felix labor ille magiſtri!
Dumque ea dicta ferunt, tenues tamen ire cruores
Siderea de fronte vident; nec ſanguine Pollux
Territus auerſo ſiccabat vulnera caeſtu.
Illius excelſum ramis caput armaque Caſtor
Implicat, et viridi connectit tempora lauro,
Reſpiciensque ratem, Patriis, ait, has precor oris,

Diua, refer frondes, cumque hac freta curre corona.
Dixerat; hinc valida caedunt armenta bipenni,
Perfuſique ſacro placati gurgitis amne
Graminea ſternuntur humo; tunc liba dapesque
Frondibus adcumulant; exſortia terga Laconi
Praecipiunt pecudum; toto mox tempore menſae
Laetus ouat nunc laude virum, nunc vatis honoro
Carmine, victori geminans cratera parenti.
Iamque dies auraeque vocant, rurſusque capeſſunt
Aequora, qua rigidos eructat Bosporos amnes.
Illos, Nile, tuis nondum Dea gentibus Io
Transierat fluctus, vnde haec data nomina ponto.
Tum pius Oeagri claro de ſanguine vates,
Admonita genetrice, refert caſusque locorum
Inachidosque vias pelagusque emenſa iuuencae
Exſilia, intentisque canit: Videre priores
Saepe Iovem terras Argivaque regna Pelaſgum
Virginis Iaſiae blandos deſcendere ad ignes.
Sentit Iuno dolos, curaque adcenſa iugali
Aethere deſiluit; dominam Lyrceia tellus
Antraque deprenſae tremuerunt conſcia culpae.
Quum trepida Inachiae pellex ſubit ora iuuencae,
Sponte Dei; plauſu fouet hanc, et pectora mulcet
Iuno, renidenti cohibens ſuſpiria vultu.
Mox ita adorta Iovem: Da, quam modo ditibus Argis
Campus alit, primae referentem cornua Phoebes
Indomitamque bouem, da carae munera nuptae.
Ipſa ego dilectae pecudi iam paſcua digna
Praecipuosque legam fontes. Qua fraude negaret,
Aut quos inuentos timuiſſet Iupiter aſtus?
Muneris illa potens cuſtodem protenus Argum
Adiungit; cuſtos Argus placet, inſcia ſomni
Lumina non aliter lucent cui vertice, quam ſi

Lyda nurus ſparſo telas maculauerit oſtro.
Argus et in ſcopulos et monſtris horrida luſtra
Ignotas iubet ire vias; heu multa morantem
Conantemque preces incluſaque pectore verba.
Vltima tum patriae cedens dedit oſcula ripae.
Fleuit Amymone, flerunt Meſſeides vndae,
Fleuit et effuſis reuocans Hyperia lacertis.
Illa, vbi vel feſſi tremerent erroribus artus,
Vel rueret ſummo iam frigidus aethere veſper,
Heu quoties ſaxo poſuit latus! aut vbi longa
Aegra ſiti, quos ore lacus, quae pabula carpſit!
Verbere candentes quoties exhorruit armos!
Quin et ab excelſo meditantem vertice ſaltus
Ardentemque mori valles citus egit in imas
Argus, et arbitrio durus ſeruauit herili;
Quum ſubito Arcadio ſonuit caua fiſtula ritu,
Imperiumque patris celerans Cyllenius ales
Aduenit, et leni modulatur carmen auena,
Quoque, ait, hinc diuerſus abis? heu reſpice cantus.
Haud procul inſectans Argum languentia ſomno
Lumina cuncta notat dulcesque ſequentia ſomnos,
Et celerem mediis in cantibus exigit harpen.
Iamque refecta Iovi paullatim in imagine priſca
Ibat agris Io victrix Iunonis, et ecce
Cum facibus ſpirisque et Tartareo vlulatu
Tiſiphonen videt, ac primo veſtigia viſu
Figit, et in miſerae rurſus bouis ora recurrit,
Nec qua valle memor, nec quo ſe vertice ſiſtat.
Inachias errore etiam defertur ad vndas,
Qualis, et a prima quantum mutata iuuenca!
Nec pater aut trepidae tentant adcedere Nymphae.
Ergo iterum ſyluas, iterum petit inuia retro,
Ceu Styga, dilectum fugiens caput; inde per vrbes

Raptatur Graias atque ardua flumina ripis;
Oblato donec paullum cunctata profundo
Incidit; abſiſtunt fluctus, et gnara futuri
Dant pauidae alta viam; celſis procul ipſa refulget
Cornibus, ac ſumma palearia ſustinet vnda.
Aſt Erebi virgo ditem volat aethere Memphim
Praecipere, et Pharia venientem pellere terra.
Contra Nilus adeſt, et toto gurgite torrens
Tiſiphonen agit, atque imis inlidit harenis,
Ditis opem ac ſaeui clamantem numina regni.
Adparent ſparſaeque faces disiectaque longe
Verbera et abruptis excuſſi crinibus hydri.
Nec Iovis interea ceſſat manus; intonat alto
Inſurgens coelo genitor curamque fatetur,
Atque ipſa imperium Iuno pauet. Haec procul Io
Spectat ab arce poli, iam Divis addita, iamque
Aſpide cincta comas et ouanti perſona ſiſtro.
Bosporon hinc veteres errantis nomine Divae
Vulgauere. Iuuet noſtros nunc ipſa labores,
Inmiſſisque ratem ſua per freta prouehat Euris.
Dixerat, et placidi tendebant carbaſa venti.
Poſtera non caſſae Minyis Aurora retexit
Noctis iter; noua cuncta vident Thynnaeaque iuxta
Litora, fatidici poenis horrentia Phinei.
Dira Deum ſummoque lues vrguebat in aeuo:
Quippe neque extorrem tantum, nec lucis egentem
Inſuper Harpyiae Typhonides, ira Tonantis,
Depopulant, ipſoque dapes praedantur ab ore.
Talia prodigia et tales pro crimine poenas
Perpetitur. Spes vna ſeni, quod pellere ſaeuam
Quondam fata luem dederunt Aquilone creatis.
Ergo vbi iam Minyas certamque adcedere Phineus
Sentit opem, primas baculo defertur ad vndas,

Veſtigatque ratem, atque oculos adtollit inanes.
Tunc tenuem ſpirans animam: Salue, o mihi longum
Exſpectata manus noſtrisque, ait, agnita votis.
Nouimus, et Diuis geniti quibus, et via iuſſos
Qua ferat, ac veſtri (rebar ſic) tempora curſus,
Proxima quaeque legens; quantum Vulcania Lemnos
Traxerit, infelix tulerit quae Cyzicus arma.
Senſi et Bebrycio ſupremam in litore pugnam
Iam propior iamque hoc animam ſolamine mulcens.
Non ego nunc, magno quod cretus Agenore Phineus,
Aut memorem, mea quod vates inſedit Apollo
Pectora; praeſentis potius miſereſcite fati.
Nec mihi diuerſis erratum caſibus orbem,
Amiſſas aut flere domos, aut dulcia tempus
Lumina; conſuetis ſerum eſt ex ordine fatis
Ingemere. Harpyiae ſemper mea pabula ſeruant,
Fallere quas nusquam miſero locus: ilicet omnes
Deueniunt, niger intorto ceu turbine nimbus,
(Iamque alis procul et ſonitu mihi nota Celaeno)
Diripiunt verruntque dapes, foedataque turbant
Pocula; ſaeuit odor ſurgitque miſerrima pugna;
Parque mihi monſtrisque fames. Spreuere quod omnes
Pollueruntque manus, quodque vnguibus excidit atris,
Has mihi fert in luce moras: nec rumpere fata
Morte licet; trahitur victu crudelis egeſtas.
Sed vos o ſeruate precor, (praedicta Deorum
Si non falſa mihi) vos finem inponite poenis.
Nempe adſunt, qui monſtra fugent, Aquilonia proles,
Non externa mihi; nam rex ego diuitis Hebri
Iunctaque veſtra meo quondam Cleopatra cubili.
  Nomen ad Actaeae Calais Zetesque ſororis
Proſiliunt, Zetesque prior: Quem cernimus, inquit,
Tune ille Odryſiae Phineus rex inclytus orae?

Tu Phoebi comes et noſtro dilecte parenti?
O vbi nunc regni, generisque vbi gloria? quam te
Exedit labor et miſeris feſtina ſenectus!
Quin age, mitte preces, namque eſt tibi noſtra voluntas,
Si non ira Deum, vel ſi placabilis vrguet.
Sustulit hic geminas Phineus ad ſidera palmas,
Teque, ait, iniuſti, quae nunc premis, ira Tonantis
Ante precor, noſtrae tandem iam parce ſenectae;
Sit modus: et fore credo equidem; nam veſtra voluntas
Quo, iuuenes, ſine pace Deum? nec credite culpam
Saeuitiae ſcelerumue mihi nunc crimina pendi;
Fata loquax mentemque Iovis, quaeque abdita ſolus
Conſilia et terris ſubito ventura parabat,
Prodideram, miſerans hominum genus; hinc mihi tanta
Peſtis et obfuſae media inter dicta tenebrae.
Iam tandem ceſſere irae; nec caſus, ab alto
Ipſe volens noſtris ſed vos Deus adpulit oris.
Sic ait, et, fatis ita iam cedentibus, omnes
Inpulit, et durae commouit imagine poenae.
Inſtituere toros, mediisque tapetibus ipſum
Adcipiunt circumque iacent; ſimul aequora ſeruant,
Aſtra ſimul, vescique iubent ac mittere curas,
Quum ſubitus miſero tremor, et pallentia primae
Ora ſenis fugere manus; nec prodita peſtis
Ante, ſed in mediis dapibus videre volucres.
Fragrat acerbus odor, patriique exſpirat Averni
Halitus; vnum omnes inceſſere planctibus, vnum
Infeſtare manus; inhiat Cocytia nubes
Luxurians ipſoque ferens faſtidia viſu.
Tum ſola conluuie atque inliſis ſtramina menſis
Foeda rigant; ſtridunt alae, praedaque retenta
Saeuit vtrimque fames; nec ſolum horrenda Celaeno
Phinea, ſed miſeras etiam prohibere ſorores.

Emicat hic ſubito ſeſeque Aquilonia proles
Cum clamore leuat, genitor ſimul inpulit alas.
Hoſte nouo turbata lues labſaeque ruinae
Faucibus; et primum pauidae Phineia tecta
Peruolitant, mox alta petunt; ſtant litore fixi
Haemonidae, atque oculis palantia monſtra ſequuntur.
Sic vbi prorupti tonuit quum forte Veſevi
Heſperiae letalis apex, vix dum ignea montem
Torſit hyems, iamque Eoas cinis induit vrbes;
Turbine ſic rapido populos atque aequora longe
Transabeunt, nullaque datur conſidere terra.
Iamque et ad Ionii metas atque intima tendunt
Saxa, vocat magni Strophadas nunc incola Ponti.
Hic feſſae letique metu propioris anhelae
Dum trepidant, humilique graues timidoque volatu
Inplorant clamore patrem Typhona nefando,
Extulit adſurgens noctem pater, imaque ſummis
Miſcuit, et mediis vox exaudita tenebris:
Iam ſatis huc pepuliſſe Deas. Cur tenditis vltra
In famulas ſaeuire Iovis? quas, fulmina quamquam
Aegidaque ille gerens, magnas ſibi legit in iras.
Nunc quoque Agenoreis idem decedere tectis
Imperat; adnoſcunt monitus inſſaeque recedunt.
Mox tamen et vobis ſimilis fuga, quum premet arcus
Letifer. Harpyiae numquam non pabula quaerent,
Donec erunt Divum meritae mortalibus irae.
Haeſit vterque polo, dubiisque elanguit alis;
Mox abit, et ſociae victor petit agmina puppis.
Interea Minyae pulſa lue prima Tonanti
Sacra nouant; tum vina toris epulasque reponunt.
Ipſe inter medios, ceu dulcis imagine ſomni
Laetus, ad oblitae Cereris ſuſpirat honores;
Adnoſcit Bacchi latices, adnoſcit et vndam,

Et noua non pauidae miratur gaudia menſae.
Hunc vbi reclinem ſtratis et pace fruentem
Adſpicit ac longae ducentem oblinia poenae;
Talibus adpellat, ſubplexque ita fatur Iaſon:
Vota, ſenex, perfecta tibi; nunc me quoque curis
Eripe, et ad noſtros animum conuerte labores.
Omnis adhuc ſors laeta quidem, nec numine vano
(Si qua fides curae ſuperum) tantum aequor adorti
Tendimus; ipſa mihi puppim Iovis optima proles
Inſtituit, ſociosque dedit Saturnia reges.
Fidere mens ſed caeca nequit, quantumque propinquat
Phaſis et ille operum ſummus labor, hoc magis angunt
Proxima, nec vates ſat iam mihi Mopſus et Idmon.
Ille ducem nec ferre preces, nec dicere paſſus
Amplius, hic demum vittas laurumque capeſſit,
Numina nota ciens. Stupet Aeſonis inclyta proles
Phinea, ceu numquam poenis nullaque granatum
Peſte Iovis: tam largus honos, tam mira ſenectae
Maieſtas infuſa; vigor nouus auxerat artus.
Tum canit: O terras fama venture per omnes,
Quem ſociis ducibusque Deis atque arte benigna
Pallados ipſe vltro Pelias ad ſidera tollit,
Demens, dum profugi non ſperat vellera Phrixi,
Fata locosque tibi (poſſum quas reddere grates)
Expediam, rerumque vias finemque docebo.
Ipſe etiam, qui me prohibet ſua pandere terris
Saecula, te propter fandi mihi Iupiter auctor.
Hinc iter ad Ponti caput errantesque per altum
Cyaneas; furor his medio concurrere ponto;
Necdum vllas videre rates; ſua comminus actae
Saxa premunt cautesque ſuas; quum vincula mundi
Ima labant, tremere ecce ſolum, tremere ipſa repente
Tecta vides; illae redeunt, illae aequore certant.

Di tibi progreſſo propius, Di forſitan ipſi
Auxilium mentemque dabunt. Aſt ipſe iuuare
Auſa quibus monitis poſſim tua? quippe per altum
Tenditis, vnde procul venti, procul vnde volucres,
Et pater ipſe maris pauidas detorquet habenas.
Si qua breuis ſcopulis fuerit mora, ſi ſemel orſis
Vlla quies, fuga tunc medio properanda recurſu.
Vix repetunt primae celeres confinia terrae,
Iamque alio clamore ruunt, omnisque tenetur
Pontus, et infeſtis anceps cum montibus errat.
Verum animo redit illa meo ſors cognita Divum:
(Fabor enim, nec ſpe dubios ſolabor inani)
Quum mihi Tartareas ſaeuo clangore volucres
Protulit ira Iovis, vox haec ſimul adcidit aures:
Ne vanas inpende preces, finemque malorum
Expete, Agenoride; pontum penetrauerit vlla
Quum ratis, et rapidi ſteterint in gurgite montes,
Tunc ſperare modum poenae veniamque licebit.
Sic Deus. Aut vobis ergo fera ſaxa pateſcunt,
Aut mea iam ſaeuae redeunt ad pabula Dirae.
Verum inter medias dabitur ſic currere cautes,
(Certe digna manus) vacuumque exibis in aequor.
Proxima regna Lyci, remeat qui victor ab oris
Bebryciis; toto non vllus litore Ponti
Mitior. Hic lecto comitum de robore ſi quem
Perculerit vicina lues, ne deſice, caſus
Praedicti memor, atque animos adcinge futuris.
Illic peſtiferas ſubter iuga concaua torquet
Alter aquas Acheron, vaſtoque exundat hiatu
Fumeus, et ſaeua ſequitur caligine campus;
Linque grauem fluuium et miſeris ſua fata colonis.
Sic quoque non vno dabitur transcurrere luctu.
Quid tibi nubifera ſurgentem rupe Carambin,

Quid memorem, quas Iris aquas, quas torqueat Ancon?
Proxima Thermodon hic iam ſecat arua, memento;
Inclyta Amazonidum magnoque exorta Gradivo
Gens vbi; femineas nec tu nunc crede cateruas,
Sed qualis, ſed quanta viris inſultat Enyo
Divaque Gorgonei geſtatrix innuba monſtri.
Ne tibi tunc horrenda rapax ad litora puppim
Ventus agat; ludo volitans quum turma ſuperbo
Puluereis exſultat equis, vlulataque tellus
Intremit, et pugnas mota pater incitat haſta.
Non ita ſit metuenda tibi, ſaeuiſſima quamquam,
Gens Chalybum, duris patiens cui cultus in aruis,
Et tonat adflicta ſemper domus ignea maſſa.
Inde omnem innumeri reges per litoris oram,
Hoſpitii quis nulla fides; ſed limine recto
Puppis et aequali transcurrat carbaſus aura.
Sic demum rapidi venies ad Phaſidis amnem.
Caſtra ibi iam Scythiae fraternaque ſurgit Erinnys;
Ipſe truces illic Colchos hoſtemque iuuabis
Auxiliis. Nec plura equidem discrimina cerno;
Fors etiam optatam dabitur contingere pellem.
Sed te non animis nec ſolis viribus aequum
Credere; ſaepe acri potior prudentia dextra.
Quam tulerit Deus, adripe opem. Iamque vltima nobis
Promere fata nefas; ſileo et precor. Atque ita ſacto
Fine dedit tacitis iterum reſponſa tenebris.
Tum ſubita reſides ſocios formidine Iaſon
Praecipitat, rumpitque moras tempusque timendi.
Ipſe viros gradiens ad primi litoris vndam
Proſequitur Phineus: Quaenam tibi praemia, dixit,
Quas, decus o Boreae, poſſim perſoluere grates?
Me Pangaea ſuper rurſus iuga meque paterna
Stare Tyro, dulcesque iterum mihi ſurgere ſoles

Nunc reor; exactae nam vere abiere volucres,
Nec metuam, tutaeque dapes. Date tangere vultus,
Dem, ſinite, amplexus, propiusque adcedite dextrae.
Dixerat; abscedunt terris, et litora condunt.
  Omnibus extemplo ſaeua ſub imagine rupes
Cyaneae propiorque labor; quando adfore quaque
Parte putent; ſtant ora metu, nec feſſa recedunt
Lumina diuerſas circum feruantibus vndas,
Quum procul audiri ſonitus inſanaque ſaxa.
Saxa neque illa viris, ſed praecipitata profundo
Siderei pars viſa poli; dumque ocius inſtant,
Ferre fugam, maria ante ratem, maria ipſa repente
Diffugere, aduerſosque vident discedere montes,
Omnibus et gelida rapti formidine remi.
Ipſe per arma volans, et per iuga ſumma carinae
Hortatur ſubplexque manus intendit Iaſon,
Nomine quemque premens: Vbi nunc promiſſa ſuperba
Ingentesque minae, mecum quibus iſta ſequuti?
Idem animos Amyci viſo timor omnibus antro
Perculerat; ſtetimus tamen, et Deus adfuit auſis.
Quin iterum idem aderit, credo, Deus. Haec vbi fatus,
Conripit abiecti remumque locumque Phaleri,
Et trahit; inſequitur flammata pudore iuuentus.
Vnda laborantes praeceps rotat ac fuga ponti
Obuia; miſcentur rupes, iamque aequore toto
Cyaneae iuga praecipites inliſa remittunt.
Bis fragor infeſtas cautes aduerſaque ſaxis
Saxa dedit, flamma expreſſo bis fulſit in imbri.
Sic vbi multifidus ruptis e nubibus horror
Effugit, et tenebras nimbosque intermicat ignis,
Terrificique ruunt tonitrus, eliſaque noctem
Lux dirimit, pauor ora virum, pauor occupat aures;
Haud ſecus inpleuit pontum fragor; effluit imber

Spumeus, et magno puppim procul aequore veſtit.
Aduertere Dei deſixaque numina ponto,
Quid ſcopulis praecluſa ratis, quid dura iuuentus
Expediat; pendet magnis fauor ortus ab auſis.
Prima coruſcanti ſignum dedit Aegide virgo,
Fulmineam iaculata facem. Vixdum ardua cautes
Ceſſerat; illa volans tenui per concita ſaxa
Luce fugit; rediere viris animique manusque,
Vt videre viam. Sequor, o quicumque Deorum,
Aeſonides, vel fallor, ait, praecepsque fragores
Per medios ruit, et fumo ſe condidit atro.
Coeperat hinc cedens abductis montibus vnda
Ferre ratem, pelagoque dies obcurrere aperto;
Sed neque permiſſis iam fundere rector habenis
Vela, nec eniti remis pote, quum ſuper adſunt
Cyaneae; premit vmbra ratem, ſcopulique feruntur
Comminus. Hic Iuno praecepsque ex aethere Pallas
Inſiliunt pariter ſcopulos; hunc nata coercet,
Hunc coniux Iovis; vt valido qui robore tauros
Sub iuga et inuito detorquet in ilia cornu.
Inde, velut mixtis Vulcanius ardor arenis
Verſet aquas, ſic ima fremunt, fluctuque coacto
Angitur et clauſum ſcopulos ſuper effluit aequor.
Contra omnes validis tenui diſcrimine remis
Pergere iter, mediosque ratem transferre per ictus;
Saxa ſed extremis tamen increpuere corymbis,
Parsque (nefas) depreuſa iugis; nam cetera coelo
Debita. Conclamant Minyae; latera vtraque quippe
Disſiluiſſe putant. Fugit ipſe nouiſſimus ictus
Tiphys, et e mediis ſequitur freta rapta ruinis;
Nec prius obſeſſum ſcopulis reſpexit ad aequor,
Aut ſociis tentata quies, nigrantia quam iam
Litora longinquique exirent flumina Rhebae.

Tunc feſſas poſuere manus, tunc arida anheli
Pectora; diſcuſſa quales formidine Auerni
Alcides Theſeusque comes pallentia iungunt
Oſcula, vix primas amplexi luminis oras.
Nec vero ipſe metus curasque reſoluere ductor,
Sed maria adſpectans: Heu quis datus iſte Deorum
Sorte labor nobis, ferum vt veniamus ad amnem
Phaſidis, et mites, inquit, dent vellera Colchi?
Vnde per hos iterum montes fuga? Talia fundit,
Imperio fixos Iovis aeternumque reuinctos
Neſcius. Id fati certa nam lege manebat,
Si qua per hos vndis vmquam ratis iſſet apertis.
  Tum freta, quae longis fuerant inperuia ſaeclis,
Ad ſubitam ſtupuere ratem, Pontique iacentis
Omne ſolum regesque patent gentesque repoſtae.
Non alibi effuſis ceſſerunt longius vndis
Litora, nec tantas quamuis Tyrrhenus et Aegan
Voluat aquas, geminis et deſint Syrtibus vndae;
Nam ſuper huc vaſtos tellus quoque congerit amnes.
Non ſeptem gemini memorem quas exitus Hiſtri,
Quas Tanais flauusque Lyces Hypanisque Melasque
Addat opes, quantosque ſinus Maeotia laxent
Aequora. Flumineo ſic agmine frangit amari
Vim ſalis hinc Boreae cedens glacialibus auris
Pontus et exorta facilis concreſcere bruma.
Vtque vel inmotos Vrſae rigor inuenit amnes,
Vel freta verſa vadis; hyemem ſic vnda per omnem
Aut campo iacet, aut tumido riget ardua fluctu,
Atque hac Europam curuis anfractibus angit,
Hac Aſiam, Scythicum ſpecie ſinuatus in arcum.
Illic vmbroſae ſemper ſtant aequore nubes
Et non certa dies; primo nec ſole profundum
Soluitur, aut vernis quum lux aequata tenebris,

Sed redit extremo tandem in ſua litora Tauro.
Iam Mariandynis aduertit puppis harenis,
Atque celer terras regemque exquirit Echion,
Dicta ferens: lectos fama eſt ſi nominis vmquam
Haemonii ſubiiſſe viros, det litora feſſis.
Adproperat Lycus auditis laetatus Achivis,
Ac ſimul Aeſoniden omnemque in regia turbam
Tecta trahit, modo Bebryciis praefixa tropaeis;
Mitis et in mediis effatur talia Graiis:
Haud temere eſt: fato Divum reor ad mea vectos
Litora vos, odium quibus atque eadem ira furentis
Bebryciae, ſaeuaque pares de gente triumphi.
Certa fides animis, idem quibus incidit hoſtis.
Nos quoque, nos Amycum, tanto procul vrbe remoti,
Senſimus, et ſaeuis frater mihi fuſus harenis.
Vltor ego atque illuc cunctis adcenſus in armis
Tunc aderam, quum vos mediis contenta ferebant
Vela fretis. Illum in ſanie taboque recenti
Vidimus, aequoreo ſimilem per litora monſtro.
Nec vero praerepta mihi ſuprema tyranni
Fata queror, belloue magis laetarer et armis
Procubuiſſe meis, quam lege quod occidit vltus
Ipſe ſua, meritoque madent quod ſanguine caeſtus.
Excipit Aeſonides: Tuus ergo in montibus ignis
Ille? tuas acies medio de gurgite vidi?
Fatur, et oſtentans prolem Iovis, Hic tibi Pollux
En, ait, inuiſo ſoluit cui pectore poenas.
Ille virum circa mirantia lumina voluit.
Feſta dehinc mediis ineunt conuiuia tectis,
Communesque vocant ſuperos, quorum eruta nutu
Bebrycia, et votis pariter praedaque fruuntur.

C. VALERII FLACCI

SETINI BALBI

ARGONAVTICON

Liber V.

ARGVMENTVM.

v. 1 - 72. *Augur Idmon et paullo post nauis gubernator Tiphys morbo absumuntur, quibus defletis, combustis et in eadem vrna compositis, e pluribus gubernatoris munus ambientibus legitur Erginus.* 73 - 101. *Peruenitur ad Callichorum fluuium et Acherusidos oras, vbi quum manes, ad quos penetrasset Argonautarum fama, natos suos rerum gerendarum cupidos cuperent videre, id vero ex inferorum legibus non liceret, Sthenelo soli, nuper ad litus sepulto, fuit permissum.* 102 - 140. *Paphlagoniae litora legunt, et adpellunt ad vrbem Sinopen, olim Nympham, vbi socios itineris sese obferunt Autolycus, Phlogius et Deileon, Herculis in expeditione aduersus Amazonas comites. Excepti a Iasone narrant res illo tempore ab Hercule gestas.* 141 - 154. *Transit Argo Chalybas, ferri cudendi artifices, et Tibarenos, quibus in more positum hoc est, vt vxores puerperae non ipsae decumbant in lectis, sed maritos in iis conlocent et diligenter foueant.* 155 - 184. *Porro transgressi Caucasum, vbi eo ipso tempore, insciis Argonautis, Hercules liberat vinculis Promethea, tandem Phasidem intrant.* 185 - 217. *Hic postquam ante omnia Phrixi et Helles manibus libauerat Iason, Phasidisque numen sibi conciliauerat votis, escendere naui socios et quieti se dare iubet.* 218 - 259. *Iam poeta progreditur ad res in Colchide gestas. Phrixus, ante aliquod tempus mortuus, vellus aureum periculi sui monimentum in luco Martis dedicauerat, paullo post socerum Aeetam regem monuerat per somnum de tuendo vellere, et Medea filia externo regi elocanda. Quibus monitis rex parens vellus Soli patri Martique commendat, filiam vero desponsat iuuentutis Albanorum principi Stiro.* 260 - 278. *Omina nonnulla tristia faciunt, vt non fa-*

cerdos tantum tradere vellus, sed Perses etiam, regis frater, suaderet, de quo rex ita excanduit ira, vt Persen ense peteret. Hic vero effugit, mox conlecto exercitu redit, inpetumque iam in vrbem fecerat, sed frustra. 279 - 329. *Hoc ipso tempore aduenit Iason. Iuno et Pallas consilia conferunt, vtrius, Aeetae an Persae, partibus velint adcedere, et Aeetae tandem, ad tempus quidem, fauere constituunt. Iason, nunc noua sibi adeunda fore pericula praesagiens, socios tamen bono iubet animo esse, nouemque sorte eligit, qui ad regem comitentur.* 330 - 363. *Medea diris somniis et ipsa turbata ad flumen, vt omina procuraret, mane erat progressa. Quae, quum e longinquo viros armatos adpropinquare animaduertisset, extimuit primo, sed nutrix, Phrixi recordata, Graecos hosce aduenas esse confirmat.* 364 - 391. *Iason noua pulcritudine a Iunone condecoratus propius adcedit ad Medeam mirabundam, blandisque ab ea adloquiis petit, vt regis adeundi viam tempusque edoceat.* 392 - 407. *Ad haec Medea se regis quidem filiam esse fatetur, non tamen eum ipsa in vrbem deducit, sed vnam e comitibus vias dat ducem, quae vrbem intranti Solis templum monstrat, in quo rex, Solis quippe filius, Senatum soleat habere.* 408 - 456. *Iason hoc templum intrans stupet, atque anaglypha in primis et in atrio et in valuis conspicua, quae partim ad Solem, partim ad antiquitatem Colchicam, partim adeo ad futura Colchidis fata spectarent, admiratur.* 457 - 519. *Tandem rex ipse cum filio Absyrto, futuro genero Stiro, Phrixi filiis magnaque procerum caterua stipatus adparet. Iason verba facit: se cognatum venisse, non sponte, sed iussum atque coactum, vt vellus repeteret aureum, quibus dictis et dona addit.* 520 - 542. *Intus quidem fremit rex, iram tamen dissimilat, et ante omnia postulat, vt in praesentis belli societatem veniat Iason.* 543 - 558. *Coactus hic consentit, mittitque, qui Argonautas de hoc regis consilio certiores faciat, Castorem.* 559 - 618. *Insurgunt omnes, et egregio agmine incedunt, vbi rex epulas instituit, in quibus Iason comites suos regi, hic proceres vicissim suos sistit.* 619 - 696. *Interea Mars adit Iovem, questurus, quod Deabus, quae eas non deceant, concedat, et in Palladem in primis inuehitur. Haec insurgit contra, Iupiter vtrique silentium inponit, Musae ad mensas secundas hymnos canant, Apollo pulsat lyram, Ganymedes pocula ministrat, donec ad somnos surgunt Dii Deaeque.*

Altera lux haud laeta viris emerſit Olympo:
Argolicus morbis fatisque rapacibus Idmon
Labitur, extremi ſibi tum non inſcius aeui.
At memor Aeſonides nimium iam vera loquuti
Phineos, hinc alios rapto pauet Idmone luctus.
Tum comiti pia iuſta tulit, caelataque multa
Arte Dolionii donat velamina regis;
Hoſpes humum ſedemque Lycus. Flens arma reuellit
Idmônis e celſa Mopſus rate; robora caedunt
Pars ſyluis, portantque arae; pars auguris alba
Fronde caput vittisque ligant, poſitumque feretro
Congemuere; dies ſimul et ſuus admonet omnes.
Ecce inter lacrymas interque extrema virorum
Munera, quem curſus penes imperiumque carinae,
Tiphyn agit violenta lues, cunctique pauore
Adtoniti fundunt moeſtas ad ſidera voces:
Arcipotens aduerte, precor, nunc denique Apollo,
Hoc, pater, hoc nobis refoue caput, vlla laboris
Si noſtri te cura mouet, qui cardine ſummo
Vertitur, atque omnis manibus nunc pendet ab vnis.
Dicta dabant ventis, nec debita fata mouebant.
Qualem praecipiti grauidum iam forte parentem
Natorum flet parua manus, trepidique precantur,
Duret vt inualidis et adhuc genitoris egenis;
Haud aliter ſocii ſupremo in tempore Tiphyn
Ante alios ſupereſſe volunt: mors frigida contra
Vrguet, et ille recens oculis interuolat Idmon.
Exanimum fruſtra Minyae clamore morantur,
Auellique negant; vix membra rigentia tandem
Inpoſuere rogo, lacrymasque et munera flammis
Vana ferunt; creſcit donis feralis aceruus.
Vt vero amplexus feſſi rupere ſupremos,
Et rapidae ſonuere faces, tunc ipſa cremari

Viſa ratis medioque viros deponere ponto.
Non tulit Aeſonides, geminis flagrantia cernens
Corpora cara rogis, ſed pectore ductor ab imo
Talia voce gemit: Quid tantum infenſa repente
Numina? quas noſtri poenas meruere labores?
Bina (nefas) tuto pariter mihi funera ſurgunt
Litore; magna adeo comitum numeroſaque pubes?
Aut ſocios rapit atra dies, aut ipſe relinquo
Sontibus inpulſus Furiis. Vbi Tiphys? vbi Idmon
Fata canens? vbi monſtriferae par ille nouercae?
Te ſine, Theſpiade, nos vlla mouebimus vltra
Aequora? nec ſumma ſpeculantem puppe videbo
Pleiadumque globos et agentes noctibus Arctos?
Cui Minyas caramque ratem, cui ſidera tradis?
Carpere ſecuras quis iam iubet Aeſona noctes?
Hoc labor, hoc dulci totiens fraudata ſopore
Lumina et admotis nimium mens anxia Colchis
Profuit? heu quantum Phaſis, quantum Aea receſſit!
Nunc quoque, ſi tenui ſuperant in imagine curae,
Adſis vmbra, precor, venturi praeſcia coeli,
Rectoremque tuae moneas ratis. Haec vbi fatus,
Sola virum flammis vidit labentibus oſſa.
Quod tamen externis vnum ſolamen in oris
Reſtat, ait, caras humus haec non diuidet vmbras,
Oſſaque nec tumulo, nec ſepare conteget vrna,
Sed ſimul, vt iunctis veniſtis in aequora fatis.
Haud mora, reliquias ſocii defletaque miſcent
Nomina; tum viuo frondens e ceſpite tellus
Adgeritur, cineremque Lyco commendat Iaſon.
  Moeſti omnes dubiique, ratem fidiſſima cuius
Dextra regat; ſimul Ancaeus ſollersque petebant
Nauplius. Erginum fato vocat ipſa monenti
Quercus, et ad tonſas victi rediere magiſtri.

Ac velut ille, gregis ceſſit cui regia, taurus
Fertur ouans, hunc omnis honos, hunc omnis in vnum
Transit amor; primo laetus ſic tempore rector
Ingreditur curſus; etenim dat candida certam
Nox Helicen: iam prora fretum commouerat, et iam
Puppe ſedens placidas dimiſerat ancora terras.
Inde, premente Noto, triſtes Acheruſidos oras
Praeterit, et feſta vulgatum nocte Lyaei
Callichoron; nec vana fides: his Bacchus in vndis
Abluit Eoo rorantes ſanguine thyrſos.
Illum, poſt acies rubrique nouiſſima clauſtra
Aequoris, hic reſides thiaſos, hic aera mouentem
Vdaque pampinea nectentem cornua vitta,
Nunc etiam meminiſtis, aquae, Boeotia qualem
Thyas et infelix cuperet vidiſſe Cithaeron.
Fama per extremos quin iam volat inproba manes
Interea, et magnis natorum laudibus inplet,
Venturam coelo fatis melioribus Argo;
Addita iamque fretis repetens freta, iamque ferentes
Cyaneas. Ardent auidos adtollere vultus,
Quos pietas, vel tangit adhuc quos aemula virtus.
Fata inmota manent; vnum, qui litore in illo
Conditus, ad carae mittunt ſpectacula turbae.
It Sthenelus; qualem Mavortia vidit Amazon,
Cumque ſuis comitem Alcides vt condidit armis,
Talis ab aequorei conſurgens aggere buſti
Emicuit; fulſere vndae, Sol magnus vt orbem
Tolleret, aut nubem quateret polus. Atque ea vix dum
Viſa viris atra nox protenus abstulit vmbra.
Ille dolens altum repetit chaos. Omina Mopſus
Dum ſtupet, in prima tumulum procul adſpicit acta,
Obnubensque caput cineri dat vina vocato.
Carmina quin etiam viſos placantia manes

Odryſius dum rite mouet, mixtoque ſonantem
Percutit ore lyram, nomenque reliquit harenis,
Altius in ventos rediit ratis, ac fugit omne
Crobiali latus, et fatis tibi, Tiphy, negatum
Parthenium, ante alios Triviae qui creditur amnes
Fides, et Inopi materna gratior vnda.
Mox etiam Cromnae iuga pallentemque Cytoron
Teque cita penitus condunt, Erythia, carina.
Iamque reducebat noctem polus: alta Carambis
Raditur, et magnae pelago tremit vmbra Sinopes.
Aſſyrios complexa ſinus ſtat opima Sinope,
Nympha prius blandosque Iovis quae luſerat ignes,
Coelicolis inmota procis: deceptus amatae
Fraude Deae nec ſolus Halys, nec ſolus Apollo.
Addidit hic caſu comites Fortuna benigno
Autolycum Phlogiumque et Deileonta, ſequutos
Herculis arma viros; vagus hos ibi ſixerat error.
Vt Graiam videre manum puppimque Pelaſgam,
Prima ruunt celeres ad litora, ſeque precantur
Adcipiant ſocios. Noua dux adcedere gaudet
Nomina, deſertos et iam ſibi currere remos.
Transit Halys longisque fluens anfractibus Iris
Saeuaque Thermodon medio ſale murmura voluens,
Gradiuo ſacer et ſpoliis ditiſſimus amnis,
Donat equos, donat votas cui virgo ſecures,
Quum redit ingenti per Caſpia clauſtra triumpho,
Maſſageten Medumque trahens. Eſt vera propago
Sanguinis, eſt ollis genitor Deus. Hinc magis alta
Haemonidae petere, et monitus non temnere Phinei.
Ipſe autem comitum conuerſus ad ora nouorum,
Vos mihi nunc pugnas, ait, et victricia, ductor,
Herculis arma mei veſtrasque in litore Martis
Interea memorate manus. Sic fatus, et aegro

Corde ſilens audit currus bellique labores
Virginei: exciderit frenis quae prima remiſſis;
Semianimem patrius quam vexerit amnis in aequor;
Quae pelta latus atque humeros nudata pharetris
Fugerit, Herculeae mox vulnere prenſa ſagittae;
Vtque ſecurigeras ſtimulauerit Ira cateruas
Fleturusque pater; quantus duce terror in ipſa,
Qui furor in ſignis, quo balteus arſerit auro.
Nocte ſub extrema clauſis telluris ab antris
Peruigil auditur Chalybum labor; arma fatigant
Ruricolae, Gradive, tui; ſonat illa creatrix
Prima manus belli terras crudelis in omnes.
Nam prius ignoti quam dura cubilia ferri
Eruerent enſesque darent, odia aegra ſine armis
Errabant iraeque inopes et ſegnis Erinnys.
Inde Genetaei rupem Iovis, hinc Tibarenum
Dant virides poſt terga lacus, vbi deſide mitra
Feta ligat partuque virum fouet ipſa ſoluto.
Vos quoque non notae mirati vela carinae
Moſſyni, vos et ſtabulis Macrones ab altis
Byzeresque vagi Philyraeque a nomine dicta
Litora, quae cornu pepulit Saturnus equino.
Vltimus inde ſinus ſaeuumque cubile Promethei
Cernitur, in gelidas conſurgens Caucaſus Arctos.
Ille etiam Alciden Titania fata morantem
Adtulerat tum forte dies; iamque aſpera niſu
Vndique conuellens, veteris cum ſtrage pruinae,
Vincula prenſa manu ſaxis adduxerat imis
Arduus et laeuo grauior pede; conſonat ingens
Caucaſus, et ſummo pariter cum monte ſequutae
Incubuere trabes abductaque flumina ponto.
Fit fragor, aetherias ceu Iupiter arduus arces
Inpulerit, imas manus aut Neptunia terras.

Horruit inmenſum Ponti latus, horruit omnis
Armeniae praetentus Hiber, penitusque recuſſo
Aequore Cyaneas Minyae timuere relictas.
Tum gemitu propiore chalybs denſusque reuulſis
Rupibus audiri montis labor et graue Titan
Vociferans, fixos ſcopulis dum vellitur artus.
Contra autem ignari (quis enim nunc credat in illis
Montibus Alciden, dimiſſaue vota retentet?)
Pergere iter ſocii; tantum mirantur ab alto
Litora discuſſa ſterni niue ruptaque ſaxa,
Et ſimul ingentem moribundae deſuper vmbram
Alitis atque atris rorantes imbribus auras.
Sol propius flammabat aquas, extremaque feſſis
Coeperat optatos iam lux oſtendere Colchos,
Magnus vbi aduerſum ſpumanti Phaſis in aequor
Ore ruit. Cuncti pariter loca debita noſcunt,
Signaque commemorant emenſasque ordine gentes,
Dantque ratem fluuio. Simul aethere plena coruſco
Pallas et alipedum Iuno iuga ſiſtit equorum.
 Ac dum prima graui ductor ſubit oſtia pulſu,
Populeos flexus tumulumque virentia ſupra
Flumina cognati medio videt aggere Phrixi,
Quem comes infelix Pario de marmore iuxta
Stat ſoror, hinc ſaeuae formidine moeſta nouercae,
Inde maris, pecudique timens inponere palmas.
Siſtere tum ſocios iubet atque hic prima ligari
Vincula, ceu Pagaſas patriumque intrauerit amnem.
Ipſe, graui patera ſacri libamina Bacchi
Rite ferens, vmbram vocat, et ſic fatur ad aras;
Per genus atque pares tecum mihi, Phrixe, labores
Tu, precor, orſa regas, meque his tuteris in oris.
Tot freta, tot dure properantia ſidera paſſis,
Phrixe, faue, et patrias placidus reminiſcere terras.

Tu quoque nunc, tumulo nequidquam condita inani,
Adnue, Diva maris, numeroque adcede tuorum.
Quando egomet rurſus per te vehar? aurea quando
Seſton et infauſtos adnoſcent vellera fluctus?
Vos etiam ſyluae, vos Colchidos hoſpitis orae,
Pandite, diues vbi pellis micet arbore ſacra.
Tunc tibi, fecundi proles Iovis, orte niuali
Arcados axe Deae, (fluuio modo, Phaſi, quieto
Palladiam patiare ratem) nec dona, nec arae
Deſuerint tellure mea; veneranda fluentis
Effigies te, Phaſi, manet, quam magnus Enipeus,
Et pater aurato quantus iacet Inachus antro.
Dixerat, atque illi dextra ſine verſa magiſtri
Protenus in proram rediit ratis, omine certo
Fluminis os pontumque tuens. Promittis vt, ecce,
Vtque vocas, reuehemur, ait. Sic deinde precatus
Arma iubet celſa ſocios depromere puppi;
Dona dehinc Bacchi, caſus qui firmet in omnes;
Rapta Ceres, viridesque premunt longo ordine ripas.
  Incipe nunc alios cantus, Dea, viſaque vobis
Theſſalici da bella ducis. Non mens mihi, non haec
Ora ſatis; ventum ad furias infandaque natae
Foedera et horrenda trepidam ſub virgine puppim;
Inpia monſtriferis ſurgunt iam proelia campis.
Ante dolos, ante infidi tamen exſequar aſtus
Soligenae, falli meriti meritique relinqui.
Inde canens: Scythica ſenior iam Solis ab vrbe
Fata laborati Phrixus compleuerat aeui;
Illius extremo ſub funere mira repente
Flamma poli magnoque aries adparuit aſtro,
Aequora cuncta mouens; at vellera Martis in vmbra
Ipſe ſui Phrixus monimentum inſigne pericli
Liquerat, ardenti quercum complexa metallo.

Quondam etiam tacitae viſus per tempora noctis
Effigie vaſta, ſocerumque exterruit ingens
Prodita vox: O qui patria tellure fugatum
Quaerentemque domos, his me confidere paſſus
Sedibus, oblata generum mox prole petiſti,
Tunc tibi regnorum labes luctusque ſuperſunt,
Rapta ſoporato fuerint quum vellera luco.
Praeterea infernae quae nunc ſacrata Dianae
Fert caſtos Medea choros, quemcumque procorum
Pacta petat, maneat regnis ne virgo paternis.
Dixit, et admota pariter fatalia viſus
Tradere terga manu; tum falſo fuſus ab auro
Currere per ſummi fulgor laquearia tecti.
Membra toris rapit ille tremens, patriumque precatur
Numen et Eoo ſurgentes litore currus.
Haec tibi, fatorum genitor tutela meorum
Omnituens; tua nunc terris, tua lumina toto
Sparge mari; ſeu noſtra dolos molitur opertos,
Siue externa manus, primus mihi nuntius eſto.
Tu quoque, ſacrata rutilant cui vellera quercu,
Excubias, Gradive, tene; praeſentia luco
Arma tubaeque ſonent, vox et tua noctibus exſtet.
Vix ea, Caucaſeis quum labſus montibus anguis,
Haud ſine mente Dei, ſpiris nemus omne reſuſis
Inplicuit Graiumque procul reſpexit ad orbem.
Ergo omnes prohibere minas, praedictaque Phrixi
Inuigilat, plena necdum Medea iuuenta
Adnuitur thalamis Albani virgo tyranni.
Interea auguriis monſtrisque minacibus vrbem
Territat ante monens ſemper Deus, et data ſeri
Signa mali; reddi iubet exitiale ſacerdos
Vellus, et Haemoniis infauſtum mittere terris.
Contra Sole ſatus, Phrixi praecepta volutans

Aegro corde, negat; nec vulgi cura tyranno,
Dum ſua ſit modo tuta ſalus. Tunc ordine regi
Proximus et frater materno ſanguine Perſes
Increpitare virum; ſequitur duce turba reperto.
Ille furens ira ſolio ſe proripit alto,
Praecipitatque patres, ipſum quoque talibus auſis
Spem ſibi iam rerum vulgi leuitate ferentem
Enſe petit. Rapit inde fugam crudelia Perſes
Signa gerens, omnemque quatit rumoribus Arcton.
Iamque aderat magnis regum cum millibus vrbi,
Primaque in aduerſos fruſtratus proelia muros
Conſtiterat; datus et ſociis vtrimque cremandis
Ille dies alterque dies, quum, Marte remiſſo,
Debitus Aeaeis dux Theſſalus adpulit oris.
  Nox hominum genus et duros miſerata labores
Retulerat feſſis optata ſilentia terris;
At Iuno et ſummi virgo Iovis intima ſecum
Conſilia et varias ſociabant pectore curas.
Virgo prior: Magna pariter quos mole petamus,
Cernis, ait, Colchos habeant quae proelia, quique
Nunc ſtatus; hinc Perſes, illinc non viribus aequis
Adparat Aeetes aciem. Quibus addimur armis?
Cui Iuno: Dimitte metus, ne proelia forte
Hinc tibi grata negem, manet ingens aegida ſudor,
Et noſtros iam ſudor equos. Stat pectore fixum,
Aeetae ſociare manus. Scio perfida regis
Corda quidem, nullos Minyis exſoluet honores;
Verum alios tunc ipſa dolos, alia orſa mouebo.
Sint, precor, haec; tua namque mihi comitanda poteſtas,
Pallas ait; liceat Graiis vt reddere terris
Aeſonium caput, et puppim, quam ſtruximus ipſae,
Iactatam tandem noſtro componere coelo.
  Talia tunc hominum ſuperi pro laude mouebant.

Triſtior at numquam tantoue pauentibus vlla
Nox Minyis egeſta metu; nil quippe reperto
Phaſide, nil domitis actum Symplegados vndis;
Cunctaque adhuc, magni veniant dum regis ad vrbem,
Ambigua et dubia rerum pendentia ſumma.
Praecipue Aeſoniden varios incerta per aeſtus
Mens rapit vndantem curis ac multa nouantem.
Qualiter ex alta quum Iupiter arce coruſcat,
Pliadas ille mouens mixtumque ſonoribus imbrem
Horriferamue niuem, canis vbi tollitur omnis
Campus aquis, aut ſanguinei magna oſtia belli,
Aut altos diris fatorum gentibus ortus;
Sic tum diuerſis hinc atque hinc molibus anceps
Pectora dux crebro gemitu quatit, optat et almum
Iam iubar et certi tandem diſcriminis horas.
Tunc defixa ſolo coetuque intenta ſilenti
Verſus ad ora virum: Quod primum ingentibus auſis
Optauiſtis, ait, veterumque quod horruit aetas,
Adſumus en, tantumque fretis enauimus orbem.
Nec pelagi nos mille viae, nec fama fefellit,
Soligenam Aeeten media regnare ſub Arcto.
Ergo vbi lux altum ſparget mare, tecta petenda
Vrbis, et ignoti mens experienda tyranni.
Adnuet ipſe, reor, neque inexorabile certe,
Quod petimus; ſin vero preces et dicta ſuperbus
Reſpuerit, iam nunc animos firmate repulſae,
Quaque via patriis referamus vellera terris;
Stet procul et rebus ſemper pudor abſit in arctis.
Dixerat et, Scythicam qui ſe comitentur ad vrbem,
Sorte petit, numeroque nouem ducuntur ab omni.
Inde viam, qua Circaei plaga proxima campi,
Conripiunt, regemque petunt iam luce reducta.
  Forte Deum variis per noctem exterrita monſtris,

Senſerat vt pulſas tandem Medea tenebras,
Rapta toris primi iubar ad placabile Phoebi
Ibat et horrendas luſtrantia flumina noctes.
Namque, ſoporatos tacitis in ſedibus artus
Dum premit alta quies nullaeque in virgine curae,
Viſa pauens caſtis Hecates excedere lucis;
Dumque pii petit ora patris, ſtetit arduus inter
Pontus, et ingenti circum ſtupefacta profundo,
Fratre tamen conante ſequi; mox ſtare pauentes
Viderat intenta pueros nece, ſeque trementum
Spargere caede manus, et lumina rumpere fletu,
His turbata minis fluuios ripamque petebat
Phaſidis, aequali Scythidum comitante caterua.
Florea per verni qualis iuga duxit Hymetti,
Aut Sicula ſub rupe choros, hinc greſſibus haerens
Pallados, hinc carae Proſerpina iuncta Dianae,
Altior, ac nulla comitum certante prius quam
Palluit, et viſo pulſus decor omnis Averno;
Talis et in vittis geminae cum lumine taedae
Colchis erat, nondum miſeros exoſa parentes.
Vt procul extremi gelidis a fluminis vndis
Prima viros tacito vidit procedere paſſu,
Subſtitit, et moeſto nutricem adfata timore eſt:
Quae manus haec, certo ceu me petat agmine, mater,
Aduenit haud armis, haud vmquam cognita cultu?
Quaere fugam, precor, et tutos circumſpice ſaltus.
Audit virginei cuſtos grandaeua pudoris
Henioche, cultus primi cui creditus aeui;
Tum trepidam dictis firmans hortatur alumnam.
Non tibi ab hoſte minae, nec vis, ait, vlla propinquat,
Nec metus; externo iam flammea murice cerno
Tegmina, iam vittas frondemque inbellis oliuae.
Graius adeſt, Graio ſic cuncta ſimillima Phrixo.

Sic ait; at Iuno, pulcrum longiſſima quando
Robur cura ducis magnique edere labores,
Mole noua et roſeae perfudit luce iuuentae.
Iam Talaum iamque Ampyciden aſtroque comantes
Tyndaridas ipſe egregio ſupereminet ore.
Non ſecus, auctumno quam quum magis aſperat ignes
Sirius, et ſaeuo quum nox adcenditur auro,
Luciferas crinita faces, hebet Arcas et ingens
Iupiter; aſt illum tanto non gliſcere coelo
Vellet ager, vellent calidis iam fontibus amnes.
Regina, adtonito quamquam pauor ore ſilentem
Exanimet, mirata tamen, paullumque reductis
Paſſibus, inſolito ſtupuit duce; nec minus inter
Ille tot ignoti ſocias gregis haeret in vna
Defixus, ſentitque ducem dominamque caternae.
Si Dea, ſi magni decus huc ades, inquit, Olympi,
Has ego credo faces, haec virginis ora Dianae,
Teque renodatam pharetris ac pace fruentem
Ad ſua Caucaſeae producunt flumina Nymphae.
Si domus in terris atque hinc tibi gentis origo,
Felix prole parens, olimque beatior ille,
Qui tulerit longis et te ſibi iunxerit annis.
Sed fer opem, regina, viris; nos hoſpita pubes
Aduehimur, Graium proceres, tua tecta petentes.
Duc, precor, ad veſtri, quicumque eſt, ora tyranni,
Ac tu prima doce fandi tempusque modumque.
Nam mihi ſolicito Deus ignaroque locorum
Te dedit; in te animos, ſed et omnia noſtra repono.
Dixit, et operiens trepidam ſtetit. Illa, parumper
Virgineo cunctata metu, ſic orſa viciſſim:
Quem petis Aeeten, genitor meus, ipſaque iuxta
Moenia, ſi biuios poſſis diſcernere calles.
Hac adeo duce ferte gradus; ingentia namque

Caſtra alios aditus atque inpius obſidet hoſtis.
Dixerat haec, patriumque viam detorquet ad amnem,
Sacraque terrificae ſubplex mouet inrita Nocti.
Ille autem inceptum famula duce protenus vrguet
Aere ſeptus iter, patitur nec regia cerni
Iuno virum, prior Aeetae ne nuntius adſit.
Iamque inerat populo mediaeque incognitus vrbi,
Quum comes orſa loqui: Phoebi genitoris ad aras
Ventum, ait; huc adytis iam ſe de more paternis
Rex feret; hic proceres audit populosque precantes
Adloquii facilis (praeſens pater admonet) aequi.
  Dixerat; aſt illi propere monſtrata capeſſunt
Limina, non aliter, quam ſi radiantis adirent
Ora Dei verasque aeterni luminis arces.
Tale iubar per tecta micat; ſtat ferreus Atlas
Oceano, genibusque tumens infringitur vnda;
At medii per terga ſenis rapit ipſe nitentes
Altus equos, curuoque diem ſubtexit Olympo;
Pone rota breuiore ſoror denſaeque ſequuntur
Pliades, et madidis rorant e crinibus ignes.
Nec minus hic varia dux laetus imagine templi
Ad geminas fert ora fores, cunabula gentis
Colchidos hic ortusque tuens; vt prima Seſoſtris
Intulerit rex bella Getis; vt clade ſuorum
Territus hos Thebas patriumque reducat ad amnem,
Phaſidis hos inponat agris, Colchosque vocari
Imperet: Arſinoen illi tepidaeque requirunt
Otia laeta Phari pinguemque ſine imbribus annum,
Et iam Sarmaticis permutat carbaſa bracis
Barbarus. In patriis ſectatur montibus Aean
Phaſis, amore furens; pauidas iacit illa pharetras
Virgineo turbata metu, diſcurſibus et iam
Deficit, ac volucri victam Deus adligat vnda.

Flebant populeae iuuenem Phaethonta ſorores,
Ater et Eridani trepidum globus ibat in amnem;
At iuga vix Tethys ſparſumque reconligit axem
Et formidantem patrios Pyroenta dolores.
Aurea quin etiam praeſaga Mulciber arte
Vellera venturosque olim caelarat Achivos;
Texitur Argoa pinus Pagaſea ſecuri;
Iamque eadem remos, eadem Dea flectit habenas;
Ipſa ſubit nudaque vocat dux agmina dextra.
Exoritur Notus, et toto ratis vna profundo
Cernitur; Odryſio gaudebant carmine phocae;
Adparent trepidi per Phaſidis oſtia Colchi
Clamantemque procul linquens regina parentem.
Vrbs erat hic contra, gemino circumflua ponto,
Ludus vbi et cantus taedaeque in nocte iugales
Regalique toro laetus gener; ille priorem
Deſerit; vltrices ſpectant a culmine Dirae;
Deficit in thalamis turbataque pellice coniux
Pallam et gemmiferae donum exitiale coronae
Adparat, ante omnes ſecum dequeſta labores:
Munere quo patrias pellex ornetur ad aras
Infelix; et iam rutilis conrepta venenis
Inplicat igne domos. Haec tum miracula Colchis
Struxerat ignipotens, nondum noſcentibus, ille
Quis labor, aligeris aut quae ſecet anguibus auras
Caede madens; odere tamen, viſusque reflectunt.
  Quin idem Minyas operum defixerat error,
Quum ſe Sole ſatus patriis penetralibus infert.
Filius hunc iuxta primis Abſyrtus in annis,
Dignus auo, quemque inſontem meliora manerent;
Tum gener Albanis Stirus qui aduenerat oris;
Distulerant ſed bella toros; tum Phrontis et Argus
Aeolidae fraterque Melas, quos aduena Phrixus

Progenuit; pariterque leui Cytiſorus in haſta.
Poſt alii, quos praecipuo Titania tellus
Legit honore patres motique ad proelia reges.
Admonet hic ſocios nebulamque erumpit Iaſon,
Sideris ora ferens; noua lux obſuſa Cytaeis.
Conueniunt rogitantque viros, rogitantque, quid auſi,
Quidue ferant. Poſtquam primis inhiantia dictis
Agmina ſubpreſſumque videt iam murmur Iaſon,
Talia miranti propius tulit orſa tyranno:
Rex Hyperionide, quem per freta tanta petundum
Coelicolae et prima dignum ſtatuere carina,
Si quando hic aliquam noſtro ſatus orbe ſolebat
Theſſaliam, ſi quos Phrixus memorare Pelaſgos;
Hi tibi, tot caſus, horrenda tot auia menſi,
Cernimur. Ipſe egomet proprio de ſanguine Phrixi:
Namque idem Cretheus ambobus et Aeolus auctor
Cum Ioue Neptunoque et cum Salmonide Nympha.
Meque nec huc enſes araeque egere paternae,
Nec tua, Theſſalicis quamquam inclyta nomina terris,
Sponte ſequor. Cui non iuſſo tot adire voluptas
Monſtra maris? cui Cyaneos intrare fragores?
Sceptra tui toto Pelias ſub numine Phoebi
Maxima ſorte tenens totque illa creantia Divos
Oppida, tot vigili pulcerrima flumina cornu;
Ille meum imperiis vrguet caput, ille labores
Dat varios; ſuus vt magnum rex ſpargit ab Argis
Alciden, Sthenelo ipſe ſatus; tamen aſpera regum
Perpetimur iuga, nec melior parere recuſo.
Hic ſibi me auratae pecudis quiscumque periclis
Exuuias perferre iubet. Tibi gratia noſtri
Sit precor haec meritique locus, quod iuſſa recepi,
Teque alium, quam quem Pelias ſperatque cupitque,
Promiſi, et meliora tuae mihi foedera dextrae.

Si petere hoc ſaeui ſtatuiſſem ſanguine belli,
Oſſa dabat Pinduſque rates, quotque ante ſequuti
Inde nec audacem Bacchum, nec Perſea reges.
Sed me nuda fides ſanctique potentia iuſti
Huc tulit, et medii ſociatrix gratia Phrixi,
Iamque tibi noſtra geniti de ſtirpe nepotes.
Nec tamen aut Phrygios reges, aut arua furentis
Bebryciae ſpernendus adii; ſeu fraude petiuit,
Seu quis honore meos, ſua reddita dona; Deumque
Nos genus, atque ratem magnae ſenſere Mineruae.
Vix tandem longis quaeſitam Colchida votis
Contigimus, qualemque dabat te fama, videmus;
Tu modo ne claros Minyis inuideris actus.
Non aliena peto terriſue indebita noſtris;
Si quis et in precibus vero locus, atque ea Phrixo
Crede dari, Phrixum ad patrios ea ferre penates.
Munera tu contra victum mihi vecta per aequor
Adcipe, Taenarii chlamydem de ſanguine aheni
Frenaque et adcinctum gemmis fulgentibus enſem:
Hoc patrium decus, haec materni texta laboris,
His Lapithes adſuerat eques. Da iungere dextram,
Da Scythicas ſociare domos; ſciat effera regis
Ira mihi, quem te horrifero ſortitus in axe
Caucaſus, atque tuis quantum miteſcat habenis.
  Talibus orantem vultu grauis ille minaci
Iam dudum premit, et furiis igneſcit opertis.
Ceu tumet atque imo ſub gurgite concipit auſtros
Vnda ſilens, trahit ex alto ſic barbarus iras,
Et nunc auſa viri, nunc heu! ſua prodita Graiis
Regna fremit, quin et facili ſibi mente receptum
Iam Phrixum dolet, et Scythiae periiſſe timores.
Nunc quaſſat caput, ac iuuenis ſpes ridet inanes,
Quid veſanus agat, quod vellera poſcat ab angue.

Vrit et antiquae memorem vox praefcia fortis,
Cur fimul aut Perfen illinc fibi mouerit, aut hinc
Theffalicam Fortuna ratem; num debitus ifta
Finis agat, faenaeque petant iam vellera Parcae.
Interea quoniam belli pugnaeque propinquae
Cura prior, fingit placidis fera pectora dictis,
Reddit et haec: Cuperem haud tali vos tempore tectis
Aduenifle meis, quo me grauis adfidet hoftis.
Frater enim (fceptri fic omnibus vna cupido)
Excidium parat, et caftris me ingentibus vrguet.
Quare, age, cognatas primum defendite fedes,
Nec decus oblati dimiferis aduena belli,
Namque virum trahit ipfe chalybs; tum vellera victor,
Tum meritis, nec fola dabo. Contra infcius aftus,
Ergo nec hic noftris deerat labor arduus actis,
Excipit Aefonides, et ceu nihil aequore paffis
Additus ifte dies? veniant fuper haec quoque fato
Bella meo? Non hunc parua mihi caede dolorem,
Quasque dedit, luet ille moras. Tum Caftora mittit,
Qui ferat Aeaei fociis refponfa tyranni.
Acribus aft illos curis mora faeua trahebat;
Ac fimul vt medio viderunt Caftora campo,
Crebrior incuffit mentem pauor: O Iovis alma
Progenies, fare, an patriam fpes vlla videndi,
Fare, omnes. Ille in mediis fic orfus Achiuis:
Nec ferus Aeetes, vt fama, nec aurea nobis
Terga negat; bello interea fed preffus iniquo
Auxilium petit; armatos dux protenus omnes
Adcelerare iubet, longo nam tuta receffu
Puppis et obpofita fluuius defenditur vrbe.
  Haud mora, profiliunt, quos nec Rhipaea iuuentus,
Quos nec Iber, aut tota fuis Aurora pharetris
Sustineat, ftetit explicito prius agmine pubes,

Expertique ſimul, ſi tela artusque ſequantur.
Nec quisquam freta, nec patrias iam reſpicit vrbes,
Sed magis ad praeſens itur decus. Incita criſtas
Aura quatit, variis floret via discolor armis,
Qualis ab Oceano nitidum chorus aethera veſtit;
Qualibus adſurgens nox aurea cingitur aſtris.
Illos Sole ſatus tacita moeſtiſſimus ira
Miratur temere adſumtos, nec talia mallet
Robora, quam medios hoſtem ſubiiſſe penates.
Interea laeto patitur conuiuia vultu,
Et iuxta Aeſoniden magno cratere laceſſit,
Nunc ſibi monſtrantem natos Iovis oraque iuxta
Aeacidum, nunc ingentes Calydonis alumnos;
Audit et Alciden infando errore relictum
Defletosque duces terraeque marisque labores.
Ipſe autem tantis concita furoribus arma
Expetit Aeſonides et amicos ordine reges:
Quis procul ille virum nobis, quem balteus aſper
Subligat, et ſtricto ſtat proximus armiger arcu,
Ceu pugnam paret et poſitas confundere menſas?
Contra flammigeri proles Perſeia Solis:
Quem rogitas, Carmeius, ait; mos comminus arma
Semper habere viro, ſemper meminiſſe pharetrae.
Quid Latagum, quid ſi amnigenam mirere Choaſpem?
Bellatoris equi potantem cerne cruores;
Nec tamen inmiſſis hic ſegnior ibit habenis.
Illum, ait Aeſonides, pariter refer, horrida ſignis
Cui chlamys, et multa ſpirat coma flexilis aura.
Reſpicit Aeetes, atque hunc quoque nomine reddit:
Dives Aron; croceos ſic illius omnis odores
Iactat eques, vnctis ſic eſt coma culta maniplis;
Sed nec ſperne virum, et comtis diffide capillis.
Campeſus hic ſpoliis in tigridis, ille profundo

Incumbens Odruſſa mero; viden' alta comantem
Pectora et ingenti turbantem pocula barba?
Hic et Iaxarten dictis ſtupet hoſpes acerbis
Inmodicum linguaque grauem, cui nulla minanti
Non ſuperum, non praeſentis reuerentia belli.
Contra autem Aeetes: Non fruſtra magna ſuperbo
Dicta volant, ait, et vocem paria arma ſequuntur;
Nec requies, quin Marte diem noctemque fatiget;
Atque vbi Rhipaea ſtupuerunt flumina bruma,
Iam pauidi cum prole Getae, iam peruigil illum
Medus et obpoſitis exſpectat Hiberia clauſtris.
Hos autem quae quemque manus, quae ſigna ſequantur,
Si memorem, prius humentem lux ſoluerit vmbram.
Cras acies atque illa ducum cras regna videbis
Disſona, ſaxiferae ſurgat quibus imber habenae;
Quae iaculo gens apta leui, quae picta pharetris
Venerit. Ingentes animo iam proſpice campos,
Atque hanc alipedi pulſantem corpora curru
Euryalen, quibus exſultet Mavortia turmis,
Et quantum elata valeat peltata ſecuri,
Cara mihi et veras inter non vltima natas.
Fatur, et occiduo libat cratera parenti.
Quisque ſuis tum vota Deis et pocula fundit,
Dent aciem, dent belligeros ſuperare labores.
Ecce autem Geticis veniens Gradivus ab antris
Ingentemque trahens Arctoa per aequora nubem
Adſpicit Aeaea Minyas ſtupefactus in vrbe
Ambitumque ſenem promiſſaque vellera puppi
Theſſalicae. Citus ad ſummi ſtellantia patris
Tecta ruit, queſtuque Iovem teſtatur acerbo:
Quae ſtudiis, rex magne, quies? iam mutua Diui
Exitia in ſolos hominum molimur honores,
Teque ea cuncta iuuant, rabidam qui Pallada coelo

Non abigis, neque femineis ius obiicis aufis.
Non querar, exſtructa quod vexerit ipſa carina
Vellera ſacra meis ſperantem auertere lucis,
Quodque palam tutata viros; ſic cetera pergat,
Si valet, inſidiis quae nunc fallacibus ambit,
Noſtra vt Phrixeo ſpolientur templa metallo.
Non opus auxilio Colchis, nec foedere veſtro,
Et Perſen ſimul et Minyas depoſcimus hoſtes.
Quin age, quid tantae coeunt in proelia gentes?
Quid tuus Aeſonides? imus nos, protenus imus
In nemus auriferum, et ſumtis decernimus armis?
Vel tu ſola polo tacitis inopina tenebris
Labere; quantus ibi Deus, experiere, nec illas
Adſtiteris inpune trabes. An Martia templa
Intemeranda minus; tacitus mihi lucus, et agger
Quod rudis, et ſola colimur ſi gentibus vmbra?
Eſt amor et rerum cunctis tutela ſuarum;
Et tibi, magne pater, terris donaria certant;
Eſt honor his etiam ſuus. Anne ego clara Mycenes
Culmina, virgineas praeder ſi Cecropis arces,
Iam coniux, iam te gemitu lacrymisque tenebit
Nata querens; metuant ergo, nec talia poſcant.
Non tulit haec animis, quin longa ſilentia Pallas
Rumperet, inridens ſtrepitumque minasque Gradivi:
Non tibi Biſtonidae, quibus haec fera murmura iactes,
Non Lapithae, ſed Pallas, ait; neque ego aegide digna,
Nec vocer vlterius proles Iovis, excidat iſte
Ni tibi corde tumor; lituos mox armaque faxo
Oderis, et primis adimam tua nomina bellis.
Quin ſimili matrem demens grauitate ſequutus,
Digna quidem monſtrum ſuperis quae tale creauit.
Quod tamen adgreſſae ſcelus, aut quo crimine ſontes,
Si iuuenem, qui iuſſa ſui tam dira tyranni
Inpauidus maria et nondum qui nota ſubibat,
Iuuimus, et magnis aliquam ſpem mouimus auſis?

An nullas praeferre preces, nec foedera regis
Vlla sequi, caeca sed cuncta inpellere pugna
Debuimus? Sic Thraces agunt, sic turbidus iste,
Si qua petit. Cuperem haec etiam nunc bella remitti,
Nec socias armare manus; da vellera, rector,
Et medio nos cerne mari. Quod sin ea Mavors
Abnegat, et solus nostris sudoribus obstat,
Ibimus indecores frustraque tot aequora vectae,
Fassaque, quae nequeam, sim femina? Coeperat ardens
Hic iterum alternis Mavors insurgere dictis.
Excipit hinc contra pater, et sic voce coercet:
Quid vesane fremis? quum vos iam poenitet acti
Peccatumque fatis, tunc ad mea iura venitis.
Quolibet ista modo, quacumque inpellite pugna,
Quae coepistis, habent quoniam sua fata furores.
Te tamen hoc, coniux, et te, mea nata, monebo:
Sit Persen pepulisse fatis, nec vana retentet
Spes Minyas, finemue velint inponere bello.
Illum etenim talis rerum manet (adcipite) ordo:
Victa retro nunc castra dabit, bellumque remittet,
Territus aduentu ducis et virtute Pelasgi;
Mox vbi Thessalicis referent hos flamina terris,
Tunc aderit, victorque domos et sceptra tenebit,
Donec et Aeeten inopis post longa senectae
Exsilia (heu magnis quantum licet in pia fatis!)
Nata iuuet, Graiusque nepos in regna reponat.
Hic labor amborumque haec sunt discrimina fratrum.
Vadite, et aduersis, vt quis volet, inruat armis.
Dixerat, instaurat mensas, pacemque reducit,
Et iam sideream noctem demittit Olympo.
Tunc adsuetus adest Phlegraeas reddere pugnas
Musarum chorus et citharae pulsator Apollo;
Fertque grauem Phrygius circum cratera minister.
Surgitur in somnos, seque ad sua limina flectunt.

C. VALERII FLACCI
SETINI BALBI
ARGONAVTICON
LIBER VI.

ARGVMENTVM.

v. 1 - 13. *Reliqui Dii Deaeque placido ſeſe dederant ſomno; ſolus Mars nihil ab ira remittens de bello cogitat, diuque, vtri parti adcedat, dubius, tandem Perſae Scythisque contra Aeeten et Argonautas opitulari conſtituit. Currum igitur illico hac ipſa nocte conſcendit, ad caſtra Scytharum venit, et ad arma omnes eo in primis concitat, quod Iaſoni, vt in belli ſocietatem veniret, fraudulenter rex Aeetes perſuaſerit.* 14 - 32. *Quod Aeetae conſilium vt irritum faciat Perſes, mittit ad Iaſonem, qui, quantopere ipſe de tradendo vellere laborauerit,* (*vide* 5, 252 - 278.) *eoque iram regis in ſe concitauerit, monerent, et in ſuas partes traherent. Mandata peragere legati nequeunt, nam ad ipſum orientem ſolem agmina Mars committit vtrimque.* 33 - 170. *Poeta prius, quam proelium ipſum deſcribit, gentes ducesque enumerat inſigniores, et primo quidem Scythicos.* I. 42 - 47. *Anauſis, rex Alanorum et Heniochorum, inſenſus eo, quod Medea ipſi olim pacta fuerat.* II. 48 - 59. *Colaxes, dux Biſaltarum, filius Iouis ex Nympha Scythica.* III. 60 - 64. *Auchus, dux Cimmeriorum, crines triplici nodo conſtrictos in vertice gerens.* IV. 65 - 68. *Dathis, a rege ſuo Darape dux miſſus, ſub ſignis habet Gangaridas adcolasque fluuii Geryos lacusque Bices.* V - VII. 69. *Anxur, Rhodalus, Sydon.* VIII. 70 - 73. *Phrixus ab Aceſina fluuio ducit agmen, quod ceruum habet pro ſigno militari.* IX. 74 - 78. *Syenes, dux gentis Hylaeae, quae ſyluas colit amoeniſſimas.* X. 79. *Cyris, dux Hyrcanorum.* XI. 80 - 83. *Coraletae, in plauſtris viuentes.* XII - XIV. 84. 85. *Tyrae fluuii adcolae, et quos miſerat Ambenus mons et vrbs Ophiuſa.* XV. 86. 87. *Sindi, ſeruilis conditionis.* XVI. 88 - 94. *Phalces cum Corallis.* XVII. 95. *Sidones.* XVIII. 96 - 98. *Baternae, duce Teutagono.* XIX - XXII. 101. 102.

Adcolae fluuiorum Noae, Alazonis, Tarae et Evarchi. XXIII. 103. 104. *Ariasmenes, potens prae ceteris rex.* XXIV. 105. *Drancaei.* XXV. 106 - 113. *Caspiadae, qui canes ad proelia comites habent.* XXVI. 114 - 119. *Vares, vates, secum habet Hyrcanos, Indos, Thebarum (Aegypti) et Panchaeae (Arabiae) incolas.* XXVII. 120 - 122. *Iberi tres duces habent: Otacin, Latrin, Neurum.* XXVIII. 123 - 128. *Iazyges, duce Gesandro,* (v. 280.) *qui, ne senectutis incommoda sentiant, sponte se filiis tradunt interficiendos.* XXIX - XXXI. 129 - 131. *Micelae, capillis odoratis, Cissaei, Arimaspi, quorum regio metallifera.* XXXII. 132. 133. *Auchates, laqueis aduersus hostes vti soliti.* XXXIII. 134 - 142. *Thyrsagetae, colonia a Baccho olim deducta.* XXXIV - XXXVII. 143 - 149. *Eumedae, Exomatae, equitandi venandique peritissimi, Torini mellificio, Satarchae re pecuaria diuites.* XXXVIII. 151. *Centores.* XXXIX. 152 - 159. *Choatrae, veneficiis famosi cum duce Coaste.* XL. 160. *Ballonoti.* XLI. 162. *Moesi desultores.* XLII. 162. *Sarmatae, longis armati hastis.* 163 - 170. *Scythicarum istarum gentium inmensam multitudinem et tumultum bellicum comparationibus aliquot inlustrat poeta.*

171 - 177. *Iam ex altera, Colchorum, parte enumerantur* A) *Absyrtus, filius regis,* B) *Stirus destinatus Medeae coniux,* C) *Iason, cui adest Pallas, ita tamen, vt nondum pugnae se ea inmisceat.* 178 - 202. *Mars contra eo acrius instat ad committendas inuicem acies, variaeque dehinc singulares hominum obscuriorum pugnae narrantur, omninoque cruenta campi, in quo pugnatur, facies pingitur.* 203 - 218. D) *Castor Argonauta, equorum amantissimus, quum Hyrcanos fratres, Gelan et Medorem, candidis equis vectos conspexisset, Gelan sagitta deiicit, equumque, adridente Iove patre, sibi vindicat, Medorem autem, fratris mortem vlturum* E) *Phalerus Argonauta conficit.* 219 - 239. *Alii a Castore caesi memorantur, inter quos* XLIII. *Tages et Sarmatarum plures.* 240 - 264. *Nec tamen Colchis incruenta est pugna, quorum, ignobiliorum tamen, mortes narrantur.* 265 - 278. *Medeae proci, Anausis et Stirus alter alterum et sarcasmis petunt et armis: ille vulnere adcepto cadit, hic saucius effugit.* 279 - 385. *Grauem in primis aduersarium experiuntur Colchi* XLIV. *Gesandrum, Iazygum regem, qui obiurgatis ob ignauiam suis, manibusque patris Vorapti inuocatis, primum in* F) *Aquiten, fluuii Phasidis sacerdotem, incidit, qui filium* G) *Cyrnum e proelio reuocaturus in campum venerat. Hoc peremto, obuium sibi factum* H) *Canthum, Argonautam, hasta confodit. Advo-*

lant I - N) *Argonautae Idas, Meleager, Menoetius, Pollux, Telamon, et grauissimum oritur certamen de Canthi cadauere, quod Telamoni tandem contingit eripere, et in* O) *Euryales, Amazonum reginae, curru locare. Euryale ipsa sociam se dat Argonautis, securi letale vulnus infligit Gesandro, qui tandem moribundus concruit.* 386 - 426. *Ariasmenus falcatis curribus magnam intentat Colchis cladem, ad quam auertendam ipsa Pallas Medusae caput admouet, quo factum, vt equi consternati retro verterentur, currusque inplicati ipsos dominos concinderent ipsumque Ariasmenem.* 427 - 454. *Iam vero Iuno his omnibus Iasoni suo aditum ad aureum vellus non pandi, immo vero cum flammiferis tauris Cadmeaque segete decertandum fore praeuidens, Medeam, magicae quippe artis peritissimam, vnam esse, cuius ope Iasonem a periculis liberare possit, existimat, praesertim, si artibus magicis amor Iasonis adcedat.* 455 477. *Adit ergo Venerem, quae et cingulum dat, et obsequiosos omnes Amores suos.* 478 - 506. *Quibus subsidiis instructa Medeae, adsumta Chalciopes sororis et facie et voce, persuadet, vt moenia secum adscendat, ad fortia Argonautarum facta spectanda.* 507 - 572. *Inter mutuas caedes eminent fortitudine Absyrtus et* P) *Aron, et* Q) *Argus, filius Phrixi,* R) *Calais, Argonauta,* S. T) *Eurytus et Nestor, itidem Argonautae* 575 - 601. *Prae aliis tamen omnibus Iasonem oculis prosequitur Medea, magis adhuc a Iunone incitata.* 602-620. *Eadem Iuno ipsum Iasonem nouis viribus instruit, vt Medeae sese rebus praeclare gerendis probet.* 621 - 656. *Praeter alios minorum gentium duces, quos omnes fundit, contra eum insurgit Colaxes, ipsius Iouis filius, qui pluribus Colchis, in his* U) *Tydro, destinato fluuii Phasidis sacerdote, confectis, inpetum tandem facit in Iasonem saxo praegrandi, quod tamen Iuno ad alium auertit. Aduolat Iason, et iactatorem lancea confodit.* 657 - 680. *His omnibus Medea abrepta, et, quid agat, nescia, similatae sororis monile (cestum Veneris) contrectat, eoque ad amorem magis incenditur, sororique de peregrino tam forti solicitudinem fatetur suam, quo facto Iuno eam relinquit.* 681-724. *Medea pergit de muro spectare proelium, cui quum se inmiscuisset* X *Myraces, Parthorum regis ad Aeetem legatus, a Syene sternitur, quod tamen Medeam, in solo Iasone defixam, non magis mouet, quam res ab Argonautis* Y) *Talao et* Z) *Acasto egregie gestae.* 725 - 751. *Tandem insurgit contra Iasonem Perses, a Iunone tamen, destinatus quippe Aeetae subcessor, nebula inuolutus ad extremam aciem abripitur.* 752 760. *Nox tandem proelio finem facit, et duces in vrbem reuertuntur, quo et animo et oculis prosequitur Iasonem Medea.*

At vigil isdem ardet Furiis Gradivus, et acri
Corde tumet, nec quas acies, quae caſtra ſequatur,
Inuenit; ire placet tandem praeſensque tueri,
Sternere ſi Minyas magnoque rependere luctu
Regis pacta queat, Graiamque abſumere pubem.
Inpulit hinc currus, monſtrum inreuocabile belli
Concutiens, Scythiaeque ſuper tentoria ſiſtit.
Protenus e caſtris fugit ſopor, excita tela,
Turbati coiere duces; hos inſuper ingens
Fama mouet, rate quae ſacra vulgabat Achivos
Aduenifſe, ſui repetentes vellera Phrixi,
Quos malus hoſpitio iunctaque ad foedera dextra
Luſerit Aeetes, atque in ſua traxerit arma.
Ergo, conſiliis dum nox vacat alta mouendis,
Legatos placet ire duces mandataque Perſes
Edocet adfari Minyas, fraudemque tyranni
Vt moneant; quinam hinc animos auerterit error;
Se primum Haemoniis hortatum ea vellera terris
Reddere, et exuuias pecudis dimittere ſacrae;
Hinc odium et tanti veniſſe exordia belli.
Quin potius dextramque ſuam ſuaque arma ſequantur,
Aut remeent; neque enim Aeetae promiſſa fidemque
Eſſe loco, abstineant alienae a ſanguine pugnae.
Non illos ideo tanti veniſſe labores
Per maris; ignotis quid opus concurrere, nec quos
Oderis? Haec medio Perſes dum tempore mandat,
Aureus effulſit campis rubor, armaque et acres
Sponte ſua ſtrepuere tubae. Mars ſaeuus ab altis,
Hoſtis io, conclamat, equis, agite, ite, propinquat;
Ac ſimul hinc Colchos, hinc fundit in aequora Perſen;
Tunc et quisque ſuis committit proelia telis,
Voxque Dei pariter pugnas audita per omnes.
Hinc, age, Rhipaeo quos videris orbe furores,

Muſa, mone, quanto Scythiam molimine Perſes
Concierit, quis fretus equis per bella virisque.
Verum ego nec numero memorem, nec nomine cunctos,
Mille vel ora mouens; neque enim plaga gentibus vlla
Ditior, aeterno quamquam Maeotia pubes
Marte cadat; pingui numquam tamen vbere deſit,
Quod geminas Arctos magnumque quod inpleat anguem.
Ergo duces ſolasque, Deae, mihi promite gentes.
Miſerat ardentes, mox ipſe ſequutus, Alanos
Heniochosque truces iam pridem infenſus Anauſis,
Pacta quod Albano coniux Medea tyranno;
Neſcius, heu, quanti thalamos adſcendere monſtri
Arſerit, atque vrbes maneat qui terror Achaeas,
Gratior ipſe Deis orbaque beatior aula.
Proxima Biſaltae regio ductorque Colaxes,
Sanguis et ipſe Deum, Scythicis quem Iupiter oris
Progenuit, viridem Myracen Tibiſenaque iuxta
Oſtia, ſemifero (dignum ſi credere) captus
Corpore, nec Nymphae geminos exhorruit angues.
Cuncta phalanx inſigne Iovis caelataque geſtat
Tegmina diſperſos triſidis ardoribus ignes;
Nec primus radios, miles Romane, coruſci
Fulminis et rutilas ſcutis diffunderis alas.
Inſuper auratos conlegerat ipſe dracones,
Matris Horae ſpecimen, linguisque aduerſus vtrimque
Congruit, et tereti ſerpens dat vulnera gemmae.
Tertius vnanimis veniens cum millibus Auchus
Cimmerias oſtentat opes, cui candidus olim
Crinis ineſt, natale decus; dat longior aetas
Iam ſpatium, triplici percurrens tempora nodo;
Demittit ſacro geminas a vertice vittas.
Dathin Achaemeniae grauior de vulnere pugnae
Miſit in arma Daraps, acies quem Martia circum

Gangaridum, potaque Gerys quos efferat vnda,
Quique lacum cinxere Bicen. Non defuit Anxur,
Non Rhodalo cum fratre Sydon; Acesinaque laeuo
Omine fatidicae Phrixus mouet agmina ceruae;
Ipsa comes, saetis fulgens et cornibus aureis,
Ante aciem celsi vehitur gestamine conti,
Moesta nec in saeuae lucos reditura Dianae.
Mouit et Hylaea subplex cum gente Syenen
Inpia germani praetentans vulnera Perses.
Densior haud vsquam, nec celsior extulit vllas
Sylua trabes; fessaeque prius rediere sagittae,
Arboris ad summum quam peruenere cacumen.
Quin et ab Hyrcanis Titanius expulit antris
Cyris in arma viros, plaustrisque ad proelia cunctas
Coraletae traxere manus; ibi futilis illis
Et domus et crudo residens sub vellere coniux
Et puer e primo torquens temone cateias.
Linquitur abruptus pelago Tyra, linquitur et mons
Ambenus et gelidis pollens Ophiusa venenis.
Degeneresque ruunt Sindi, glomerantque, paterno
Crimine nunc etiam metuentes verbera, turmas.
Hos super aeratam Phalces agit aequore nubem
Cum fremitu, densique leuant vexilla Coralli,
Barbaricae quis signa rotae ferrataque dorso
Forma suum truncaeque Iovis simulacra columnae;
Proelia nec rauco curant incendere cornu,
Indigenas sed rite duces et prisca suorum
Facta canunt veterumque viris hortamina laudes.
Ast vbi Sidonicas inter pedes aequat habenas,
Illinc iuratos secum trahit Aea Baternas,
Quos, duce Teutagono, crudi mora corticis armat
Aequaque nec ferro breuior nec rumpia ligno.
Nec procul albentes gemina ferit aclyde parmas,

Hiberni qui terga Noae gelidumque ſecuri
Eruit, et tota non audit Alazona ripa;
Quosque Taras niueumque ferax Euarchus olorum.
Te quoque venturis, ingens Ariaſmene, ſaeclis
Tradiderim, molem belli lateque ferentem
Vndique falcatos deſerta per aequora currus.
Inſequitur Drancaea phalanx clauſtrisque profuſi
Caſpiadae, quis turba canum non ſegnius acres
Exſilit ad lituos pugnasque capeſſit heriles;
Inde etiam par mortis honos, tumulisque recepti
Inter auos poſitusque virum: nam pectora ferro
Terribilesque innexa iubas ruit agmine nigro
Latratuque cohors, quanto ſonat horrida Ditis
Ianua, vel ſuperas Hecates comitatus ad auras.
Ducit ab Hyrcanis vates ſacer agmina lucis
Varus; eum Scythiae iam tertia viderat aetas
Magnanimos Minyas Argoaque vela canentem.
Illius et dites monitis ſpondentibus Indi
Et centumgeminae Lagea noualia Thebes
Totaque Rhipaeo Panchaia rapta triumpho.
Discolor haſtatas effudit Hiberia turmas,
Quas Otaces, quas Latris agunt et raptor amorum
Neurus, et expertes canentis Iazyges aeui.
Namque, vbi iam viresque aliae, notosque refutat
Arcus, et inceptus iam lancea temnit heriles,
Magnanimis mos ductus auis, haud ſegnia mortis
Iura pati, dextra ſed carae obcumbere prolis,
Enſe dato; rumpuntque moras natusque parensque,
Ambo animis, ambo miſeri tam fortibus actis.
Hic et odorato ſpirantes crine Micelae
Ceſſaeaeque manus, et qui tua iugera nondum
Eruis, ignotis inſons, Arimaſpe, metallis.
Doctus et Auchates patulo vaga vincula gyro

Spargere, et extremas laqueis adducere turmas.
Non ego ſanguineis geſtantem tympana bellis
Thyrſageten cinctumque vagis poſt terga ſilebo
Pellibus et nexas viridantem floribus haſtas.
Fama, ducem, Iovis et Cadmi de ſanguine, Bacchum
Hac quoque turiferos, felicia regna, Sabaeos,
Hac Arabas fudiſſe manu; mox rumperet Hebri
Quum vada, Thyrſagetas gelida liquiſſe ſub Arcto.
Illis omnis adhuc veterum tenor et ſacer aeris
Pulſus et Eoae memoratrix tibia pugnae.
Iungit opes Eumeda ſuas, ſua ſigna ſequuti
Exomatae Torinique et flaui crine Satarchae;
Mellis honos Torinis; ditant ſua mulctra Satarchen;
Exomatas venatus alit, nec clarior vllis
Arctos equis; abeunt Hypanin fragilemque per vndam,
Tigridis aut ſaeuae profugi cum prole leaenae,
Moeſtaque ſuſpectae mater ſtupet aggere ripae.
Inpulit et dubios Phrixei velleris ardor
Centoras et diros magico terrore Choatras.
Omnibus in ſuperos ſaeuus honor, omnibus artes
Monſtrificae: nunc vere nouo compeſcere frondes,
Nunc ſubitam trepidis Maeotin ſoluere clauſtris.
Maximus hos inter Stygia venit arte Coaſtes;
Solicitat nec Martis amor, ſed fama Cytaeae
Virginis et paribus ſpirans Medea venenis.
Gaudet Averna palus, gaudet iam nocte quieta
Portitor et tuto veniens Latonia coelo.
Ibant et geminis aequantes cornibus alas
Ballonoti comitumque celer mutator equorum
Moeſus et ingentis frenator Sarmata conti.
Nec tot ab extremo fluctus agit aequore, nec ſic
Fratribus aduerſa Boreas reſpondet ab vnda,
Aut is apud fluuios volucrum ſonus, aethera quantus

Tunc lituum concentus adit lymphataque miſcet
Millia, quot foliis, quot floribus incipit annus.
Ipſe rotis gemit intus ager, tremebundaque pulſu
Nutat humus; quatit vt ſaeuo quum fulmine Phlegram
Iupiter, atque imis Typhona reuerberat aruis.
Prima tenent illinc patriis Abſyrtus in armis
Et gener ingentesque inter ſua millia reges.
At circa Aeſoniden Danaum manus ipſaque Pallas
Aegide terrifica, quam nec Dea laſſat habendo,
Nec pater horrentem colubris vultuque tremendam
Gorgoneo; nec ſemineces oſtendere crines
Tempus adhuc, primasque ſinit concurrere pugnas.
Inpulit hos contra Mavors pater et mala leti
Gaudia Tiſiphoneque caput per nubila tollens
Ad ſonitum litui mediaque altiſſima pugna,
Necdum clara, quibus ſeſe Fuga mentibus addat.
Illi vbi conſertis iunxere frementia telis
Agmina, virque virum galeis adflauit adactis:
Continuo hinc obitus perfractaque caedibus arma
Corporaque, alternus cruor alternaeque ruinae;
Voluit ager galeas, et thorax egerit imbres
Sanguineos; hinc barbarici glomerantur ouatus,
Hinc gemitus mixtaeque virum cum puluere vitae.
Caſpius Aeaeum conrepto crine Moneſen
Abstulit; hunc pariter Colchi Graiique ſequuntur
Miſſilibus; rapit ille necem praedamque relinquit,
Nec ſociis iam cura viri. Dypſanta Careſus
Strymonaque obſcura ſpargentem vulnera funda
Deiicit; Albani cadit ipſe Cremedonis haſta,
Iamque latet, currusque ſuper turmaeque feruntur.
Proceſſere Melas et Hidasmenus; incipit haſta
Ante Melas, leuis aſt abies eluſit vtrumque.
Enſibus inde ruunt; prior occupat aere citato

Caſſidis ima Melas; infracta eſt vulnere ceruix.
Mixta perit virtus: neſcit cui debeat Oebreus,
Aut cui fata Tyres. Dum ſibila reſpicit Iron
Cuſpidis Argivae, Pyliam latere adcipit haſtam.
  Viderat Hyrcanos paribus discurrere fratres
Caſtor equis, pater armento quos diues ab omni
Nutrierat, fatisque viam monſtrarat iniquis.
Tum magis atque magis peditem candore notato
Tyndariden incendit amor, ſimul obuius haſtam
Pectus in aduerſum Gelae iacit alipedemque;
Conſtitit excuſſo victor duce; riſit ab alta
Nube pater, prenſisque equitem cognouit habenis.
At pariter luctuque furens viſuque Medores
Tyndariden petit, et ſuperos ſic voce precatur:
Hunc, age, vel caeſo comitem me reddite fratri,
Primus et hic noſtra ſonipes cadat inpius haſta,
Credita qui miſero non rettulit arma parenti,
Meque venit contra captiuaque terga miniſtrat.
Dixerat, Actaei ſed eum prior haſta Phaleri
Deiicit; ad ſocias ſonipes citus effugit alas.
Quis tibi fatales vmquam metuiſſet Amyclas
Oebaliamque manum, tot, Rhyndace, montibus inter
Diuiſo, totidemque fretis? cadit inpiger vna
Inguine transfoſſo clari Taulantis alumnus
Semidea genetrice Tages, cui plurima ſyluis
Peruigilat materna ſoror, cultusque laborat.
Tenuia non illum candentis carbaſa lini,
Non auro depicta chlamys, non flaua galeri
Caeſaries pictoque iuuant ſubtemine bracae.
Iamque nouus mediae ſtupefacta per agmina pugnae
Vadit eques, denſa ſpargens haſtilia dextra,
Fulmineumque viris proturbans ingerit enſem
Huc alternus et huc, quum ſaeuior, ecce, iuuentus

Sarmaticae coiere manus fremitusque virorum
Semiferi; riget his molli lorica catena;
Id quoque tegmen equis; at equi porrecta per armos
Et caput ingentem campis hostilibus vmbram
Fert abies obnixa genu, vaditque virum vi,
Vadit equum, docilis relegi docilisque relinqui,
Atque iterum medios non altior ire per hostes.
Orbibus hos rapidis mollique per aequora Castor
Anfractu lenioris equi deludit anhelos
Inmemoresque mori; sed non isdem artibus aeque
Concurrunt vltroque ruunt in funera Colchi.
Campesus inpacta latus inter et ilia quercu
Tollitur, ac mediam moriens descendit in hastam.
Oebasus, infestum submisso poplite Phalcen
Euasisse ratus, lacuum per luminis orbem
Transigitur; tenerae liquuntur vulnere malae.
Contra autem, geminis fidens thoracibus, ictum
Sustulit et gladio Sibotes ferit vltima teli,
Nequidquam: iam cuspis inest, nec fragmina curat
Ambenus, et trunco medium subit Otrea ligno.
Seminecem Taxes Hypanin vehit, atque remissum
Pone trahit fugiens, et cursibus exsuit hastam;
Dumque reconlectam rursus locat, inruit vltro
Turbatumque Lacon et adhuc inuadit inermem.
Inpulit aduerso praeceps equus Onchea conto,
Nequidquam totis reuocantem viribus armos.
In latus adcedit sonipes, adcedit et ipse
Frigidus; arma cadunt, rorat procul vltima cuspis.
Qualem populeae sidentem nexibus vmbrae
Si quis auem summi deducat ab aere rami,
Ante manu tacita cui plurima creuit harundo;
Illa dolis viscoque super conrepta sequaci
Inplorat ramos, atque inrita concitat alas.

Parte alia infeſtis (nam ſors ita iunxit) in armis
Stirus adeſt, laetusque virum cognoſcit Anauſin,
Et prior: En cuius thalamis Aeetia virgo
Dicta manet, noſtrosque feret qui victor amores.
Non, ait, inuitoque gener mutabere patri.
Tum ſimul aduerſas conlatis curſibus haſtas
Coniiciunt; fugit adductis Albanus habenis
Saucius, atque datum leto non ſperat Anauſin,
Nec videt; ille autem telo moribundus adacto,
Ad ſoceros pactaeque ſinus en coniugis, inquit,
Stire, fugis, vulnus referens, quod carmine nullo
Sustineat nullisque levet Medea venenis.
Dixerat, extremus quum lumina conripit error,
Voxque repreſſa gelu percuſſaque vertice tellus.
Hinc animos acies auget magnoque doloris
Turbine Geſandrum Mavors rapit; ille morantes
Increpat, et ſtricto ſic vrguet Iazygas enſe:
Nempe omnes cecidere ſenes, nempe omnis ademtus
Ante pater; quae vos ſubito tam foeda ſenectus
Conripuit fregitque animos atque abstulit iras?
Aut mecum mediam, iuuenes, agite, ite per vrbem
Argolicamque manum, aut caris obcumbite natis.
Inruit, et patrias coeptis ferus aduocat vmbras:
Sancte mihi Vorapte pater, tua pectora nato
Subgere nunc animumque parem, ſi fata peroſo
Tarda tibi turpesque moras non ſegnius ipſi
Paruimus, paruique viam didicere nepotes.
Haec ait, auditurque Erebo; tunc conripit enſem
Turbidus, et Furiis ardens quatit arma paternis.
Indigenis ſacratus aquis magnique ſacerdos
Phaſidis Arctois Aquites errabat in armis,
(Populeus cui frondis honor conſpectaque glauco
Tempora nectuntur ramo) te, Cyrne, parentis

Inmemorem durae cupiens abducere pugnae;
Iamque omnes inpune globos diuerſaque luſtrans
Agmina, quem quaerit, nusquam videt, atque iterum inſtat
Vociferans, iterum belli diuerſa peragrat;
Lancea caeruleas circum ſtrepit incita vittas.
Obprimit admiſſis ferus hunc Geſander habenis.
Ille manum trepidans atque inrita ſacra tetendit:
Teque per hanc, inquit, genitor tibi ſi manet, oro
Canitiem, compeſce minas, et ſicubi nato
Parce meo. Dixit; contra ſic victor adacto
Enſe refert; Genitor, turpi durare ſenecta
Quem mihi reris adhuc, ipſe hac obcumbere dextra
Maluit, atque vltro ſegnes abrumpere metas.
Et tibi ſi pietas nati, ſi dextra fuiſſet,
Haud medii precibus tereres nunc tempora belli,
Praeda future canum. Iuueni ſors pulcrior omni;
Et certare manu decet, et caruiſſe ſepulcro.
Dixerat; ille Deos moriens coelumque precatur,
Dextera ne miſero talis foret obuia nato.
  Te quoque, Canthe, tui non inſcia funeris Argo
Fleuit, ab inuita rapientem tela carina.
Iam Scythicos miſerande ſinus, iam Phaſidis amnem
Contigeras, nec longa dies, vt capta videres
Vellera et Euboicis patrios de montibus ignes.
Illum, vbi congreſſu ſubiit Geſander iniquo,
Territat his: Tu, qui faciles hominumque putaſti
Has, Argive, domos, alium hic miſer adſpicis annum
Altricemque niuem feſtinaque taedia vitae.
Non nos aut leuibus componere brachia remis
Nouimus, aut ventos opus exſpectare ferentes;
Imus equis, qua vel medio riget aequore pontus,
Vel tumida fremit Hiſter aqua; nec moenia nobis
Veſtra placent; feror Arctois nunc liber in aruis

Cuncta tenens mecum; omnis amor iacturaque plauſtri
Sola, nec hac longum victor potiere rapina;
Aſt epulae quodcumque pecus, quaecumque ferarum.
Mitte Aſiae, mitte Argolicis mandata colonis,
Ne trepident; numquam has hyemes, haec ſaxa relinquam,
Martis agros, vbi iam ſaeuo durauimus amne
Progeniem natosque rudes. Vbi copia leti
Tanta viris? Sic in patriis bellare pruinis
Praedarique iuuat, talemque hanc adcipe dextram.
Dixit, et Edonis nutritum miſſile ventis
Concitat; it medium per pectus et horrida nexu
Letifer aera chalybs. Trepidus ſuper aduolat Idas
Ac ſimul Oenides pariterque Menoetius, et qui
Bebrycio propius remeauit ab hoſpite victor.
At vero ingentem Telamon procul extulit orbem,
Exanimem te, Canthe, tegens. Ceu ſeptus in arcto
Dat catulos poſt terga leo, ſic comminus haſtam
Aeacides greſſumque tenet, contraque ruentem
Septeno validam circumfert tegmine molem.
Nec minus hinc vrguet Scythiae manus armaque Canthi
Quisque ſibi et Graio poenam de corpore poſcens.
Arduus inde labos, medioque in corpore pugna
Conſeritur. Magno veluti quum turbine ſeſe
Ipſius Aeoliae frangunt in limine venti,
Quem pelagi rabies, quem nubila, quemque ſequatur
Ille dies; obnixa virum ſic comminus haeret
Pugna, nec adrepto velli de corpore poſſunt,
Vt bouis exuuias multo qui frangere oliuo
Dat famulis, tendunt illi tractuque viciſſim
Taurea terga domant, pingui fluit vnguine tellus;
Talis vtrimque labos, raptataque limite in arcto
Membra viri miſeranda meant. Hi tendere contra,
Hi contra, alternaeque virum non cedere dextrae.

Hinc medium Telamon Canthum rapit; hinc tenet ardens
Colla viri et molles galeae Gesander habenas,
Insonuit quae labsa solo dextramque fefellit.
Ille iterum in clypei septemplicis inprobus orbem
Arietat, et Canthum sequitur Canthumque reposcit,
Quem manus a tergo socium rapit, atque receptum
Virginis Euryales curru locat. Aduolat ipsa
Ac simul Haemonidae, Gesandrumque omnis in vnum
It manus. Ille nouas acies et virginis arma
Vt videt: Has etiam contra bellabimus? inquit;
Heu pudor! inde Lycen ferit ad confine papillae,
Inde Thoen, qua pelta vacat; iamque ibat in Harpen,
Vixdum prima leui ducentem cornua neruo,
Inlabentis equi tendentem frena et Henippen;
Quum regina, grauem nodis auroque securim
Congeminans, partem capitis galeaeque ferinae
Dissipat. Hic pariter telorum inmanis in vnum
It globus; ille diu coniectis subsicit hastis,
Quis grauior nutuque cadens exterruit Idam.
Tunc ruit, vt montis latus, aut vt machina muri,
Quae scopulis trabibusque diu confectaque flammis
Procubuit tamen, atque ingentem propulit vrbem.
  Ecce locum tempusque ratus, iamque et sua posci
Proelia, falcatos infert Ariasmenus axes,
Saeuaque diffundit socium iuga, protenus omnes
Graiugenas, omnes rapturus ab agmine Colchos.
Qualiter, exosus Pyrrhae genus, aequora rursus
Iupiter atque omnes fluuium si fundat habenas,
Ardua Parnasi lateant iuga, cesserit Othrys
Piniger, et mersis decrescant rupibus Alpes;
Diluuio tali paribusque Ariasmenus vrguet
Excidiis, nullo rapiens discrimine currus.
Aegida tum primum virgo spiramque Medusae

Tercentum ſaeuis ſqualentem ſustulit hydris,
Quam ſoli vidiſtis equi. Pauor occupat ingens
Excuſſis in terga viris, diramque retorquet
In ſocios non ſponte luem; tunc enſibus vncis
Implicat et trepidos lacerat Diſcordia currus.
Romanas veluti ſaeuiſſima quum legiones
Tiſiphone regesque mouet, quorum agmina pilis,
Quorum aquilis vtrimque micant, eademque Parentis
Rura colunt, idem lectos ex omnibus agris
Miſerat infelix non haec ad proelia Thybris;
Sic modo concordes externaque fata petentes
Palladii rapuere metus; ſic in ſua verſi
Funera concurrunt dominis reuocantibus axes.
Non tam foeda virum Laurentibus agmina terris
Eiecere Noti, Libyco nec talis imago
Litore, quum fractas inuoluunt aequora puppes.
Hinc biiuges, illinc artus tenduntur heriles,
Quos radii, quos frena ſecant; trahiturque trahitque
Currus caede madens, atroque in puluere regum
Viſcera nunc aliis, aliis nunc curribus haerent.
Haud vsquam Colchorum animi, neque cura cauere
Tela, ſed implicitos miſeraque in peſte reuinctos
Confodiunt, ac forma necis non altera ſurgit,
Quam ceruos vbi non Vmbro venator edaci,
Non penna petit, haerentes ſed cornibus altis
Inuenit, et caeca conſtrictos excipit ira.
Ipſe reconlectis audax Ariasmenus armis
Deſilit, illum acies curuae ſecat vndique falcis,
Partiturque rotis, atque inde ſurentia raptus
In iuga Circaeos tetigit non amplius agros.
Talia certatim Minyae ſparſique Cytaei
Funera miſcebant campis, Scythiamque premebant,
Quum Iuno Aeſonidae, non hanc ad vellera cernens

Eſſe viam, nec ſic reditus regina parandos,
Extremam molitur opem, funeſta prius quam
Conſilia ac feras aperit rex perfidus iras.
Increpat et ſaeuis Vulcanum moeſta querelis,
Cuius flammiferos videt inter regia tauros
Paſcua Tartaream proflantes pectore noctem.
Haec etenim Minyas ne iungere Marte peracto
Monſtra fatis iubeat Cadmei dentibus hydri
Ante diem, timet, et varias circumſpicit artes.
Sola animo Medea ſubit, mens omnis in vna
Virgine, nocturnis qua nulla potentior aris.
Illius ad fremitus ſparſosque per auia ſucos
Sidera fixa pauent, et aui ſtupet orbita Solis.
Mutat agros fluuiumque vias, ſuus adligat igni
Cuncta ſopor, recoquit feſſos aetate parentes,
Datque alias ſine lege colus. Hanc maxima Circe
Terrificis mirata modis, hanc aduena Phrixus,
Quamuis Atracio lunam ſpumare veneno
Sciret, et Haemoniis agitari cantibus vmbras.
Ergo opibus magicis et virginitate tremendam
Iuno duci ſociam coniungere quaerit Achiuo.
Non aliam tauris videt et naſcentibus armis
Quippe parem; medio quam ſi ſtet in agmine flammae,
Nullum mente nefas, nullos horreſcere viſus.
Quid? ſi caecus amor ſaeuusque adceſſerit ignis?
Hinc Veneris thalamos ſemperque recentia ſertis
Tecta petit. Viſa iam dudum proſilit altis
Diua toris volucrumque exercitus omnis Amorum,
Ac prior hanc placidis ſubplex Saturnia dictis
Adgreditur, veros metuens aperire timores:
In manibus ſpes noſtra tuis omnisque poteſtas
Nunc, ait; hoc etiam magis adnue vera fatenti.
Durus vt Argolicis Tirynthius exſulat oris,

Mens mihi non eadem Iovis atque auerſa voluntas,
Nullus honor thalamis, flammaeue in nocte priores.
Da, precor, artificis blanda adſpiramina formae
Ornatusque tuos, terra coeloque potentes.
Senſit Diva dolos, iam pridem ſponte requirens
Colchida et inuiſi genus omne exſcindere Phoebi;
Tum vero optatis potitur. Nec paſſa precari
Vlterius, dedit acre decus fecundaque monſtris
Cingula, non pietas quibus aut cuſtodia famae,
Non pudor, at contra leuis et feſtina cupido
Adfatusque mali dulcisque labantibus error,
Et metus et demens alieni cura pericli.
Omne, ait, imperium natorumque arma meorum
Cuncta dedi; quascumque libet nunc concute mentes.
Cingitur arcanis Saturnia laeta venenis,
Atque hinc virgineae venit ad penetralia ſedis,
Chalciopen imitata ſono formaque ſororem.
Fulſit ab inuita lumen procul, et pauor artus
Protenus atque ingens Aeetida perculit horror.
Ergo nec ignotis Minyas huc fluctibus, inquit,
Aduenifſe, ſoror, nec noſtro ſola parenti
Scis ſocias iunxiſſe manus? At cetera muros
Turba tenet, fruiturque virum coeleſtibus armis;
Tu thalamis ignaua ſedes, tu ſola paterna
Fixa domo? tales quando tibi cernere reges?
Illa nihil contra; nec enim Dea paſſa, manumque
Inplicat, et rapidis mirantem paſſibus aufert.
Ducitur infelix ad moenia ſumma futuri
Neſcia virgo mali et falſae commiſſa ſorori;
Lilia per vernos lucent velut alba colores
Praecipue, quis vita breuis, totusque parumper
Floret honor, fuſcis et iam Notus inminet alis.
Hanc reſidens altis Hecate Perſeia lucis

Flebat, et has imo referebat pectore voces:
Deſeris, heu, noſtrum nemus aequalesque cateruas,
Ah miſera, vt Graias haud ſponte vageris ad vrbes!
Non iniuſſa tamen; neque te, mea cura, relinquam.
Magna fugae monimenta dabis, ſpernere nec vsquam
Mendaci captiua viro, meque ille magiſtram
Sentiet, et raptu famulae doluiſſe pudendo.
Dixerat; aſt illae murorum extrema capeſſunt,
Defixaeque virum lituumque fragoribus horrent;
Quales inſtanti nimborum frigore moeſtae
Subcedunt ramis haerentque pauore volucres.
  Iamque Getae, iamque omnis Hiber Drancaeaque denſa
Strage cadit legio, et latis proſternitur aruis.
Semineces duplicesque inter ſua tela ſuosque
Inter equos ſaeuam miſero luctamine verſant
Congeriem, et longis campos ſingultibus inplent.
Victores contra patrium Paeana Geloni
Congeminant; eadem redeunt mox gaudia victis,
Qua Deus et melior belli reſpexit imago.
Quis tales obitus dederit, quis talia facta,
Dic age, tuque feri reminiſcere, Muſa, furoris.
Abſyrtus clypei radiis curruque coruſcus
Solis aui, cuius vibrantem cominus haſtam
Cernere nec galeam gentes potuere minantem,
Sed trepidae redeunt, et verſo vulnera tergo
Adcipiunt, magnisque fugam clamoribus augent;
Proterit inpulſu grauis agmina, corporaque atris
Sternit equis, gemitusque premit ſpirantis acerui.
Nec leuior comitatur Aron, horrentia cuius
Discolor arma ſuper ſqualentesque aere lacertos
Barbarica chlamys ardet acu, tremefactaque vento
Inplet equum; qualis roſeis it Lucifer alis,
Quem Venus inluſtri gaudet producere coelo.

At non inde procul Rhamelus et acer Otaxes
Dispulerant Colchos pariterque inglorius Armes,
Fraude noua ſtabula et furtis adſuetus inultis
Depopulare greges, frontem quum cornibus auxit
Hiſpidus, inque Dei latuit terrore Lycaei.
Hac tunc adtonitos facie defixerat hoſtes.
Quem ſimul ignota formidine bella mouentem
Vidit Aron: Pauidos te, inquit, nunc rere magiſtros
Et ſtolidum petiiſſe pecus; non paſcua, nec ſeps
Hic tibi; nocturnis mitte haec ſimulacra rapinis,
Neue Deum mihi ſinge, Deus quoque conſere dextram.
Sic ait, intentaque adiutum miſſile planta
Dirigit, et labſis patuerunt vulnera villis.
Nec minus Aeolii proles Aeetia Phrixi
Fertur et ipſa furens, ac ſe modo laeta Cytaeis
Agminibus, modo cognatis oſtentat Achiuis.
Atque hos in medio duri diſcrimine belli
Laudibus inque ipſis gaudens vbi vidit Iaſon:
Macte, ait, o noſtrum genus et iam certa propago
Aeoliae, nec opina, domus; ſat magna laborum
Dona fero, ſatis hoc viſu quaecumque rependo.
Dixit, et in Sueten magnique in fata Ceramni
Emicuit, clypeumque rotans hunc poplite caeſo
Deiicit, illum aperit lato per pectus hiatu
Argus; vtrumque ab equis ingenti porrigit aruo
Et Zacorum et Phalcen, peditem pedes haurit Amaſtrum.
Sanguinis ille globos effuſaque viſcera geſtat
Barbarus, et caſſa frendens ſublabitur ira.
Dat Calais Bariſanta neci ſemperque propinquas
Rhipea venali comitantem ſanguine pugnas.
Centum lecta boum bellator corpora, centum
Pactus equos; his ille animam lucemque rependit
Crudelis; tandem dulces iam caſſus in auras

Reſpicit ac nulla coelum reparabile gaza.
Labitur intortos per tempora caerula crines
Tunc quoque materna velatus harundine Peucron.
At genetrix imis pariter Maeotis ab antris
Inpleuit plangore lacus, natumque vocauit,
Iam non per ripas, iam non per curua volantem
Stagna, nec in medio truncantem marmore ceruos.
Eurytus Exomatas agit aequore. Neſtoris haſtae
Inmoritur primaeuus Helix (nec reddita caro
Nutrimenta patri) breuibus praereptus in annis.
At Latagum Zatenque Daraps; illum exigit haſta,
Hunc fugat, ingentem ſubiti quum ſanguinis vndam
Vidit et extremo lucentia pectora ferro.
  Ecce autem muris reſidens Medea paternis,
Singula dum magni luſtrat certamina belli,
Atque hos ipſa procul denſa in caligine reges
Adnoſcit, quaeritque alios Iunone magiſtra,
Conſpicit Aeſonium longe caput, ac ſimul acres
Huc oculos ſenſusque refert animumque fauentem;
Nunc, quo ſe raperet, nunc, quo diuerſus abiret,
Ante videns; quotque vnus equos, quot funderet arma,
Orantesque viros quam denſis ſterneret haſtis.
Quaque iterum tacito ſparſit vaga lumina vultu,
Aut fratris quaerens, aut pacti coniugis arma,
Saeuus ibi miſerae ſolusque obcurrit Iaſon.
Tunc his germanam adgreditur, ceu neſcia, dictis:
Quis, precor, hic, toto iam dudum feruere campo
Quem tueor, quemque ipſa vides? nam te quoque tali
Adtonitam virtute reor. Contra aſpera Iuno
Reddit agens ſtimulis, ac diris fraudibus vrguet:
Ipſum, ait, Aeſoniden cernis, ſoror, aequore tanto
Debita cognati repetit qui vellera Phrixi,
Nec nunc laude prior generis, nec ſanguinis vsquam.

Adſpicis, vt Minyas inter proceresque Cytaeos
Emicet effulgens, quantisque inſultet aceruis;
Et iam vela dabit, iam litora noſtra relinquet,
Theſſaliae felicis opes dilectaque Phrixo
Rura petens; eat atque vtinam ſuperetque labores!
Tantum effata, magis campis intendere ſuadet,
Dum datur, ardentesque viri percurrere pugnas.
At ſimul hanc dictis, illum Dea Marte ſecundo
Inpulit, atque nouas egit ſub pectora vires.
Ora ſub excelſo iam dudum vertice coni
Saeua micant, curſuque ardeſcit, nec tibi, Perſe,
Nec tibi, Virgo, iubae laetabile ſidus Achivae;
Acer vt auctumni canis iratoque vocati
Ab Iove fatales ad regna iniuſta cometae.
Nec ſua Crethiden latuit Dea, vimque recentem
Sentit agi membris, ac ſe ſuper agmina tollit;
Quantus vbi ipſe gelu magnoque incanuit imbre
Caucaſus, et ſummas abiit hibernus in Arctos.
Tunc vero, ſtabulis qualis leo ſaeuit opimis
Luxurians, ſpargitque famem mutatque cruores;
Sic neque parte ferox, nec caede moratur in vna
Turbidus, inque omnes pariter furit, ac modo ſaeuo
Enſe, modo infeſta rareſcunt cuſpide pugnae.
Tunc et terrificis vndantem crinibus Hebrum
Et Geticum Priona ferit; caput eripit Auchi
Brachiaque, et vaſtis voluendum mittit harenis.
At genitus Iove complerat ſua fata Colaxes;
Iamque pater moeſto contriſtat ſidera vultu,
Talibus aegra mouens nequidquam pectora curis:
Hei mihi, ſi durae natum ſubducere ſorti
Moliar, atque meis auſim confidere regnis!
Frater adhuc Amyci moeret nece, cunctaque Divum
Turba fremunt, quorum nati cecidere cadentque.

Quin habeat ſua quemque dies, cunctisque negabo,
Quae mihi. Supremos miſero ſic fatus honores
Congerit, atque animis moriturum ingentibus inplet.
Ille volat campis, inmenſaque funera miſcet
Per cuneos. Velut hiberno proruptus ab arcu
Imber agens ſcopulos nemorumque operumque ruinas,
Donec ab ingenti bacchatus vertice montis
Frangitur, inque nouum paullatim deficit amnem;
Talis in extreme proles Iovis emicat aeuo,
Et nunc magnanimos Hypetaona Geſithoumque,
Nunc Arinen Olbumque necat; iam ſaucius Apren
Et deſertus equo Tydrum pedes excipit haſta
Phaſiaden, pecoris cuſtos de more paterni
Caucaſus ad primas genuit quem Phaſidis vndas;
Hinc puero cognomen erat, famulumque ferebant
Phaſidis intonſo nequidquam crine parentes.
Iamque aliis inſtabat atrox, quum Diva ſupremas
Rumpit iniqua colus, victorque aduenit Iaſon.
Excipit hunc ſaeua ſic fatus voce Colaxes:
Vos Scythiae ſaturare canes Scythiaeque volucres
Huc miſeri veniſtis? ait, ſaxumque prehenſum,
Illius et dextrae geſtamen et illius aeui,
Concuſſa molitur humo, quod regia Iuno
Flexit ad ignotum caput infletumque Moneſi.
Praeceps ille ruit; nato non depulit ictus
Iupiter, Aeſoniae vulnus fatale ſed haſtae
Per clypeum, per pectus abit, labſoque cruentus
Aduolat Aeſonides, mortemque cadentis acerbat.
Spargitur hinc, miſerisque venit iam notus Alanis.
At regina virum (neque enim Deus amouet ignem)
Perſequitur luſtrans, oculisque ardentibus haeret;
Et iam, laeta minus praeſentis imagine pugnae,
Caſtigatque metus et, quas alit inſcia, curas,

Respiciens, an vera soror; nec credere falsos
Audet atrox vultus, eademque in gaudia rursus
Labitur, et saeuae trahitur dulcedine flammae.
Ac velut ante comas ac summa cacumina syluae
Lenibus adludit flabris leuis Auster, at illum
Protenus inmanem miserae sensere carinae;
Talis ad extremos agitur Medea furores.
Interdum blandae derepta monilia Divae
Contrectat miseroque aptat flagrantia collo,
Quaque dedit teneros aurum furiale per artus,
Deficit, ac sua virgo Deae gestamina reddit,
Non gemmis, non illa leui turbata metallo,
Sed facibus, sed mole Dei, quem pectore toto
Iam tenet; extremus roseo pudor errat in ore.
Ac prior his: Credisne patrem promissa daturum,
O soror, Argolicus cui Dis melioribus hospes
Contigit? aut belli quantum iam restat acerbi?
Heu quibus ignota sese pro gente periclis
Obiicit! Haec fantem medio in sermone reliquit
Incepti iam Iuno potens securaque fraudis.
  Inminet e celsis audentius inproba muris
Virgo, nec ablatam sequitur quaeritue sororem.
At quoties vis dira ducum densique repente
Aesoniden pressere viri, quumque omnis in vnum
Imber iit, toties saxis pulsatur et hastis.
Primaque ad infesti Lexanoris horruit arcus;
Alta sed Aesonium supra caput exit harundo,
Teque, Caice, petit; coniux miseranda Caico
Linquitur et primo domus inperfecta cubili.
Regius Eois Myraces interpres ab oris
Venerat, vt Colchos procul atque Aeetia Parthis
Foedera donato non inrita iungeret auro.
Tum iuuenem terris Parcae tenuere Cytaeis

Ac ſubiti Mavortis amor; ſimul armiger ibat
Semiuir, inpubemque gerens ſterilemque iuuentam.
Ipſe, pharetratis reſidens ad frena tapetis,
Nunc leuis infeſto procurrit in agmina curru,
Nunc fuga conuerſas ſpargit mentita ſagittas.
At viridem gemmis et Eoae ſlamine ſyluae
Subligat extrema patrium ceruice tiaram,
Inſignis manicis, inſignis acinace dextro;
Inproba barbaricae procurrunt tegmina plantae.
Nec latuere diu ſaeuum ſpolia illa Syenen,
Perque leuem et multo maculatam murice tigrin
Concita cuſpis abit; ſubitos ex ore cruores
Saucia tigris hiat, vitamque effundit herilem;
Ipſe puer fracto pronum caput inplicat arcu.
Sanguine tunc atro chlamys ignea, ſanguine vultus
Et grauidae maduere comae, quas flore Sabaeo
Nutrierat liquidoque parens ſignauerat auro.
Qualem ſi quis aquis et fertilis vbere terrae
Educat, ac ventis oleam felicibus inplet,
Nec labor adſiduus, nec ſpes ſua fallit alentem,
Iamque videt primam tenero de vertice frondem,
Quum ſubito inmiſſis praeceps aquilonia nimbis
Venit hyems, magnaque euulſam tendit harena;
Haud ſecus ante vrbem Myraces atque ipſius ante
Virginis ora cadit; ſed non magis illa mouetur
Vnius aegra metu, quam te, Meleagre, furentem,
Quam Talaum videt, aut pugnas miratur Acaſti
(At fatis hos ipſae gentes campique videbant)
Tempeſtate pari verſis incumbere turmis.
Ante oculos fuga foeda ducum largusque cadentum
It cruor et currus dominis ingentibus orbi.
  Non tulit hos Perſes gemitus, cladem que ſuorum
Tergaque verſa tuens his coelum queſtibus inplet:

Quid me iam patriis eiectum ſedibus, iſtas
Vt ſtruerem pugnas Scythiamque in bella mouerem,
Vos ſuperi, vos augurio luſiſtis inani?
Quid fratris meritas tua, Iupiter, omina poenas
Promiſere mihi? nobis Argoa parabas
Scilicet auxilia et tantas coniungere vires.
Saeua quidem lucis miſeris mora; dent tamen, oro,
Vnum illum mihi fata diem, quo fallat Achivos
Sic meritos, quoque hunc videam virtute ſuperbum
Aeſoniden, tantos flentem ſine honore labores.
Dixerat haec, pectusque ſuis euerberat armis,
Et galeam fletu, galeam ſingultibus inplet;
Ibat et in medii praeceps incendia belli,
Ni prior aduerſis Pallas vidiſſet ab armis,
Et ſecum: Ruit ecce ferox in funera Perſes,
Quem genitor Colchis ſolioque reponere fratris
Iam ſtatuit. Noſtra vereor ne fraude peremtum
Increpet, et culpam hanc magno terrore rependat.
Haec dicens atro nebulam diffundit amictu,
Stridentesque viri circum caput amouet haſtas.
Ille ſuper ſocias clementi turbine gentes
Erigitur, paullumque leui raptatus in aethra
Iam tandem extremas pugnae defertur in oras,
Forte vbi ferus Hiber Eſſedoniaeque phalanges
Marte carent, ſolisque iuuant clamoribus agmen.
  Nox ſimul aſtriferas profert mortalibus vmbras,
Et cadit extemplo belli fragor, aegraque muris
Digreditur, longum virgo perpeſſa timorem.
Vt fera Nyctelii paullum per ſacra reſiſtunt,
Mox rapuere Deum iam iam in quodcumque paratae
Thyades, haud alio remeat Medea tumultu,
Atque inter Graiumque acies patriasque phalanges
Semper inexpletis adnoſcit Iaſona curis
Armaque quique caua ſupereſt de caſſide vultus.

C. VALERII FLACCI
SETINI BALBI
ARGONAVTICON
LIBER VII.

ARGVMENTVM.

v. 1 - 25. Post epulas in palatio ad seram noctem protractas vtrimque tandem disceditur, Medea autem insomnem transigit noctem, variis animi agitata motibus, quorum causam Iasonem esse sibi ipsa quidem fatetur, nec tamen, qua ratione optati compos fiat, perspicit. 26 - 31. Postridie Iason regem victoria laetum denuo adeundum ratus, nil aliud, quam sponte sibi aureum vellus oblatum iri, sperat. Frustra: rex enim 32 - 77. denuo audaciam inpudentiamque Iasoni exprobrat, qui terris e longinquis nil nisi praedo aduenerit, vt donaria e templis natasque, si Dis placeat, rapiat atque secum abducat. Si tamen, sic pergit, perstas, age, tauros in agro ad vrbem sito igniuomos aratro iungas, nec deerunt, quae per sulcos spargas, semina. Tecum igitur tuisque, quos iactas, cum Diis perpende, nec nisi vnius moram noctis tibi concedo. 78 - 81. Medea ad haec patris crudelia iussa contremiscit pallida, timetque de hospite, qui, quae pericula ipsum maneant, fortasse ignoret. 82 - 102. Iason haud secus, ac ex ipso portu in altum iterum proiectus nauta, moestius adstat oculis defixis; mox conligit sese, diri duris verbis increpat tyranni perfidiam, nihilque se reformidare confirmat, quidquid Peliae Aeetaeque horumque similes tyranni omnes sibi inponant — et sic ex aula se proripit. 103 - 152. Vix adtollere vultum ausa Medea oculis tamen prosequitur abeuntem, qui numquam antea tam pulcer tamque admirandus esset visus. Iam vero mox sperat, fore, vt patrem saeui iussi poeniteat, mox in cubiculo secum agit moesta, mox in sororis, comitum matrisue sinu curas deponere gestit, patrisque solito blandius manus osculatur; subinde totum Iasonem animo excutere adlaborat. Tandem somno se dare cupit, in quo tamen ipso modo hospitem, modo patrem subplices sibi videt fieri. 153 - 170. Ad

hanc animo Medeae inconstantiam euellendam Iuno Veneris auxilium denuo inplorat. 171 - 192. *Venus ita facilem se praebet, vt totum ipsa negotium in se suscipere velle promittat, postulat tamen, vt Iasonem per Iridem iubeat in luco ad vrbem adesse. Iris igitur Iasonem, Venus Medeam adit, Iuno in Caucaso considet monte, rei euentum exspectatura.* 193 - 209 *Eminus adhuc vim exserit Venus in Medeam, quae et secum ipsa, et cum Iasone loquens inducitur.* 210 - 236. *Iam Venus, adsumta Circes amitae specie, lecto adsidet Medeae, eidemque de felici post longam absentiam in patriam reditu laetanti suadet, vt patrio solo sese nolit continere, immo suo admonita exemplo alias terras, si ita occasio ferat, non adspernetur. Vide, inquit, me Tusci maris regionem, te vero, si domi desideas, quam belluli manent proci, Sarmatae, Hiberi, Geloni!* 237 - 253. *Apage vero, respondet Medea; ast alia, nescio quae, mordet animum cura, quam tu mihi leuare potes — sed video, nec te posse — quibus dictis lacrymans caput in Veneris condit sinu.* 254 - 291. *Propius nunc ad rem adcedit Venus, et inter alios sermones haec narrat: Dum huc aduolarem, vidi ad vrbem nauim abitum parantem, ex qua prodiit iuuenis formosissimus, qui, quum vnam ex comitibus tuis me esse opinaretur, suae apud te sollicitudinis interpretem me voluit esse, mandauitque, vt ad auxilium sibi ferendum apud te intercederem. Addixi, tuque noli, quaeso, fidem nomine tuo datum fallere.* 292 - 299. *Tantum vero abest, vt his commoueatur Medea, vt potius ira excandescens vix manus ab amita contineat, aures ceruicali obstruat, morique malit, quam inpia in patrem esse.* 300 - 322. *Perstat Venus, sequi se iubet, et in portis praestolari velle promittit Medea sibi relicta, primo quidem domo excedere nolle certa, mox tamen fluctuare incipit, donec ianuae cardines denuo motos audire sibi videtur.* 323 - 346. *Praeualente sensim amoris sensu penetrale intrat, vbi medicamina condere solebat, herbas quaesitura, quibus Iasoni fortasse vtilem praestare operam possit. Redit aliquantisper pudor, quo fit, vt sibi ipsa malit veneno mortem consciscere; mox tamen iuuentutis et suae et Iasonis memor patrem incusare incipit, qui fidem hospiti datum fraudulenter fefellerit.* 347 - 370. *Quam paullo ante tantopere auersata erat Circen, vltro iam, vt in seruando Iasone se adiuuet, optat, herbasque promit exquisitissimas.* 371 - 399. *Tandem media nocte, comite blandiloqua Venere, palatium relinquit trepida, ad portam vrbis semel adhuc dubitat, pergit tamen inter cantus magicos, donec ad lucum venit, vnde statim provolat Iason; quo facto et Iris et Venus in Olympum*

redeunt. 400 - 430. *Attoniti vtrique amantes contra se stantes silent; prior silentium rumpit Iason, querulus tamen magis iustaeque confidens causae, quam supplex.* 431 - 460. *Ad haec Medea prae pudore vix loqui sustinens ita tandem respondet, vt sua ipsius virtute, vel Deorum auxilio Iasonem malit periculis sese expedire; misericordia tamen ductam medicamina quaedam secum adlata ait tradere velle.* 461 - 472. *Cupide haec adripit Iason, vsum eorum edocet Medea, arma cantibus consecrat magicis, ipsumque inuiolabilem reddit.* 472 510. *Inter haec subit animum, fieri tamen posse, vt Iason adcepti beneficii immemor se deserat, quod numquam se facturum hic promittit sanctissime.* 511-538. *Vt, quam timidus sit velleris custos draco, Iasoni experimentum daret Medea, turbat illum, furentem reprimit, et tandem in vrbem reuertitur.* 539 - 563. *Interea rex Aeetes noctu salutem fuga petiisse Iasonem ratus, primo mane Echiona Argonautam, qui Iasonem pugnae paratum stare nuntiet, adesse videt; tauros igitur emitti, et semina promi iubet.* 564 - 606. *Ruunt e stabulis tauri, et per campum grassantur, coerciti tamen iunguntur aratro.* 607 - 639. *Aeque feliciter prognatos e semine sparso terrigenas, adiuuante Medea, obtruncat Iason, vel ita committit, vt se inuicem ipsi conficiant.* 640 - 653. *Aeetes stupet, et Iason clamore sociorum laetantium excipitur.*

Te quoque Thessalico iam serus ab hospite vesper
Diuidit, et te iam tua gaudia, virgo, relinquunt,
Noxque ruit, soli veniens non mitis amanti.
Ergo vbi, cunctatis extremo in limine plantis,
Contigit aegra toros, et mens incensa tenebris,
Vertere tunc varios per longa insomnia questus,
Nec pereat quo scire malo; tandemque fateri
Ausa sibi, paullum medio sic fata dolore est:
Nunc ego quo casu, vel quo sic peruigil vsque
Ipsa volens errore trahor? non haec mihi certe
Nox erat ante tuos, iuuenis fortissime, vultus.
Quos ego cur iterum demens iterumque recordor,
Tam magno discreta mari? quid in hospite solo
Mens mihi? cognati potius iam vellera Phrixi

Adcipiat, quae ſola petit, quaeque vna laborum
Cauſa viro. Nam quando domos has ille reuiſet?
Aut meus Aeſonias quando pater ibit ad vrbes?
Felices, mediis qui ſe dare fluctibus auſi,
Nec tantas timuere vias, talemque ſequuti
Hunc qui deinde virum; ſed ſic quoque talis abito.
Tum iactata toro nimiumque experta cubile
Ecce videt tenui candeſcere limen Eoo;
Nec minus inſomnem lux orta refecit amantem,
Quam quum languentes lenis erigit imber ariſtas,
Grataque iam feſſis deſcendunt flamina remis.
At ſua longarum Minyas iam cura viarum
Admonet, inque ipſo nequidquam tempore regem
Laetitiae meritique petunt; quem paſſus Iaſon
Vota prius captasque Deis adcendere praedas,
Prominet, atque oculos longe tenet, aurea ſi iam
Pellis et oblatis clareſcant atria villis.
Ille autem iam iam vultus vocesque paratas
Ante aperit, rumpitque moras, inque ipſa morantis
Proſilit ora viri, talique effunditur ira:
Orbe ſatos alio, ſua litora regnaque habentes,
Quis furor has mediis tot fluctibus egit in oras,
Quisue mei vos tantus amor? Tu prima malorum
Cauſa mihi, tu, Phrixe gener; non te aequore merſum,
Quo ſoror, vt felix nullos nunc nomine Graios
Noſſem ego. Quis regum Pelias, quis Theſſalus, aut quae
Graecia? Quodnam hominum cerno genus? aut vbi cautes
Cyaneae? venit Scythicas en hoſpes in oras.
Quinquaginta Aſiam (pudet heu!) penetrarit Iaſon
Exſulibus? meque ante alios ſic ſpreuerit vna,
Vna ratis, ſpolium vt viuo de rege reportet?
Ipſum efferre, meos ipſum me pandere lucos
Imperet, et nullo dignetur vincere bello?

Cur, age, non templis ſacrata auellere dona
Omnibus, atque ipſas gremiis abducere natas,
Praedo, libet? vobisne domos, vobisne parentes
Eſſe putem, ratis infandis quos ſola rapinis
Saeuaque paſcit hyems? et quos, credamus vt ipſis,
Rex ſuus inliſit pelago vetuitque reuerti?
Scilicet Aeoliae pecudis poteretur vt auro.
Ante meus caeſa deſcendet Caucaſus vmbra,
Ac prior Haemonias rapiet ſuper aequora praedas.
Haud ego cum vittis ſtatui feralibus Hellen.
Si tamen his aliter perſtas non cedere terris,
Teque pudor caſſi reditus monet, ac latet vna
Neſcio quid plus puppe viris; haud ipſe morabor,
Quae petitis; modo noſtra prior tu perfice iuſſa.
Martius ante vrbem longis iacet horridus annis
Campus, et ardentes ac me quoque, vomere preſſo,
Me quoque cunctantes interdum adnoſcere tauri.
His magis atque magis rabiem nunc noſtra ſenectus
Luxuriemque dedit, ſolitoque ſuperbior ignis
Ore fremit. Subcede meae, fortiſſime, laudi,
Et noſtros recole, hoſpes, agros. Nec ſemina deerunt,
Quae prius ipſe dabam, et meſſes, quas ſolus obibam.
Conſiliis nox vna ſatis, tecumque retracta
Cumque tuis haec iuſſa Deis; ac ſi quid in iſto eſt
Robore, praedicti venies in rura laboris.
Ipſe incertus adhuc, tenebris te protenus illis
Inuolui flammisque velim, durare parumper
An magis, euerſo iacias dum ſemina campo,
Ac tibi Cadmei dum ſeminis exeat hydri
Miles, et armata floreſcant pube nouales.
  Filia prima trucis vocem mirata tyranni
Haeſit, et ad iuuenem pallentia retulit ora,
Contremuitque metu, ne neſcius audeat hoſpes,

Seque miſer ne poſſe putet. Perſtrinxerat horror
Ipſum etiam, et moeſta ſtabat defixus in ira.
Non ita Tyrrhenus ſtupet Ioniusque magiſter,
Qui portus, Tyberine, tuos claramque ſerena
Arce Pharon praeceps ſubiit; nusquam oſtia, nusquam
Auſoniam videt, et ſaeuas adcedere Syrtes.
Tum tamen, infando quae det reſponſa tyranno,
Conligit, et tandem obtutu conſurgit ab alto:
Non, ait, hos reditus, non hanc, Aeeta, dediſti
Spem Minyis, quum prima tuis pro moenibus arma
Induimus. Quo verſa fides? quos veſtra volutant
Iuſſa dolos? alium hic Pelian, alia aequora cerno.
Quin agite, hoc omnes odiisque vrguete tyranni
Imperiisque caput; quamquam mihi dextera, nec ſpes
Defuerit mox iuſſa pati, nec cedere duris.
Vnum oro, ſeu me illa ſuis ſeges obruet haſtis
Hauriet aduerſo ſeu craſtinus ignis hiatu,
Nuntius hinc ſaeuas Peliae mittatur ad aures,
Hic periiſſe viros, et me, ſi veſtra fuiſſet
Vlla fides, reducem patriae potuiſſe referri.
Talibus adtonitos dictis natamque patremque
Linquit, et infida praeceps prorumpit ab aula.
At trepida et medios inter deſerta parentes
Virgo ſilet, nec fixa ſolo ſeruare parumper
Lumina, nec potuit moeſtos non flectere vultus;
Reſpexitque fores, et adhuc inuenit euntem.
Viſus et heu miſerae tunc pulcrior hoſpes amanti
Diſcedens, tales humeros, ea terga relinquit.
Illa domum atque ipſos paullum procedere poſtes
Optat, et ardentes tenet intra limina greſſus.
Qualis, vbi extremas Io vaga ſentit harenas,
Fertque refertque pedem, tumido quam cogit Erinnys
Ire mari, Phariaeque vocant trans aequora matres;

Circuit haud aliter, foribusque inpendet apertis,
An melior Minyas reuocet pater; oraque quaerens
Hofpitis, aut folo moeret defecta cubili,
Aut venit in carae gremium refugitque fororis,
Atque loqui conata filet; rurfusque recedens
Quaerit, vt Aeaeis hofpes confederit oris
Phrixus, vt aligeri Circen rapuere dracones.
Tum comitum vifu fruitur miferanda fuarum,
Inplerique nequit; fubitoque parentibus haeret
Blandior, et patriae circumfert ofcula dextrae.
Sic adfueta toris et menfae dulcis herili,
Aegra noua iam pefte canis rabieque futura,
Ante fugam totos luftrat queribunda penates.
Tandem etiam molli fefe femel increpat ira:
Pergis, ait, demens, teque illius angit imago
Curaque, qui profuga forfan tenet alta carina,
Quique meum patrias referet nec nomen ad vrbes?
Quid me autem fic ille mouet, fuperetne labores,
An cadat, et tanto turbetur Graecia luctu?
Saltem, fata virum fi iam fuprema ferebant,
Iuffus ad ignotos potius foret ire tyrannos!
O vtinam, et tandem non hac moreretur in vrbe!
Namque et fidereo noftri de fanguine Phrixi
Dicitur, et caram vidi indoluiffe fororem;
Seque ait has iuffis actum mifer ire per vndas.
At redeat quocumque modo, meque ifta precari
Nefciat, atque meum non oderit ille parentem.
Dixerat haec, ftratoque graues proiecerat artus,
Si veniat miferata quies, quum faeuior ipfe
Turbat agitque fopor; fubplex hinc fternitur hofpes,
Hinc pater. Illa noua rumpit formidine fomnos,
Erigiturque toro; famulas carosque penates
Adnofcit, modo Theffalicas raptata per vrbes.

Turbidus vt Poenis caecisque pauoribus enſem
Conripit, et ſaeuae ferit agmina matris Oreſtes;
Ipſum angues, ipſum horriſoni quatit ira flagelli,
Atque iterum infeſtae ſe feruere caede Lacaenae
Credit agens, falſaque redit de ſtrage Dearum
Feſſus, et in miſerae conlabitur ora ſororis.
His vbi nequidquam nutantem Colchida curis
Iuno videt, necdum extremo parere furori;
Non iam mentitae vultum vocemque reſumit
Chalciopes. Quando ardor hebet, leuiorque pudori
Mensque obnixa malo, tenues ſublimis in auras
Tollitur, et fuluo Venerem veſtigat Olympo:
Sum memor, vt tantum mecum partita laborem;
Illa nimis ſed dura manet, conuerſaque in iram
Et Furias dolet, ac me nunc decepta reliquit.
I, precor, atque iſtum, quo me fruſtratur, amorem
Vince, precor, patriis vt tandem euadere tectis
Audeat, atque meum caſu defendere ab omni
Aeſoniden. Quin illa ſacro, quo freta, veneno
Illum etiam totis adſtantem noctibus anguem,
Qui nemus omne ſuum, quique aurea (reſpice porro)
Vellera tot ſpiris circum, tot ductibus inplet,
Soluat, et in ſomnos ingenti ſoluat ab orno.
Haec tibi nunc, Furiis atque ipſi cetera mando.
Tum Venus aligerum mater ſic fatur Amorum:
Nec tibi, quum primos adgreſſa es flectere ſenſus
Virginis ignotaque animum contingere cura,
Defuimus, data continuo ſed cingula ſoli
Noſtra tibi, quis mota loco labefactaque ceſſit.
Haud ſatis eſt, ſed me ipſa opus, et cunctantia poſcunt
Pectora me dubiusque pudor; iam foedera faxo
Aeſonii petat ipſa viri, metuatque morari.
Tu face luciferae citus ad delubra Dianae

Deueniat, ſacras ſolita eſt vbi fundere taedas
Colchis, et aequali dominam luſtrare caterua.
Nec te nunc Hecates ſubeat metus, aut mea forte
Inpediat ne coepta time; quin audeat opto:
Continuo transibit amor, cantuque trilingui
Ipſam flammiferos cogam compeſcere tauros,
Amplexumque pati. Volucrem tunc adſpicit Irin,
Feſtinamque iubet monitis parere Diones,
Et iuuenem Aeſonium praedicto ſiſtere luco.
Protenus hinc Iris Minyas, Cytherea petiuit
Colchida; Caucaſiis ſpeculatrix Iuno reſedit
Rupibus, adtonitos Aeaea in moenia vultus
Speque metuque tenens et adhuc ignara futuri.
  Vix primas obculta Venus proſpexerat arces,
Virginis ecce nouus mentem perſtringere languor
Incipit; ingeminant commotis queſtibus aeſtus.
Ergo iterum ſenſus varios ſuper hoſpite voluens
Moeret, et abſenti nequidquam talia fatur:
Si tibi Theſſalicis nunc, ſi tua forte venenis
Mater, et heu, ſi qua eſt, poſſet ſubcurrere coniunx!
Quidue tuos virgo poſſim niſi flere labores?
Hoc ſatis; ipſa etiam caſus ſpectare ſupremos,
Atque iterum durae cogar comes eſſe ſorori.
Et nunc ille ſua non quemquam ſorte moueri,
Non vllum meminiſſe putat, cumque omnibus odit
Me quoque. Si quando fuerit tamen vlla poteſtas,
Illum ego, qui diris cinis vltimus haeſerit aruis,
Oſſaque, quis tauri ſaeuusque pepercerit ignis,
Componam, ſedemque dabo. Fas tunc mihi manes
Dilexiſſe viri, tumuloque has reddere curas.
  Dixerat; ecce toro Venus inprouiſa reſedit,
Sicut erat, mutata Deam mentitaque pictis
Veſtibus et magica Circen Titanida virga.

Ipſa, velut lenti fallatur imagine ſomni,
Hic oculos incerta tenet, magnique ſororem
Paullatim putat eſſe patris; tum flebile gaudens
Proſiluit, ſaeuaeque vltro tulit oſcula Divae.
Ac prior: O tandem, vix tandem reddita, Circe,
Dura tuis, quae te biiugis ſerpentibus egit
Hinc fuga? quaeue fuit patriis mora gratior oris?
Ante et Theſſalicae Phaſin petiere carinae,
Perque tot infelix fruſtra vada venit Iaſon,
Quam patriae te mouit amor. Tum cetera rumpit
Obcurritque Venus: Tu nunc mihi cauſa viarum;
Sola tuae venio (iam pridem ignaua) iuuentae;
Cetera parce queri, neu me meliora ſequutam
Argue; quippe vt iam reputentur munera Divum,
Omnibus hunc potius communem animantibus orbem,
Communes et crede Deos. Patriam inde vocato,
Qua redit itque dies. Nec nos, o nata, malignus
Cluſerit hoc vno ſemper ſub frigore Phaſis.
Fas mihi non habiles, fas et tibi linquere Colchos.
Et nunc Auſonii coniux ego regia Pici,
Nec mihi flammiferis horrent ibi paſcua tauris,
Meque vides Tusci dominam maris. At tibi quinam
Sauromatae, miſeranda, proci? cui vadis Hibero
(Hei mihi!) vel ſaeuo coniux non vna Gelono?
Illa Deae contra iam dudum ſpernere voces:
Non ita me inmemorem magnae Perſeidos, inquit,
Cernis, vt infelix thalamos ego cogar in illos.
I, precor, atque vnum pro me dimitte timorem.
Sed magis his miſeram, quando potes, eripe curis,
Vnde metus aeſtusque mihi, quaeque aſpera, mater,
Perpetior durae iam dudum incendia mentis.
Nulla quies animo, nullus ſopor ardua amanti.
Quaere malis noſtris requiem, mentemque repone,

Redde diem noctemque mihi, da prendere veſtes
Somniferas ipſaque oculos componere virga.
Tu quoque nil, mater, prodes mihi, fortior ante
Sola fui; triſtes thalamos infeſtaque cerno
Omnia, vipereos ipſi tibi ſurgere crines.
Talia verba dabat, conlabſaque flebat iniquae
In Veneris Medea ſinus, peſtemque latentem
Oſſibus atque imi monſtrabat pectoris ignem.
  Occupat amplexu Venus, et furialia figit
Oſcula, permixtumque odiis inſpirat amorem.
Dumque illam variis moerentem vocibus ambit
Inque alio ſermone tenet; Quin hoc, aït, audi,
Atque adtolle genas, lacrymisque haec infit obortis:
Quum leuis a ſuperis ad te modo laberer auris,
Forte ratem primo fugientem litore cerno,
Qualem noſtra ſuo numquam dimittere portu
Vellet, adhuc omnes quae detinet inſula nautas.
Vnus ibi, ante alios qui tum mihi pulcrior omnes
Viſus erat, (longeque ducem mirabar et ipſa)
Aduolat, atque vnam comitum ratus eſſe tuarum:
Per, tibi ſi quis, ait, morituri protenus horror,
Et quem non meritis videas obcurrere monſtris,
Haec precor, haec dominae referas ad virginis aurem;
Tu fletus oſtende meos, illi has ego voces,
Qua datur, hasque manus, vt poſſum, a litore tendo.
Ipſae, ego quas mecum per mille pericula traxi,
Defecere Deae; ſpes et via ſola ſalutis,
Quam dederit, ſi forte dabit. Ne vota repellat,
Ne mea; totque animas, quales nec viderit vltra,
Dic, precor, auxilio iuuet, atque haec nomina ſeruet.
Si Pelopis duros prior Hippodamia labores
Expediit, totque ora ſimul iugulata procorum
Reſpiciens tandem patrios exhorruit axes,

Si dedit ipſa neci fratrem Minoia virgo;
Cur non hoſpitibus fas ſit ſubcurrere dignis
Te quoque, et Aeaeos iubeas miteſcere campos?
Occidat aeterna tandem Cadmeia morte
Iam ſeges et viſo fumantes hoſpite tauri.
Hei mihi, quod nullas hic poſſum exſoluere grates!
Vt tamen hoc ſaeua corpus de morte receptum,
Hanc animam ſciat eſſe ſuam. Miſerebitur ergo,
Dic, ait, an potius? ſtrictumque ruebat in enſem.
Promiſi; ne falle, precor. Quumque ipſa mouerer
Adloquio caſuque viri, te paſſa rogari
Sum potius; tu laude noua, tu ſubplice digno
Dignior es; ſat fama meis iam parta venenis.
  Torſerat illa graui iam dudum lumina vultu
Vix animos dextramque tenens, quin ipſa loquentis
Iret in ora Deae; tanta pudor aeſtuat ira
Verba cauens, horror molles inuaſerat annos.
Iamque toro trepidas infelix obſtruit aures,
Nec quo ferre fugam, nec quo ſe vertere poſſet
Prenſa videt; rupta condi tellure premique
Iam dudum cupit ac diras euadere voces.
  Illa ſequi iubet, et portis exſpectat in ipſis.
Saeuus Echionia ceu Penthea Bacchus in aula
Deſerit, iniectis per roſcida cornua vinclis,
Quum tenet ille Deum, pudibundaque tegmina matris
Tympanaque et mollem ſubito miſer adcipit haſtam;
Haud aliter deſerta pauet, perque omnia circum
Fert oculos, tectisque negat procedere virgo.
Contra ſaeuus amor, contra periturus Iaſon
Vrguet, et auditae creſcunt in pectore voces.
Heu quid agat? Videt externo ſe prodere patrem
Dura viro, famam ſcelerum iamque ipſa ſuorum
Proſpicit, et queſtu ſuperos queſtuque fatigat

Tartara; pulſat humum, manibusque inmurmurat vncis,
Noctis heram Ditemque ciens, ſubcurrere tandem
Morte velint, ipſumque ſimul demittere leto,
Quem propter furit; abſentem ſaeuiſſima poſcit
Nunc Pelian, tanta iuuenem qui perderet ira.
Saepe ſuas miſero promittere deſtinat artes,
Denegat, atque vna potius decernit in ira;
Ac neque tam turpi ceſſuram ſemper amori
Proclamat, neque opem ignoto viresque daturam;
Atque toro proiecta manet, quum viſa vocari
Rurſus, et inpulſo ſonuerunt cardine poſtes.
  Ergo vbi neſcio quo penitus ſe numine vinci
Sentit, et abſciſum, quidquid pudor ante monebat,
Tum thalami penetrale petit, quae maxima norat
Auxilia Haemoniae quaerens pro rege carinae.
Vtque procul magicis ſpirantia tecta venenis
Et ſaeuae patuere fores, oblataque contra
Omnia, quae Ponto, quae Manibus eruit imis,
Et quae ſanguinea Lunae diſtrinxit ab ira:
Tune ſequeris, ait, quidquam, aut patiere pudendum,
Quum tibi tot mortes ſcelerisque breuiſſima tanti
Effugia? Haec dicens, qua non velocior vlla
Peſtis erat, toto nequidquam lumine luſtrat,
Cunctaturque ſuper, morituraque conligit iras.
O nimium iucunda dies, quam cara ſub ipſa
Morte magis! Stetit, et ſeſe mirata furentem eſt.
Occidis, heu! primo potes hoc durare ſub aeuo?
Nec tu lucis, ait, nec videris vlla iuuentae
Gaudia, nec dulces fratris pubeſcere malas?
Hunc quoque, qui nunc eſt primaeuus, Iaſona neſcis
Morte perire tua, qui te nunc inuocat vnam,
Qui rogat, et noſtro quem primum in litore vidi?
Cur tibi fallaces placuit coniungere dextras

Tunc, pater, atque iſtis iuuenem non perdere monſtris
Protenus? ipſa etiam, fateor, tunc ipſa volebam.
Teſtor cara tuas, Circe Titania, voces,
Te ducente ſequor, tua me grandaeua fatigant
Conſilia, et monitis cedo minor. Haec vbi fata,
Rurſus ad Haemonii iuuenis curamque metumque
Vertitur, hunc ſolum propter ſeu viuere gaudens,
Siue mori, quodcumque velit; maiora precatur
Carmina, maiores Hecaten inmittere vires
Nunc ſibi, nec notis ſtabat contenta venenis.
Cingitur inde ſinus, et, qua ſibi fida magis vis
Nulla, Prometheae florem de ſanguine fibrae
Caucaſium, tonitru nutritaque gramina promit,
Quae ſacer ille niues inter triſtesque pruinas
Durat editque cruor, cum viſcere vultur adeſo
Tollitur e ſcopulis, et roſtro inrorat aperto.
Idem nec longi langueſcit finibus aeui
Inmortale virens; idem ſtat fulmina contra
Sanguis, et in mediis floreſcunt ignibus herbae.
Prima Hecate Stygiis duratam fontibus harpen
Intulit, et validas ſcopulis effodit ariſtas;
Mox famulae monſtrata ſeges, quae lampade Phoebes
Sub decima iuga feta metit, ſaeuitque per omnes
Reliquias ſaniemque Dei; gemit inritus ille
Colchidos ora tuens; totos tunc contrahit artus
Monte dolor, cunctaeque tremunt ſub falce catenae.
  Talibus infelix contra ſua regna venenis
Induitur, noctique tremens infertur opacae.
Dat dextram vocemque Venus, blandisque pauentem
Adloquiis iunctoque trahit per moenia paſſu.
Qualis adhuc teneros ſupremum pallida fetus
Mater ab excelſo produxit in aera nido,
Hortaturque ſequi breuibusque inſurgere pennis,

Illos caerulei primus ferit horror Olympi,
Iamque redire rogant, adſuetaque quaeritur arbor;
Haud aliter caecae per moenia deficit vrbis
Incedens, horretque domos Medea ſilentes.
Hic iterum extremae nequidquam in limine portae
Subſtitit, atque iterum fletus animique ſoluti;
Reſpexitque Deam, paullumque his vocibus haeſit:
Ipſe rogat certe, meque ipſe inplorat Iaſon.
Nullane culpa ſubeſt? labes non vlla pudoris,
Nullus amor? nec turpe viro ſeruire precanti?
Illa nihil contra, vocesque abrumpit inanes.
Et iam iam magico per opaca ſilentia Colchis
Coeperat ire ſono, monſtrataque condere vultus
Numina, cumque ſuis auerti collibus amnes;
Iam ſtabulis gregibusque pauor ſtrepitusque ſepulcris
Inciderat; ſtupet ipſa graui nox tardior vmbra.
Iamque tremens longe ſequitur Venus; vtque ſub altas
Peruenere trabes Divaeque triformis in vmbram,
Hic ſubito ante oculos nondum ſperatus Iaſon
Emicuit, viditque prior conterrita virgo.
Atque hinc ſe profugam volucri Thaumantias ala
Sustulit; inde Venus dextrae dilabſa tenenti.
  Obuius vt fera quum ſe ſub nocte magiſtris
Inpingit pecorique pauor, qualesue profundum
Per Chaos obcurrunt caecae ſine vocibus vmbrae;
Haud ſecus in mediis noctis nemorisque tenebris
Inciderant ambo adtoniti iuxtaque ſubibant,
Abietibus tacitis aut inmotis cypariſſis
Adſimiles, rapidus nondum quas miſcuit auſter.
Ergo vt erat vultu defixus vterque ſilenti,
Noxque ſuum peragebat iter, iam iam ora leuare
Aeſoniden farique cupit Medea priorem.
Quam ſimul effuſis pauitantem fletibus heros

Flagrantesque genas vidit miſerumque pudorem,
Has tandem voces dedit, et ſolatus amantem eſt:
Fersne aliquam ſpem lucis? ait, miſerata laborem
Nempe venis? an et ipſa mea laetabere morte?
Ne, precor, infando ſimilem te, virgo, parenti
Geſſeris; haud tales decet inclementia vultus.
Hascine nunc grates, haec exſpectata laborum
Dona dari decuit? ſic te ſub teſte remitti
Fas me, virgo, tuum? iuſtas da vocibus aures.
Nec pater ante tuus tantis me obponere monſtris,
(Quid meritum?) aut tales voluit me pendere poenas.
An iacet externa quod nunc mihi cuſpide Canthus?
Quodque meus veſtris cecidit pro moenibus Iphis?
Aut Scythiae tanta inde manus? iuſſiſſet abire
Perfidus atque ſuis extemplo cedere regnis.
Spem mihi promiſſam per quae diſcrimina rurſus,
Et reddat qua lege, vides. Obcumbere tandem
Poſſumus, idque ſedet, quam non quaecumque ſubire
Patris iuſſa tui; numquam ſine vellere abibo
Hinc ego, degenerem nec me tu prima videbis.
  Haec ait; illa tremens, vt ſubplicis adſpicit ora,
Conticuiſſe viri, iamque et ſua verba repoſci,
Nec quibus incipiat demens videt, ordine nec quo,
Quoue tenus, prima cupiens effundere voce
Omnia, ſed nec prima pudor dat verba timenti.
Haeret, et adtollens vix tandem lumina fatur:
Quid, precor, in noſtras veniſti, Theſſale, terras?
Vnde mei ſpes vlla tibi? tantosque petiſti
Cur non ipſe tua fretus virtute labores?
Nempe, ego ſi patriis timuiſſem excedere tectis,
Occideras; nempe hanc animam ſors ſaeua manebat
Funeris. En vbi Iuno, vbi nunc Tritonia virgo,
Sola tibi quoniam tantis in caſibus adſum

Externae regina domus? Miraris et ipſe,
Credo, nec adnoſcunt hae nunc Aeetida ſyluae.
Sed fatis ſum victa tuis; cape munera ſubplex
Non mea; teque iterum Pelias ſi perdere quaeret,
Inque alios caſus aliasque inmittet ad vrbes,
Heu formae ne crede tuae. Titania iamque
Gramina Perſaeasque ſinu depromere vires
Coeperat; his iterum compellat Iaſona dictis:
Si tamen aut ſuperis aliquam ſpem ponis in ipſis,
Aut tua praeſenti virtus educere leto
Si te forte poteſt; et iam nunc deprecor, hoſpes,
Me ſine, et inſontem miſero dimitte parenti.
Dixerat; extemplo (nam iam matura ruebant
Sidera, et extremum ſubſixerat axe Booten)
Cum gemitu et multo iuueni medicamina fletu
Non ſecus ac patriam pariter famamque decusque
Obiicit. Ille manu ſubit, et vim conripit omnem.
  Inde vbi facta nocens, et non reuocabilis vmquam
Ceſſit ab ore pudor, propiorque inpleuit Erinnys;
Carmina nunc totos voluit figitque per artus
Aeſonidae, et totum ſepteno murmure fertur
Per clypeum, atque viro grauiorem reddidit haſtam;
Iamque ſui tauris languent abſentibus ignes.
Nunc age, et has, inquit, criſtas galeamque reſume,
Quam modo funerea tenuit Discordia dextra.
Hanc iace per medias, quum verteris aequora, meſſes;
Protenus in ſeſe conuerſa furoribus ibit
Cuncta phalanx, atque ipſe fremens mirabitur et me
Reſpiciet fortaſſe pater. Sic deinde loquuta
Iam magis atque magis mentem ſuper alta ferebat
Aequora, pandentes Minyas iam vela videbat
Se ſine. Tum vero extremo percuſſa dolore
Adripit Aeſoniden dextra, ac ſubmiſſa profatur:

Sis memor, oro, mei, contra memor ipſa manebo,
Crede, tui. Quando hinc aberis, dic quaeſo, profundi
Quod coeli ſpectabo latus? ſed te quoque tangat
Cura mei quocumque loco, quoscumque per annos;
Atque hunc te meminiſſe velis, et noſtra fateri
Munera; ſeruatum pudeat nec virginis arte.
Hei mihi, cur nullos ſtringunt tua lumina fletus?
An me mox merita morituram patris ab ira
Disſimilas? te regna tuae felicia gentis,
Te coniux nataeque manent; ego prodita obibo?
Nec queror, et pro te lucem quoque laeta relinquam.
Protenus hoſpes ad haec: (tacitis nam cantibus illum
Flexerat, et ſimili iam dudum adflarat amore)
Tune, ait, Aeſoniden quidquam te velle relicta
Credis, et vlla pati ſine te loca? redde tyranno
Me potius, recipe ingratos atque exſue cantus.
Quis mihi lucis amor? patriam cur amplius optem,
Si non et genitor te primam amplectitur Aeſon,
Teque tuo longe fulgentem vellere gaudens
Spectat, et ad primos procumbit Graecia fluctus?
Reſpice ad has voces, et iam, precor, aduuc, coniux.
Per te, quae ſuperis Divisque potentior imis,
Perque haec, virgo, tuo redeuntia ſidera nutu,
Atque per has noſtri iuro discriminis horas:
Vmquam ego ſi meriti ſim noctis et immemor huius,
Si te ſceptra, domum, ſi te liquiſſe parentes
Senſeris, et mea tum non haec promiſſa videntem;
Tum me non tauros iuuet euaſiſſe ferosque
Terrigenas; tum me tectis tua turbet in ipſis
Flamma tuaeque artes; nullus ſubcurrere contra
Ingrato queat, et, ſi quid tu ſaeuius, ipſis
Adiicias, meque in medio terrore relinquas.
Audiit, atque ſimul meritis periuria poenis

Despondet, questus semper Furor vltus amantis.
Haec vbi dicta, tamen perstant defixus vterque,
Et nunc ora leuant audaci laeta iuuenta,
Ora simul toties dulces rapientia visus.
Deiicit hinc vultus aeger pudor, et mora dictis
Redditur, ac rursus conterret Iasona virgo:
Adcipe, perdomitis quae deinde pericula tauris,
Et quis in Aeolio maneat te vellere custos;
Nondum cuncta tibi, fateor, promissa peregi.
Saeuior ingenti Mavortis in arbore restat,
Crede, labor; quem! tanta vtinam fiducia nostri
Sit mihi nocturnaeque Hecates vestrique vigoris!
Dixerat, vtque virum doceat, quae monstra supersint,
Protenus inmensis recubantem anfractibus anguem
Turbat, et Haemonii subito ducis obiicit vmbram.
Ille, quod haud alias, stetit, et trepidantia torsit
Sibila, seque metu postquam sua vellera circum
Sustulit, atque omnis spiris exhorruit arbor,
Incipit inde sequi, et vacuo furit ore per auras.
Quis fragor hic? quaenam tantae, dic virgo, ruinae?
Exclamat stricto Aesonides stans frigidus ense.
Illa trahit ridens, tandemque ait angue represso:
Hunc tibi postremum nostri parat ira parentis,
Heu miser, heu tantis iterum carpende periclis!
O vtinam vt nullo te sim visura labore
Ipsam caeruleis squalentem nexibus ornum
Ipsaque peruigilis calcantem lumina monstri,
Contingat vix deinde mori! Sic fata profugit,
Seque sub extremis in moenia retulit vmbris.
Et iam puniceo regem spes vana sub ortu
Extulerat, quantis nox vna diremerit vndis
Aesoniden; liberne freto iam vultus aperto,
Vtque prius totum sileat mare. Dumque ea longe

Explorare queat, contra venit Arcas Echion
Dicta ferens: iam Circaeis Mavortis in agris
Stare virum, daret aeripedes in proelia tauros.
En vocor, en vltro, dixit, ſpesque addidit auſa.
Vos mihi nunc primum in glebas inuertite tauri
Aequora, nunc totas aperite et voluite flammas;
Exeat Haemonio meſſis memoranda colono,
Tuque tuum parti Graium da, nata, draconem.
Ipſius adſpectu pereant, quin vellera et ipſa
Terga mihi diros ſeruent infecta cruores.
Fatur, et eſſuſis pandi iubet aequora tauris.
Pars et Echionii ſubeunt inmania dentis
Semina, pars diri portant graue robur aratri.
At ſua magnanimum contra Pagaſea iuuentus
Proſequitur ſtipatque ducem; tum maxima quisque
Dicta dedit, ſaeuisque procul disceſſit ab agris.
Fixerat ille gradus, totoque ex agmine ſolus
Stabat, vt extremis deſertus ab orbibus axis,
Quem iam laſſa dies auſtrique ardentis harenae,
Aut quem Rhipaeas exſtantem rurſus ad arces
Nix et caerulei Boreae ferus abstulit horror;
Quum ſubito adtoniti longiſſima Phaſidis vnda
Caucaſiaeque trabes omnisque Aeetia tellus
Fulſit, et ardentes ſtabula eſſudere tenebras.
Ac velut ex vna ſi quando nube coruſci
Ira Iovis torſit geminos mortalibus ignes,
Aut duo quum pariter ruperunt vincula venti
Dantque fugam; ſic tunc clauſtris euaſit vterque
Taurus, et inmani proflauit turbine flammas
Arduus atque atro voluens incendia fluctu.
Horruit Argoae legio ratis, horruit audax,
Qui modo virgineis ſeruari cantibus Idas
Flebat, et inuito proſpexit Colchida vultu.

Non tulit ipse moras seseque inmisit Iason,
Diuersos postquam ire videt, galeamque minantem
Quassat, et errantem dextra ciet obuius ignem.
Vt tandem stetit, et toruo se lumine flexit,
Qui prior aduersi respexit Iasonis arma;
Cunctatus paullum subito furit. Aequora non sic
In scopulos irata ruunt, eademque recedunt
Fracta retro. Bis fulmineis se flatibus infert
Obnubitque virum, sed non incendia Colchis
Adspirare sinit, clypeoque inliditur ignis
Frigidus, et viso pallescit flamma veneno.
Incitat Aesonides dextram inque ardentia mittit
Cornua, dein totis propendens viribus haeret.
Ille, virum atque ipsam tunc te, Medea, recusans,
Concutit, et tota nitentem cornibus ira
Portat iners; tandem grauius mugire residens
Incipit, et fesso victus descendere cornu.
Respicit hinc socios, inmania vincula poscens,
Aesonides, iamque ora premit trahiturque trahitque,
Obnixusque genu superat, cogitque trementes
Sub iuga ahena toros. Alium dehinc turbida Colchis
Exarmat, lentumque obsert timideque minantem;
Iamque propinquanti noctem inplicat. Ille fatiscens
In caput inque humeros ipsa vi molis et irae
Proruit; inuadit totusque incumbit Iason
Desuper, atque suis defixum flatibus vrguet.
Vtque dedit vinclis validoque obstrinxit aratro,
Suscitat ipse genu, saeuaque agit insuper hasta.
Non aliter, medio quam si telluris hiatu
Terga recentis equi primumque inuasit habenis
Murmur, et in summa Lapithes adparuit Ossa.

Ille, velut campos Libyes ac pinguia Nili
Fertilis arua secet, plena sic semina dextra

Spargere gaudet agris, oneratque noualia bello.
Martius hic primum ter vomere fuſus ab ipſo
Clangor, et ex omni ſonuerunt cornua ſulco;
Bellatrix tunc gleba quati, pariterque creari
Armarique phalanx totisque inſurgere campis.
Ceſſit et ad ſocios paullum ſe retulit heros
Opperiens, vbi prima ſibi daret agmina tellus
Aduerſo. Vt ſummis iam rura recedere criſtis
Vidit et infeſta vibrantes caſſide terras,
Aduolat, atque imo tellus qua proxima collo,
Necdum humeri videre diem, prior enſe ſequaci
Aequat humo truncos; rutilum thoraca ſequenti
Aut primas a matre manus premit obuius ante.
Nec magis aut illis, aut illis millibus vltra
Subficit, ad dirae quam quum Tirynthius hydrae
Agmina Palladios defeſſus reſpicit ignes.
Ergo iterum ad ſocias conuertere Colchidos artes,
Et galeae nexus ac vincula disſipat imae,
Cunctaturque tamen totique obcurrere bello
Ipſe cupit; ſpes nulla datur, ſic vndique denſant
Terrigenae iam ſigna duces, clamorque tubaeque.
Iamque omnes odere virum, iamque omnia contra
Tela volant. Tum vero amens diſcrimine tanto,
Quam modo Tartareo galeam Medea veneno
Infectam dederat vſusque armarat in illos,
In medios torſit; conuerſae protenus haſtae.
Qualis vbi adtonitos moeſtae Phrygas annua Matris
Ira, vel exſectos lacerat Bellona comatos;
Haud ſecus adcenſas ſubito Medea cohortes
Implicat, et miſeros agit in ſua proelia fratres.
Omnis ibi Aeſoniden ſterni putat; omnibus ira
Talis erat. Stupet Aeetes vltròque furentes
Ipſe viros reuocare cupit; ſed cuncta iacebant

Agmina, nec quisquam primus ruit, aut ſuper vllus
Linquitur, atque hauſit ſubito ſua funera tellus.
  Protenus in fluuium fumantibus euolat armis
Aeſonides; qualis Getico de puluere Mavors
Intrat equis vritque grauem ſudoribus Hebrum,
Aut niger ex antris rutilique a fulminis aeſtu
Quum furit et Siculo reſpirat in aequore Cyclops.
Redditus hic tandem, ſociosque amplexus ouantes.
Haud iam mendacem promiſſa repoſcere regem
Dignatur; nec, ſi ipſe ſibi terga ingerat vltro,
Qui pepigit, velit in pacem dextramque reuerti
Amplius; ambo truces, ambo abſceſſere minantes.

C. VALERII FLACCI SETINI BALBI

ARGONAVTICON

Liber VIII.

ARGVMENTVM.

v. 1 - 23. Medea, patris iram timens, vltimum thalamo mundoque muliebri vale dicit, arculam sinumque ipsum medicaminibus onerat, piis tamen pro incolumitate patris votis factis, ense cincta in lucum properat. 24 - 44. *Iason ibi eam praestolans pauentem excipit, blandisque verbis, vt tantis de se meritis addat et opem in expugnando vellere aureo ferendam, orat.* 45 - 53. *Ad haec ita respondet singultans virgo, Deosque et sidera obtestata, vt, quae ipsius causa et patrem et patriam et sceptra reliquisset, ei fidem seruare velit Iason.* 54 - 67. *Tum ad interiorem lucum ambo progressi, et dracone conspecto Iason cohorrescit; cui quum optionem dedisset Medea, vtrum ipse cum eo certamen inire, an somno eumdem mergi vellet, posterius se malle tacendo profiteri videtur.* 68 - 104. *Deum igitur Somnum Medea inplorat, vt, quidquid virium habeat soporiferarum, in vnum conferat draconem; nec ipsa deses diu obluctantem serpentem carmine et artibus magicis in somnum dat dormientique adeo inludit.* 105 - 133. *Iam vero Iasonem cohortatur, vt ad vellus auferendum arborem conscendat, ipsoque dracone pro scala vtatur. Sic igitur facit iuuenis, vellus ramis expedit, et, qui arborem antea circumdederat splendor, is per campum, quem redeuntes Iason et Medea transcurrunt, funditur. Argonautae omnes Argoque ipsa obuiam veniunt, cui inmittere praedam properat Iason, deinde Medea comite insilit, et armis indutus adstat ad se suaque defendenda paratus.* 134 - 174. *Interea rapti velleris rumor ad vrbem peruenit, Medea nusquam inuenta. Princeps iuuentutis, Absyrtus, arma rapit primus, Aeetes ipse senectutis inmemor ad Phasidem amnem properat, prae ceteris tamen regina (Idyia) miserabili oratione filiam deplorat.* 175 - 196. *Argonautae, secundis vsi ventis, iam prope erant a*

Symplegadibus, a quibus nuper tam infestis cauere iubet nauis gubernator Erginus, aliamque, quamquam longiorem, viam eligere, cursumque flectere ad Danubii ostia. 197 - 201. *Facile consentit Iason, nec longius, quo fama rerum a se gestarum latius diuulgetur, recusat iter.* 202 - 216. *Moesta interim et velato vultu in extrema naui sedet Medea; dolori indulget, vixque cibum capit, quamquam Iason ipse porrigat. Thessaliamque haud procul abesse mentiatur.* 217 - 258. *Tandem peruenitur ad Istrum, vbi datam Medeae coniugii fidem sociis Iason aperit, quam ita egregie meritae seruare instigant omnes. Sine mora parantur nuptiae; incedit, vt numquam antea, pulcer Iason, pulcrior Medea, ab ipsa Venere comta, omnium malorum oblita. Sacra fiunt, in quibus, quamquam augur Mopsus omina non admodum laeta deprehendere sibi videatur, epulae tamen lautae adponuntur, hilares omnes, in quorum medio sponsus et sponsa, substrato vellere aureo, gramineis toris discumbunt.* 259 - 305. *Has ipsas laetitias turbat non inuitatus conuiua Absyrtus, Medeae frater; qui acerbe satis et iactanter taedas se non huic solum connubio, sed ad Graeciae adeo vrbes comburendas adferre minatur, nauiculasque suas, quas multas secum habet, Danubii ostiis adpropinquare iubet* 306 - 317. *Argonautae ad haec, armis confestim raptis, parati ad certamen in litore adstant; Medea autem, mori certa, abdit se antro, in quo epulas modo nuptiales celebrauerat.* 318 - 327. *Iam vero ipsa Iuno, quae Iasonem suum tantae hostilium nauium multitudini inparem fore videt, Olympo descendit, Aeoliis antris ventos emittit, grauissimamque excitat tempestatem.* 328 - 368. *Nihil hac tempestate motus, cui antea despensata Medea fuerat, Stirus, pertinacissime diu obluctatus, decumano tandem fluctu in profundum mergitur.* 369 - 381. *Qua clade accepta Absyrtus, vi nihil profici posse perspiciens, obsidione Argonautas cingere constituit.* 385 - 407. *Quantum sibi inde periculum immineat, probe considerantes Argonautae vrguent Iasonem, vt vellere ablato contentus Medeam patri remittat. Iason, inpense amans Medeam fideique datae memor, sociis tamen cedere cogitur.* 408 - 457. *Haud diu fallit consilium captum Medeam. Seorsim compellat Iasonem, pactae fidei grauissime admonet, quae eius causa fecerit, enarrat, spem aliquam facit, fieri fortasse posse, vt porro eum adiuuet, miratur, furit, respondere volentem ne audit quidem, totamque noctem terriculamentis agitata transigit.* 458 - 468. *Postridie procedit, iterumque gemens adloquitur Iasonem, gementem et ipsum blandisque verbis demulcentem, quorum dictorum non nisi primum versiculum reliquit Valerius.*

At trepidam in thalamis et iam ſua facta pauentem
Colchida circa omnes pariter furiaeque minaeque
Patris habent; nec caerulei timor aequoris vltra,
Nec miſerae terra vlla procul; quascumque per vndas
Ferre fugam, quamcumque cupit iam ſcandere puppim.
Vltima virgineis tunc flens dedit oſcula vittis,
Quosque fugit, complexa toros, crinemque genasque
Ante per antiqui carpſit veſtigia ſomni,
Atque haec inpreſſo gemuit miſeranda cubili:
O mihi ſi profugae genitor nunc ille ſupremos
Amplexus, Aeeta, dares, fletusque videres
Ecce meos! Ne crede, pater, non carior ille eſt,
Quem ſequimur; tumidis vtinam ſimul obruar vndis!
Tu, precor, haec longa placidus mox ſceptra ſenecta
Tuta geras, meliorque tibi ſit cetera proles.
Dixit, et Haemonio numquam ſpernenda marito
Condita letiferis prodit medicamina ciſtis,
Virgineosque ſinus ipſumque monile venenis
Implicat, ac ſaeuum ſuper omnibus addidit enſem.
Inde, velut torto Furiarum erecta flagello
Proſilit; adtonito qualis pede proſilit Ino
In freta, nec parui meminit conterrita nati,
Quem tenet; extremum coniux ferit inritus Iſthmon.
Iam prior in lucos curis vrguentibus heros
Venerat, et nemoris ſacra ſe nocte tegebat,
Tum quoque ſiderea clarus procul ora iuuenta.
Qualis adhuc ſparſis comitum per luſtra cateruis
Latmius aeſtiua reſidet venator in vmbra,
Dignus amore Deae, velatis cornibus et iam
Luna venit; roſeo talis per nubila ductor
Inplet honore nemus, talemque exſpectat amantem.
Ecce autem pauidae virgo de more columbae,
Quae ſuper ingenti circumdata praepetis vmbra

In quemcumque tremens hominem cadit; haud ſecus illa
Icta timore graui mediam ſe inmiſit; at ille
Excepit, blandoque prior ſic ore loquutus:
O decus in noſtros magnum ventura penates,
Solaque tantarum virgo haud indigna viarum
Cauſa reperta mihi, iam nunc non vlla requiro
Vellera, teque meae ſatis eſt vexiſſe carinae.
Verum age, et hoc etiam, quando potes, adiice tantis
Muneribus meritisque tuis; namque aurea iuſſi
Terga referre ſumus; ſocios ea gloria tangit.
Sic ait, et primis ſubplex dedit oſcula palmis.
  Contra virgo nouis iterum ſingultibus orſa eſt:
Linquo domos patrias te propter opesque meorum;
Nec iam nunc regina loquor, ſceptrisque relictis
Vota ſequor; ſerua hanc profugae, prior ipſe dediſti
Quam (ſcis nempe) fidem. Di noſtris vocibus adſunt,
Sidera et haec te meque vident; tecum aequora, tecum
Experiar quascumque vias; modo ne quis abactam
Huc referat me forte dies oculisque parentis
Ingerat; hoc ſuperos, hoc te quoque deprecor, hoſpes.
  Haec ait, atque furens rapido per deuia paſſu
Tollitur. Ille haeret comes, et miſeratur euntem,
Quum ſubito ingentem media inter nubila flammam
Conſpicit et ſaeua vibrantes luce tenebras.
Quis rubor iſte poli? quod tam lugubre refulſit
Sidus? ait; reddit trepido cui talia virgo:
Ipſius en oculos et lumina torua draconis
Adſpicis; ille ſuis haec vibrat fulgura criſtis,
Meque pauens contra ſolam videt, ac vocat vltro,
Ceu ſolet, et blanda poſcit me pabula lingua.
Dic age nunc, vtrum vigilanti hoſtemque videnti
Exuuias auferre velis, an lumina ſomno
Mergimus, et domitum potius tibi tradimus anguem?

Ille ſilet, tantus ſubiit vt virginis horror.
Iamque manus Colchis crinemque intenderat aſtris,
Carmina barbarico fundens pede, teque ciebat,
Somne pater: Somne omnipotens, te Colchis ab omni
Orbe voco, inque vnum iubeo nunc ire draconem.
Quae freta ſaepe tuo domui, quae nubila cornu
Fulminaque et toto quidquid micat aethere; ſed nunc,
Nunc, age, maior ades fratrique ſimillime leto.
Te quoque, Phrixeae pecudis ſidiſſime cuſtos,
Tempus ab hac oculos tandem deflectere cura.
Quem metuis me hic ſtante dolum? ſeruabo parumper
Ipſa nemus; longum interea tu pone laborem.
Ille haud Aeolio diſcedere feſſus ab auro,
Nec dare permiſſae (quamuis iuuet) ora quieti
Suſtinet; ac primi percuſſus nube ſoporis
Horruit, et dulces excuſſit ab arbore ſomnos.
Contra Tartareis Colchis ſpumare venenis,
Cunctaque Lethaei quaſſare ſilentia rami
Perſtat, et aduerſo luctantia lumina cantu
Obruit, atque omnem linguaque manuque fatigat
Vim Stygiam, ardentes donec ſopor occupat iras.
Iamque altae cecidere iubae, nutatque coactum
Iam caput, atque ingens extra ſua vellera ceruix,
Ceu refluens Padus, aut ſeptem proiectus in amnes
Nilus et Heſperium veniens Alpheos in orbem.
Ipſa caput cari poſtquam Medea draconis
Vidit humi, fuſis circum proiecta lacertis,
Seque ſuumque ſimul fleuit crudelis alumnum:
Non ego te fera talem ſub nocte videbam,
Sacra ferens epulasque tibi; nec talis hianti
Mella dabam, ac noſtris nutribam ſida venenis.
Quam grauida nunc mole iaces! quam ſegnis inertem
Flatus habet! nec te ſaltem, miſerande, peremi,

Heu ſaeuum paſſure diem! iam nulla videbis
Vellera, nulla tua fulgentia dona ſub vmbra.
Cede Deo, inque aliis ſenium nunc digere lucis
Inmemor, oro, mei; nec me tua ſibila toto
Exagitent infeſta mari. Sed tu quoque cunctas,
Aeſonide, dimitte moras, atque effuge raptis
Velleribus. Patrios exſtinxi noxia tauros;
Terrigenas in fata dedi; fuſum ecce draconis
Corpus habes; iamque omne nefas, iam, ſpero, peregi.
Quaerenti tunc deinde viam, qua ſe arduus heros
Ferret ad aurigerae caput arboris: Eia, per ipſum
Scande age, et aduerſo greſſus, ait, inprime dorſo.
Nec mora fit: dictis fidens Cretheia proles
Calcat, et, aeream quamuis, perfertur ad ornum,
Cuius adhuc rutilam ſeruabant brachia pellem,
Nubibus adcenſis ſimilem, aut cum veſte recincta
Labitur ardenti Thaumantias obuia Phoebo.
Conripit optatum decus extremumque laborem
Aeſonides, longosque ſibi geſtata per annos
Phrixeae monimenta fugae vix reddidit arbor
Cum gemitu, triſtesque ſuper coiere tenebrae.
Egreſſi relegunt campos, et fluminis ora
Summa petunt; micat omnis ager, villisque comantem
Sidereis totos pellem nunc fundit in artus,
Nunc in colla refert, nunc inplicat ille ſiniſtrae.
Talis ab Inachiis Nemeae Tirynthius antris
Ibat, adhuc aptans humeris capitique leonem.
Vt vero ſociis, qui tunc praedicta tenebant
Oſtia, per longas adparuit aureus vmbras,
Clamor ab Haemonio ſurgit grege; ſe quoque gaudens
Promouet ad primas iuueni ratis obuia ripas.
Praecipites agit ille gradus, vtque aurea miſit
Terga prius, mox adtonita cum virgine puppim

Infilit, ac rapta victor confiftit in hafta.
Interea patrias faeuus venit horror ad aures,
Fata domus luctumque ferens fraudemque fugamque
Virginis. Hinc fubitis inflexit frater in armis,
Vrbs etiam mox tota coit; volat ipfe fenectae
Inmemor Aeetes; complentur litora bello
Nequidquam: fugit inmiffis nam puppis habenis.
Mater Idyia ambas tendebat in aequora palmas
Et foror atque omnes aliae matresque nurusque
Colchides aequalesque tibi, Medea, puellae.
Exftat fola parens, inpletque vlulatibus auras:
Sifte fugam, medio refer huc ex aequore puppim,
Nata, potes. Quo, clamat, abis? hic turba tuorum
Omnis et iratus nondum pater; haec tua tellus
Sceptraque. Quid terris folam te credis Achaeis?
Quis locus Inachias inter tibi, barbara, natas?
Iftane vota domus exfpectatique Hymenaei?
Hunc petii grandaeua diem? Vellem vnguibus vncis,
Vt volucris, poffem praedonis in ipfius ora
Ire ratemque fupra, claroque repofcere cantu,
Quam genui. Albano fuit haec promiffa tyranno,
Non tibi; nil tecum miferi pepigere parentes,
Aefonide; non hoc Pelias euadere furto
Te iubet, aut vllas Colchis abducere natas.
Vellus habe, et noftris, fi quid fuper, adcipe templis.
Sed quid ego quemquam inmeritis incufo querelis?
Ipfa fugit, tantoque (nefas) ipfa ardet amore.
Hoc erat, infelix, (redeunt nam fingula menti)
Ex quo Theffalici fubierunt aequora remi,
Quod nullae te, nata, dapes, non vlla iuuabant
Tempora? non vllus tibi tum color, aegraque verba
Errantesque genae atque alieno gaudia vultu
Semper erant? Cur tanta mihi non prodita peftis,

Vt gener Aefonides noftra confideret aula,
Nec talem paterere fugam? Commune fuiffet
Aut certe nunc omne nefas, iremus et ambae
In quascumque vias; pariter petiiffe iuuaret
Theffaliam et faeui, quaecumque eft, hofpitis vrbem.
Sic genetrix, fimilique inplet foror omnia queftu
Exululans; famulae pariter clamore fupremo
In vacuos dant verba Notos, dominamque reclamant
Nomine; te venti procul et tua fata ferebant.
Inde diem noctemque volant. Redeuntibus aura
Gratior, et notae Minyis transcurrere terrae,
Quum fubito Erginus puppi fic fatur ab alta:
Vos, ait, Aefonide, contenti vellere capto,
Nec via quae fuperet, nec quae fortuna, videtis.
Craftina namque dies trucis ad confinia ponti
Cyaneasque vocat, meminique, o Tiphy, tuorum
Saxa per illa, pater, memini, venerande, laborum.
Mutandum, o focii, nobis iter; altera ponti
Eluctanda via, et curfu, quem fabor, eundum eft.
Haud procul hinc ingens Scythici ruit exitus Iftri,
Fundere non vno tantum quem flumina cornu
Adcipimus; feptem exit aquis, feptem oftia pandit.
Illius aduerfi nunc ora petamus et vndam,
Quae latus in laeuum ponti cadit; inde fequemur
Ipfius amnis iter, donec nos flumine certo
Perferat inque aliud reddat mare. Sint age tanti,
Aefonide, quaecumque morae, quam faeua fubire
Saxa iterum, quam Cyaneos perrumpere montes.
Sat mihi; non totis Argo redit ecce corymbis.
Haec ait, ignarus fixas iam numine rupes
Stare, neque aduerfis vltra concurrere faxis.
Reddidit Aefonides: Et te, fidiffime rector,
Haud vani tetigere metus, nec me ire recufo

Longius, et cunctis redeuntem oſtendere terris.
Protenus inde alios flectunt regesque locosque,
Adſuetumque petunt plauſtris migrantibus aequor.
  Puppe procul ſumma vigilis poſt terga magiſtri
Haeſerat auratae genibus Medea Minervae;
Atque ibi deiecta reſidens in lumina palla
Flebat adhuc, quamquam Haemoniis cum regibus iret,
Sola tamen, nec coniugii ſecura futuri.
Illam Sarmatici miſerantur litora ponti;
Illa Thoanteae transit defleta Dianae.
Nulla palus, nullus Scythiae non moeret euntem
Amnis; Hyperboreas mouit conſpecta pruinas,
Tot modo regna tenens; ipſi quoque murmura ponunt
Iam Minyae, iam ferre volunt. Vix adleuat ora
Ad ſeras, ſi quando, dapes, quas carus Iaſon
Ipſe dabat, iam nubiferam transire Carambin
Significans, iam regna Lyci, totiensque gementem
Fallit, ad Haemonios hortatus ſurgere montes.
  Inſula Sarmaticae Peuce ſtat nomine Nymphae,
Toruus vbi et ripa ſemper metuendus vtraque
In freta per ſaeuos Hiſter deſcendit Alanos.
Soluere in hoc tandem reſides dux litore curas,
Ac primum ſocios auſus ſua pacta docere
Promiſſamque fidem thalami foedusque iugale.
Vltro omnes laeti inſtigant meritamque fatentur;
Ipſe autem inuitae iam Pallados erigit aras,
Incipit Idaliae numen nec ſpernere Divae.
Praecipueque ſui, ſi quando, in tempore pulcer
Coniugii Minyas numquam magis eminet inter;
Qualis ſanguineo victor Gradivus ab Hebro
Idalium furto ſubit aut dilecta Cythera;
Seu quum coeleſtes Alcidae inuiſere menſas
Iam vacat, et feſſum Iunonia ſuſtinet Hebe.

Adſunt vnanimes Venus, hortatorque Cupido
Suscitat adfixam moeſtis Aeetida curis;
Ipſa ſuas illi croceo ſubtemine veſtes
Induit ipſa ſuam duplicem Cytherea coronam
Donat, et arſuras alia cum virgine gemmas.
Tum nouus inplenit vultus honor, ac ſua flauis
Reddita cura comis, graditurque oblita malorum.
Sic vbi Mygdonios planctus ſacer abluit Almo,
Laetaque iam Cybele feſtaeque per oppida taedae;
Quis modo tam ſaeuos adytis fluxiſſe cruores
Cogitet? aut ipſi qui iam meminere miniſtri?
Inde, vbi ſacrificas cum coniuge venit ad aras
Aeſonides, vnaque adeunt pariterque precari
Incipiunt, ignem Pollux vndamque iugalem
Praetulit, vt dextrum pariter vertantur in orbem.
Sed neque ſe pingues tum candida flamma per auras
Explicuit, nec thura videt concordia Mopſus,
Promiſſam nec ſtare fidem, breue tempus amorum.
Odit vtrumque ſimul, ſimul et miſeratur vtrumque,
Et tibi iam nullos optauit, barbara, natos.
Mox epulas et ſacra parant; ſylueſtria laetis
Praemia, venatu facili quaeſita, ſuperſunt;
Pars verubus, pars vndanti deſpumat aheno.
Gramineis aſt inde toris discumbitur, olim
Hiſter anhelantem Peucen quo preſſerat antro,
Ipſi inter medios roſea radiante iuuenta
Altius inque ſui ſternuntur velleris auro.
Quis nouus inceptos timor inpediit Hymenaeos,
Turbauitque toros, et ſacra calentia rupit?
Abſyrtus ſubita praeceps cum claſſe parentis
Aduehitur, profugis infeſtam lampada Graiis
Concutiens diramque premens clamore ſororem:
Atque, Hanc, o ſi quis vobis dolor iraque, Colchi,

Adcelerate viam, neque enim fugit aequore raptor
Iupiter, aut falsi sequimur vestigia tauri.
Puppe (nefas) vna praedo Phrixea reportat
Vellera; qua libuit, remeat cum virgine; nobis
(O pudor!) et muros et stantia tecta reliquit.
Quid mihi deinde fatis? nec quaero vellera, nec te
Adcipio, germana, datam; nec foederis vlla
Spes erit, aut irae quisquam modus. Inde reuerti
Patris ad ora mei tam paruo in tempore fas sit?
Quinquaginta animae me scilicet vnaque mersa
Subsiciet placare ratis? te, Graecia fallax,
Persequor, atque tuis hunc quasso moenibus ignem;
Nec tibi digna, soror, desum ad connubia frater.
Primus et ecce fero quatioque hanc lampada vestro
Coniugio; primus celebro dotalia sacra,
Qui potui; patriae veniam da, quaeso, senectae.
Quin omnes alii pariter populique patresque
Mecum adsunt. Magni virgo ne regia Solis
Haemonii thalamos adeas despecta mariti,
Tot decuit coiisse rates, tot fulgere taedas.
Dixerat, itque orans iterum ventosque virosque
Perque ratis subplex vox remigis illa magistros.
Illi autem intorquent truncis frondentibus vndam;
Quaeque die fuerat raptim formata sub vno,
Et tantum deiecta suis a montibus arbor,
(Quid dolor et veterum potuit non ira virorum?)
Haud longis iam distat aquis, sequiturque volantem
Barbara Palladiam puppim ratis, ostia donec
Danubii viridemque vident ante ostia Peucen,
Vltimaque adnoscunt Argoi cornua mali.
Tum vero clamorem omnes inimicaque tollunt
Gaudia; tum grauior remis fragor, vt procul Argo
Visa viris, vnamque petunt rostra omnia puppim.

Princeps naualem nodoſi roboris vncum
Adripit et longa Stirus proſpectat ab vnda,
Coniugio atque iterum ſponſae flammatus amore.
Iamque alii clypeos et tela trabalia dextris
Expediunt, armant alii picis vnguine flammas.
Inpatiens tremit haſta morae, nec longius inter,
Quam quod tela vetet, ſupereſt mare. Vocibus vrguent
Interea, et pedibus pulſant tabulata frementes.
  Quum ſubitas videre rates vibrataque flammis
Aequora, non vna Minyae formidine ſurgunt,
Primus et in puppim deſerta virgine ductor
Proſilit, et ſumma galeam rapit altus ab haſta,
Enſe ſimul clypeoque micat; nec cetera pubes
Segnius adreptis in litore conſtitit armis.
At tibi, quae ſcelerum facies, Medea, tuorum?
Quisue pudor Colchos iterum fratremque videnti,
Quidquid et abſciſum vaſto iam tuta profundo
Credideras? Ergo infauſto ſeſe obculit antro,
Non aliud quam certa mori, ſeu carus Iaſon,
Seu frater Graia victus cecidiſſet ab haſta.
  Haud ita ſed ſummo ſegnis ſedet aethere Iuno;
Haud ſinit extrema Minyas decernere pugna,
Nec numero quoniam Colchis, nec puppibus, aequos.
Ergo vbi Diva rates hoſtemque adcedere cernit,
Ipſa ſubit terras, tempeſtatumque refringit
Ventorumque domos. Volucrum gens turbida fratrum
Erumpit, claſſem dextra Saturnia monſtrat.
Videre, inque vnum pariter mare protenus omnes
Infeſto clamore ruunt, inimicaque Colchis
Aequora et aduerſos ſtatuunt a litore fluctus.
  Tollitur atque intra Minyas Argoaque vela
Stirus abit; vaſto rurſus deſidit hiatu
Abrupta reuolutus aqua. Iamque omnis in aſtra

Itque reditque ratis, labſoque reciproca fluctu
Deſcendit. Vorat hos vortex, hos agmine toto
Gurges agit, ſimul in vultus micat vndique terror;
Crebra ruina poli coeleſtia limina laxat.
Non tamen ardentis Stiri violentia cedit;
Hortatur ſocios media inter proelia Divum:
Transferat ergo meas, in qûae volet, oppida dotes
Colchis? et Haemonius nobis ſubcedet adulter?
Nec mihi tot magnos inter regesque procosque
Profuerit prona haud dubii ſententia patris?
An virtus praelata viri eſt, et fortior ille,
Quem ſequitur? iungam igniferos ſine carmine tauros,
Saeuaque Echionii ferro ſata perſequar hydri.
Hoc adeo interea ſpectans de litore pugnas
Amborum, victoris eris; iam digna videbis
Proelia, iamque illud carum caput ire cruenta
Sub freta; feminiri nec murrha corpus Achivi,
Sed pice, ſed flammis et olentes ſulfure crines.
Vos modo vel ſolum hoc fluctus expellite corpus,
Non te, Aeeta pater, generi, aut, Sol magne, pudebit.
Fallor? an hos nobis magico nunc carmine ventos
Ipſa mouet, diraque leuat maria ardua lingua?
Atque iterum Aeſonides, iterum defenditur arte,
Qua ſolet? haud illi cantus et futile murmur
Proderit. Ite, rates, et frangite virginis vndam.
Dixit, et intortis ſocio cum milite remis
Proſilit; ac fluctu puppis labefacta reuerſo
Soluitur, effunditque viros ipſumque minantem
Tunc quoque et elata quaerentem litora dextra.
Ibat et arma ferens et ſtrictum naufragus enſem;
Incipit et remos et quaerere tranſtra ſolutae
Sparſa ratis, moeſtas altis intendere voces
Puppibus; aſt inter tantos ſubcurrere fluctus

Nulla poteſt, aut vlla velit; quotiesque propinquat,
Tunc aliud rurſus dirimit mare. Iam tamen exſtat,
Iamque abiit, fundoque iterum violentus ab imo
Erigitur; ſed fluctus adeſt, magnoque ſub altis
Turbine figit aquis, et tandem virgine ceſſit.
Abſyrtus viſu moeret defixus acerbo,
Nec quid agat, qua vi portus et prima capeſſat
Oſtia, qua poſſit Minyas inuadere clauſos,
Quos videt adnoſcitque fremens; maria obuia contra
Saeuaque pugnat hyems totusque in vertice pontus.
Abſceſſit tandem vanaque recedit ab ira
Et tanta de clade ratis. Latus inde ſiniſtrum
Aduerſamque procul Peuces defertur in oram
Cum ſociis; gemino nam ſcinditur inſula flexu
Danubii. Hac dudum Minyae Pagaſeaque puppis
In ſtatione manent; illinc Acetius heros
Obſidet aduerſa tentoria Theſſala claſſe
Inpatiens, pugnaeque datur non vlla poteſtas.
Noctes atque dies vaſtis mare fluctibus inter
Perſurit, expediant donec Iunonia ſeſe
Conſilia, atque aliquem bello ferat anxia finem.
At Minyae tanti reputantes vltima belli
Vrguent, et precibus cuncti fremituque fatigant
Aeſoniden: Quid ſe externa pro virgine clauſos
Obiiciat, quidue illa pati diſcrimina cogat?
Reſpiceret pluresque animas maioraque fata
Tot comitum, qui non furtis, nec amore nefando
Per freta, ſed ſola ſeſe virtute ſequantur.
An vero, vt thalamis raptisque indulgeat vnus
Coniugiis? id tempus enim. Sat vellera Graiis,
Et poſſe oblata componere virgine bellum.
Quemque ſuas ſinat ire domos, nec Marte cruento
Europam atque Aſiam prima haec committat Erinnys.
Namque datum hoc fatis, trepidus ſubplexque canebat
Mopſus, vt in ſeros irent magis ipſa nepotes,

Atque alius lueret tam dira incendia raptor.
Ille trahens gemitum tantis ac vocibus inpar
(Quamquam iura Deum et ſacri ſibi conſcia pacti
Relligio dulcisque mouent primordia taedae)
Cunctatur, mortemque cupit, ſociamque pericli
Cogitat, haud vltra ſociis obſiſtere pergit.
Haec vbi fixa viris, tempus fluctusque quietos
Exſpectant; ipſam interea, quid reſtet, amantem
Ignorare ſinunt, decretaque triſtia ſeruant.
Sed miſer vt vanos, veros ita ſaepe timores
Verſat amor, fallique ſinit nec virginis annos.
Ac prior ipſa dolos et quamlibet intima ſenſit
Non fidi iam ſigna viri nimiumque ſilentes
Vna omnes. Haud illa ſui tamen inmemor vmquam,
Nec ſubitis turbata minis, prior occupat vnum
Aeſoniden, longeque trahit, mox talibus inſit:
Me quoque, vir, tecum Minyae, fortiſſima pubes,
Nocte dieque mouent; liceat cognoſcere tandem,
Si modo Peliacae non ſum captiua carinae,
Nec dominos decepta ſequor, conſultaque veſtra
Fas audire mihi. Vereor, fidiſſime coniux,
Nil equidem; miſerere tamen, promiſſaque ſerua
Vsque ad Theſſalicos ſaltem connubia portus,
Inque tua me ſperne domo. Scis te mihi certe,
Non ſocios iuraſſe tuos; hi reddere forſan
Fas habeant, tibi non eadem permiſſa poteſtas.
Teque ſimul mecum ipſa traham; non ſola repoſcor
Virgo nocens, atque hac pariter rate fugimus omnes.
An fratris te bella mei patriaeque biremes
Terrificant, magnoque inpar vrgueris ab hoſte?
Finge rates alias et adhuc maiora coire
Agmina; nulla fides? nullis ego digna periclis?
Non merui mortemque tuam comitumque tuorum?
Vellem equidem noſtri tetigiſſent litora patris
Te ſine, duxque illis alius quicumque fuiſſet.
Nunc remeant, meque ecce (nefas) et reddere poſcunt,

Nec ſpes vlla ſuper. Quin tu mea reſpice ſaltem
Conſilia, et nimio comitum ne cede timori.
Credidit ardentes quis te nunc iungere tauros
Poſſe? quis ad ſaeui venturum templa draconis?
O vtinam ergo meus pro te non omnia poſſet,
Atque aliquid dubitaret amor! Quin nunc quoque quaerit,
Neſcio quid, tuus iſte pudor. Mene, optime quondam
Aeſonide, me ferre preces et ſubplicis ora
Fas erat? haud hoc nunc genitor putat, haud dare poenas
Iam ſceleris, dominumque pati. Sic fata parantem
Reddere dicta virum furiata mente refugit
Vociferans. Qualem Ogygias quum tollit in arces
Bacchus, et Aoniis inlidit tympana truncis;
Talis erat, talemque iugis ſe virgo ferebat,
Cuncta pauens; fugit infeſtos vibrantibus haſtis
Terrigenas, fugit ardentes exterrita tauros.
Si Pagaſas vel Peliacas hinc denique nubes
Cerneret et Tempe viridi lucentia fumo;
Hoc viſu contenta mori. Tunc tota querelis
Egeritur queſtuque dies, eademque ſub aſtris
Sola mouet; moeſtis veluti nox illa ſonaret
Plena lupis, quaterentque truces ieiuna leones
Ora, vel orbatae traherent ſuſpiria vaccae.
  Procedit non gentis honos, non gloria magni
Solis aui, non barbaricae decor ille iuuentae.
Quid dubitas? heu, dure, ſiles? magnumque minatur.
Qualis erat, quum Chaonio radiantia trunco
Vellera vexit ouans, interque ingentia Graium
Nomina Palladia virgo ſtetit altera prora.
Moeſtus at ille minis et nota Colchidos ira
Haeret, et hinc praeſens pudor, hinc decreta ſuorum
Dura premunt. Vtcumque tamen mulcere gementem
Tentat et ipſe gemens, et tempora currere dictis:
Mene aliquid meruiſſe putas? me talia velle?

TABVLA GENEALOGICA I.

Stemma Iafonis.

IVPITER
(Lib. 1, 479.)
HELLEN
|
AEOLVS

CRETHEVS. vx. TYRO
|
AESON vx. ALCIMEDE.
|
IASON.

ATHAMAS
a) ex NEPHELE
|
PHRIXVS et HELLE
ex CHALCIOPE
filia AEETAE
|
PHRONTIS, ARGVS, MELAS
et CYTISORVS. (Lib. 5, 461.)
b) ex INO
LEARCHVS.
(Lib. 1. 280.)

SALMONEVS
|
TYRO filia
quae peperit
a) ex NEPTVNO
|
PELIAN
|
ACASTVS.
b) ex CRETHEO
|
AESONEM
|
IASON

TABVLA GENEALOGICA II.

Stemma Medeae.

SOL. vx. PERSEIS

PERSES. AEETES. CIRCE.

a) ex coniuge, cuius nomen ignoratur

CHALCIOPE
coni. PHRIXVS.

PHRONTIS, ARGVS, MELAS
et CYTISORVS.
(Lib. 5, 461.)

b) ex IDYA
MEDEA et ABSYRTVS.

INDEX
HISTORICVS ET GEOGRAPHICVS.

A.

E.

F.

I.

